የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ስለ ፡ መመራቷ ፡ ምንጭ ።

፩/ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ከጥንት ፡ ጀምረው ፡ በሕግም ፡ ኾነ ፡ በተግባር ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሥልጣን ፡ እንደ ፡ ነበራቸው ፡ በታሪክ ፡ የታወቀ ፡ ነው ፡ እንደ ፡ እውነቱም ፡ ከ፲፭፻ ፡ ዓመት ፡ የሚበልጥ ፡ የኢትዮጵያን ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የመሩት ፡ አቡኖች ፡ ኹልጊዜ ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ የተመረጡ ፡ ግብጻውያን ፡ ነበሩ ፡ ብለዋል ።

፩/ ግብጻውያን ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገቡበት ፡ ምክንያት ፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ገለጽኩልዎ ፡ መኾኑን ፡ እንዳይዘነጉብኝ ፡ አሳስበዎታለሁ ፡ እንጂ ፡ ይህ ፡ ንግግርዎ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ የማስተባብልዎ ፡ ነገር ፡ የለኝም ። ስለሆነም ፡ ከዚህ ፡ ላይ ፡ ሳላስታውስዎ ፡ የማላልፈው ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ አለኝ ፡ ባለፈው ፡ ንግግርዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አስቀድማ ፡ በሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ይዛ ፡ ቆይታ ፡ ኋላ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለመያዝ ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የተላለፈች ፡ በማስመሰል ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ተለይታ ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ማለፏን ፡ ወይም ፡ በግልጥ ፡ እርሱን ፡ መቀበልዋን ፡ የሚያስረዳ ፡ ወይም ፡ የተለየችበትን ፡ ጊዜና ፡ ዘመን ፡ የሚነግር ፡ ጽሑፍ ፡ አይገኝም ፡ ብለው ፡ ነበር ። አሁን ፡ ደግሞ ፡ ይህንን ፡ ቃልዎን ፡ ለውጠው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ክርስትናን ፡ ካመነችበት ፡ ከመጀመሪያው ፡ ፬ ፡ ዓመት ፡ ጀምራ ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ መመራቷን ፡ ይናገራሉ ፡ ከኒህ ፡ ከኹለቱ ፡ ቃሎችዎ ፡ የሚታመን ፡ እውነተኛ ፡ መስሎ ፡ የሚታየው ፡ የትኛው ፡ መኾኑን ፡ እንዲገልጡልኝ ፡ እለምንዎታለሁ ፡ እኔ ፡ ግን ፡ እውነተኛው ፡ ቃል ፡ ይህ ፡ ያሁኑ ፡ ንግግርዎ ፡ እንደኾነ ፡ አምናለሁ ።

፪/ ከዚህ ፡ ቀጥለው ፡ ከግቴ ፡ ብርሃን ፡ ሰላማ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ጥምቀትን ፡ ለመስበክ ፡ ሥልጣነ ፡ ክህነትን ፡ ከእስክንድርያ ፡ መንበረ ፡ ሊቀ ፡ ፡ ጳጳሳት ፡ እንዳመጣና ፡ ከዚያም ፡ በኋላ ፡ በቴ ፡ ባልኾነ ፡ ምክንያት ፡ ኢትዮጵያን ፡ በመጨቆን ፡ ግብጻውያን ፡ ጳጳሳት ሲሾሙባት ፡ መኖርዎን ፤ በሰፊው ፡ አትተው ፡ ጽፈዋል ።

፪/ይህ ፡ ያስተዳደር ፡ ጉዳይ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ አይደለም ። ይኸውም ፡ አሁን ፡ ባለንበት ፡ ዘመን ፡ በግርማዊ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ብርታትና ፡ ትጋት ፡ በብፁዕ ፡ ፓትርያርክ፡ አባ ፡ ባስልዮስ ፡ ጸሎት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ስምምነት ፡ በመልካም ፡ አኳኋን ፡ በዜና ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ኅዳር ፡ ፳ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻ ፡ ዓ/ም ፡ የተጻፈ ፡ ስለኾነ ፡ ያንኑ ፡ መመልከት ፡ ይበቃል ብለን ፡ አልፈነዋል ።

፬ኛ ፡ ክፍል ።

ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ይመጣ ፡ ስለነበረው ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ሥራና ፡ ሥልጣን ።

፩/ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ከእስክንድርያ ፡ መንፈሳዊ ፡ ሥልጣን ፡ ሥር ፡ ከመኖሯ ፡ የተነሣ ፡ ለመሪነት ፡ ከግብጽ ፡ ተሹመው ፡ የሚመጡ ፡ ጳጳሳት ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያናቸውን ፡ ባህል ፡ አሳምረው ፡ ለማስተማር ፡ ችለው ፡ ይኾናል ። ስለዚህም ፡ በኹለቱ ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ መካከል ፡ ጥብቅ ፡ የኾነ ፡ የትምህርት ፡ ተመሳሳይነት ፡ ይገኝ ፡ ይኾናል ፡ ብለው ፡ የሚያምኑ ፡ አይታጡም ፡ ይኾናል ፡ አንዳንዶችስ ፡ እንኳ ፡ እንዲሁ ፡ በግልጥ ፡ የሚሉ ፡ አሉ ።

ነገር ፡ ግን ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ ይህ ፡ የማይታመን ፡ መስሎ ፡ ቢታይ ፡ ግብጻዊውን ፡ አቡን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ሃይማኖትን ፡ በሚያይ ፡ ትምርት ፡ ውስጥ ፡ እንዳይገባ ፡ በሕግና ፡ በግብርም ፡ በጥብቅ ፡ ክልክል ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ግብጻውያኖቹ ፡ ጳጳሳት ፡ እንዳያስተምሩ ፡ እንዳይሰብኩ ፡ ወይም ፡ በሕዝብ ፡ ፊት ፡ ኾነው ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ እንዳይ ናገሩ ፡ በሕግ ፡ ተከልክለው ፡ ነበረ ። በተግባርም ፡ በሚረባ ፡ አኳኋን ፡ አሳባቸውን ፡ ለሕዝብ ፡ እንዳያካፍሉት ፡ ወይም ፡ ስለ ፡ ሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ከመነኮሳቱ ፡ ጋራ ፡ እንዳይከራከሩ ፡ ቋንቋቸውን ፡ አያውቁም ፡ ነበረ ። እንዲህ ፡ ባለ ፡ አኳኋን ፡ የግብጹቱ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የታመነ ፡ መልክተኛ ፡ የኾነው ፡ አቡን ፡ ባህሉን ፡ ለማካፈልና ፡ ለማስፋፋት ፡ ዋና ፡ አስፈላጊ ፡ የኾነውን ፡ የቋንቋ ፡ መሣሪያ ፡ በማጣቱ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ዘንድ ፡ የትምህርቱን ፡ ድምፅ ፡ አሰሚ ፡ ሊኾን ፡ አልቻለም ፡ ሳቡኑ ፡ ማዕርጎችን ከመስጠት ፡ በስተቀር ፡ ሌላ ፡ ሥልጣን ፡ አልታወቀለትም ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ እንዲህ ፡ ባለ ፡ በጠና ፡ አኳኋን፡ የግብጻውያኖቹን ፡ ጳጳሳት ፡ ሥልጣን ፡ መወሰናቸው ፡ የሃይማኖት ፡ ባህላቸውን ፡ የሚጠሉ ፡ ከመኾናቸው ፡ የተነሣ ፡ ይመስለናል ። ብለዋል ።

፩/ የማናቸውም ፡ ዓይነት ፡ ችሎታ ፡ እያለ ፡ በሕግና ፡ በደንብ ፡ መከልከልና፡ በቋንቋ ፡ ባለመ ተዋወቅ ፡ እንደልብ ፡ በብዛት ፡ ሳይሰብኩ ፡ መቅረት ፡ ኹለት ፡ ዐይነት ፡ ነገሮች ፡ ናቸው ።

ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ይላኩ ፡ የነበሩ ፡ ግብጻውያን ፡ ጳጳሳት ፡ ቋንቋ ፡ ካለማወቃቸው ፡ የተነሣ ፡ በአ ስተርጓሚ ፡ ይሰብኩ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ የታወቀ ፡ ነው ። ምናልባት ፡ አስተርጓሚ ፡ ምሥጢር ፡ እያጣ ውት ፡ ነገር ፡ አይከትምና ፡ ቋንቋ ፡ ለቋንቋ ፡ ተስማምቶ ፡ የመነጋገርን ፡ ያህል ፡ እያጠግብም ፡ ተብሎ ፡ ይገመት ፡ ይኾናል ። በዚህ ፡ አስጠግተው ፡ ግብጻውያን ፡ እንዳይሰብኩ ፡ በሕግ ፡ ተከልክለው ፡ ነበረ ፡ ማለትን ፡ ከምን ፡ አግኝተው ፡ ተናገሩት ፤ ይህ ፡ ሕግ ፡ በየትኛው ፡ የሕግ ፡ መጽሐፍ ፡ ተጽፎ ፡ ይገኛል ፡ እስኪ ፡ ያስረዱ ፡ ይህ ፡ ሕግ ፡ በእንዲህ ፡ ያለ ፡ መጽሐፍ ፡ ተጽፎ ፡ ይገኛል ፡ ብለው ፡ በኢት ዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ ሊያስረዱ ፡ አይችሉም ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

፪/ ኢትዮጵያውያን ፡ እንዲህ ፡ በጠና ፡ አኳኋን ፡ የግብጸውያኖችን ፡ ጳጳሳት ፡ ሥልጣን ፡ መወሰናቸው ፡ የሃይማኖት ፡ ባህ ላቸውን ፡ የሚጠሉ ፡ ከመኾናቸው ፡ የተነሣ ፡ ይመስለናል ፡ ብለዋል ።

፫/ ይህን ፡ ያህል ፡ የነገር ፡ አካባቢ ፡ የሚፈጥሩበት ፡ ዘዴ ፡ ለካስ ፡ ይኸ ፡ ኖሯልን ፡ አሁንስ ፡ አገኘሁት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ግብጸውያንን ፡ ራሷ ፡ ፈቅዳ ፡ ለምና ፡ ታመጣቸው ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ በግድ ፡ በጦር ፡ ኃይል ፡ ይመጡባት ፡ ኖሯልን ፡ ከጠላቻቸው ፡ ካቶሊካውያንን ፡ ጠራርጋ ፡ እንዳስወጣቻቸው ፡ እነርሱንም ፡ ጠራርጋ ፡ አታስወጣቸውም ፡ ኖሯልን ፡ ምን ፡ የሚያግዳት ፡ ነበረ ። ምን ፡ ጊዜም ፡ቢኾን፡ በይመስላል ፤ በይኾናል ፡ በያሰኛል ፡ የሚወራ ፡ ወሬ ፡ ኹሉ ፡ ኹል ፡ ጊዜ ፡ ከእውነት ፡ የራቀ ፡ መኾ ኑን ፡ ተገንዝበው ፡ በኢትዮጵያና ፡ በእስክንድርያ ፡ መካከል ፡ የሃይማኖት ፡ ልዩነት ፡ አለ ፡ የሚለውን ፡ ጥርጣሬ ፡ ከልብዎ ፡ ያጥፉ ።

፬/ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ጳጳሶቹ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በደረሱ ፡ ጊዜ ፡ የሹመታቸውን ፡ ሥራ ፡ ከመጀመር ፡ በፊት ፡ ስለሃይማኖት ፡ ባህላቸውን ፡ በሚያስጨንቅ ፡ ምርመራ ፡ ይመረመሩ ፡ ነበረ ፡ ይልቁንም ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ በጽኑ ፡ ተመርምረው ፡ የኢ ትዮጵያን ፡ ባህል ፡ ተአምኖተ ፡ ሃይማኖት ፡ ሊያደርጉ ፡ ይገደዱ ፡ ነበረ ፡ ይህን ፡ አላደርግም ፡ ያሉ ፡ ቢኖር ፡ አይቀበሉትም ፡ ነበረ ፡ ብለዋል ።

፭/ ከዚህ ፡ ላይ ፡ የማስታውሰው ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ አለኝ ፡ ባፄ ፡ ሚናስ ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ ካቶሊክ ፡ ጳጳስ ፡ መጥቶ ፡ እንጦጦ ፡ ተቀምጦ ፡ ነበረ ፡ ይባላል ። ያም ፡ ጳጳስ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የ፪ ፡ ባሕር ይን ፡ ባህል ፡ የማይቀበሉ ፡ መኾናቸውን ፡ ስላወቀ ፡ ምንምን ፡ ሳይናገር ፡ ዝም ፡ ብሎ ፡ ኖረ ። በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ቄስ ፡ ዐፄ ፡ ዮሐንስ ፤ ጽራግ ፡ ማሰሬ ፡ ዘመለኮት ፡ የተባሉ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ መነኮሳት ፡ ሃይ ማኖትህ ፡ ምንድነው ፡ ብለው ፡ ጠየቁት ። ሃይማኖቴ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ነኝ ፡ አላቸው ። እነርሱም ፡ የእንጦጦ ፡ መምህር ፡ አይናገር ፡ ቢናገር ፡ ባመት ፡ ያውም ፡ ሬት ፡ ብለው ፡ አው ግዘውት ፡ ሄዱ ፡ እርሱም ፡ ወዲያው ፡ ተቀሠፈ ፡ ይባላል ።

ምናልባት ፡ ከዚህ ፡ በኋላ ፡ የመጡትን ፡ ጳጳሳት ፡ እንደዚህ ፡ ሳይታወቁ ፡ መስለው ፡ ገብተው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እንዳይሰብኩ ፡ ፈርተው ፡ ከየት ፡ መጣህ ፡ ባህልህስ ፡ ምንድን ፡ ነው ፡ በማለት፡በርግጥ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ መኾኑን ፡ ለመረዳት ፡ መርምረውት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እንጂ ፡ እንጂ ፡ ከቶ ፡ ከእስክንድርያ ፡ መንበር ፡ ተሾሞ ፡ የመጣ ፡ ጳጳስ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ልቀቅ ፡ ተብሎ፡ ተጠይቆ ፡ አያውቅም ፡ ሊያስረዱት ፡ የማይችሉትን ፡ ነገር ፡ ነው፡ የሚናገሩ ፡ እስኪ ፡ ነገሩ ፡ እውነት ፡ ከኾነ ፡ እገሌ ፡ የሚባል ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለቱ ፡ ተባረረ ፡ ብለው ፡ ማስረጃ ፡ ያቅርቡ ።

፮/ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የትምህርት ፡ ድርጅት ፡ የካህናቱና ፡ የመነኮሳቱ ፡ ይልቁንም ፡ የን ጉሡ ፡ ልዩ ፡ ተግባር ፡ ኮነ ። ብለዋል ።

፯/ ኢትዮጵያውያን ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የሚል ፡ ሃይማኖታቸው ፡ ባለማቋረጥ ፡ ከልቡናቸው ፡ የሚፈልቅ ፡ ምንጭ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ በርሚል ፡ ውኃ ፡ ከውጭ ፡ ተሞልቶ ፡ ሲፈስ ፡ እንደሚደ ርቅ ፡ ውኃ ፡ አይደለም ፡ ስለዚህ ፡ ንጉሡም ፡ ካህናቱም ፡ መነኮሳቱም ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ትምህ ርት ፡ ድርጅት ፡ እንደ ፡ ዐይን ፡ ብሌኔ ፡ ይጠባበቁታል ፡ ያውም ፡ ሲኾን ፡ ከግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ጋራ በመስማማት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በመለያየት ፡ አይደለም ።

፰/ ስለዚህ ፡ እሲህ ፡ ጳጳሶች ፡ በኢትዮጵያውያኖች ፡ ኹሉ ፡ ዘንድ ፡ ኹል ፡ ጊዜ ፡ እንደማንኛዎችም ፡ የግብጽ ፡ ቤተ ፡ ክር ስቲያን ፡ መልክተኞችና ፡ እንደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ሠራተኞች ፡ ተቈጥረው ፡ ይታዩ ፡ ነበረ ፡ ብለው ፡ ለዚሁ ፡ ማዳበሪያ ዐፄ ፡ ቴዎድሮስ ፡ አቡነ ፡ ሰላማን ፡ ከፍባለ ፡ ዋጋ ፡ ገዝቸዋለሁ ፡ አሏቸው ፤ [illegible] ፡ መንገም ፡ እንደዚሁ ፡ ተናገርዋቸው ፡ ይባላል፡ ብለው ፡ ያልተረጋገጠ ፡ አፈ ፡ ታሪክ ፡ ጠቅሰዋል ።

፱/ እኛ ፡ ከከሣቴ ፡ ብርሃን ፡ ሰላማ ፡ ጀምረው ፡ እስከ ፡ መጨረሻው ፡ ጳጳስ ፡ እስከ ፡ አቡነ ፡ ቄርሎስ ፡ ድረስ ፡ ያሉ ፡ ጳጳሳት ፡ ኹሉ ፡ ክብራቸው ፡ ተጠብቆ ፡ ከመኖር ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ ውርደት የደረሰባቸው ፡ መኾኑን ፡ አናውቅም ፡ በዚያውስ ፡ ላይ ፡ ግብጻውያን ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ውርደት ፡ ደረ ሰብን ፡ ብለው ፡ አቤቱታ ፡ አላቀረቡልም ፡ በእናትና ፡ በልጅ ፡ ወይም ፡ በወንድማማች ፡ መካከል ፡ ገብተው ፡ ይኸን ፡ ሐሰተኛ ፡ ወሬ ፡ ለመፍጠር ፡ ያስገደደዎ ፡ ምንድነው ።

እንግዲህ ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሳሰበዎ ፡ በገጽ ፡ ፲፫ ፡ ዛሬ ፡ የወንጌልን ፡ መንፈሳዊ ፡ ሀብት ፡ ለመጠበቅና ፡ እርሱ ፡ ወደሚያመለክተው ፡ ወደ ፡ ጋራ ፡ ከፍተኛ ፡ ዓላማ ፡ ለመድረስ ፡ ክር ስቲያኖች ፡ እንዲያብሩና ፡ ኃይላቸውን ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ እንዲያደርጉ ፡ በጣም ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ፡ ያሉት ሐሳብ ፡ መላ ፡ ሐሰት ፡ ማግባቢያ ፡ ኾኖ ፡ እርግጠኛው ፡ ሐሳብዎ ፡ ኢትዮጵያንና ፡ እስክንድ ርያን ፡ ለማለያየትና ፡ ለማራራቅ ፡ ብቻ ፡ የተመሠረተ ፡ ስብከት ፡ መኾኑን ፡ ተረዳነው ።

ኢትዮጵያ ፡ አሁን ፡ ባለንበት ፡ ዘመን ፡ የግብጽ ፡ ተወላጅ ፡ ብቻ ፡ በልማድ ፡ ሲሾመው ፡ የቆየ ውን ፡ የጵጵስና ፡ ማዕርግ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ተወላጆች ፡ እንዲሾሙት ፡ ብታደርግም ፡ ኢትዮጵያ ፡

ይህ ሥዕል ብፁዕ አቡነ ባስልዮስ በእስክንድርያው ሊቀ ጳጳሳት በአቡነ ዮሳብ እጅ ተቀብተው ሊቀ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ተብለው ሲሾሙ ግብፃውያንና ኢትዮጵያውያን ጳጳሳት በሥራው ተካፋዮች ሆነው ይታያሉ ይህ የግብፅንና የኢትዮጵያን ጳጳሳት አንድነት ያሳያል ።

ይህ ሥዕል የኢትዮጵያን ሲኖዶስ አባላት ሥዕል ያሳያል ፤ እነሱም በመካከል ያሉት ብፁዕ አቡነ ባስልዮስ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ወፓትርያርክ ዘኢትዮጵያ ያሉት ብፁዕ አቡነ ቴዎፍሎስ ዘሐረር ፤ ብፁዕ አቡነ ጢሞቴዎስ ዘሲዳሞ ናቸው ።

በስተግራ ብፁዕ አቡነ ያዕቆብ ዘትግሬ ፤ ብፁዕ አቡነ ይስሐቅ ዘወለጋ ናቸው ።

እሊህም አቡነ ያዕቆብ በእስክንድርያው ሊቀ ጳጳስ በአቡነ ዮሳብ ዘንድ በእስክንድርያ ተቀብተው የተሾሙ ናቸው ።

በኋላ የሚታዩት ደግሞ አቡነ ማቴዎስ ዘጎጃም ፥ አቡነ ፊልጶስ ዘኢየሩሳሌም ፥ አቡነ ማርቆስ ዘኤርትራ አቡነ ታዴዎስ ዘኢሉባቦር ፥ አቡነ ገብርኤል ዘወሎ ናቸው ።

እሊህም በኢትዮጵያዊው ፓትርያርክ በአቡነ ባስልዮስ ተቀብተው የተሾሙ ናቸው ።

ክርስትናን ከተቀበለችበት ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ በመካከላቸው ፡ ጸንቶ ፡ የኖረው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ባህል ፡ ግንኙነት ፡ የተቋረጠ ፡ አይደለም ፡ ወደፊትም ፡ የሚቋረጥ ፡ አይደለም ። ስለዚህ ፡ ይህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ርስዎን ፡ ከትዝብት ፡ ላይ ፡ የሚጥል ፡ ስብቅ ፡ ነው ፡ ከመባል ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ መኾኑን ፡ ይረዱት ።

፩ኛ ፡ ክፍል ።

የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ውስጥ ፡ ስላላቸው ፡ ሥልጣን ።

፩/ በኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንና ፡ የመንግሥት ፡ ከፍተኛ ፡ ባለሥልጣን ፡ እንደ ነበረ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ሰፊ ፡ ንግግር ፡ ካደረጉ ፡ በኋላ ፡ ነገሥታቱ ፡ በሃይማኖት ፡ ጉዳዮችና ፡ ትምህርቶች ፡ ውስጥ ፡ ያላቸው ፡ ሥልጣን ፡ እንደ ፡ እውነቱ ፡ ምንም ፡ የሕግ ፡ መሠረት ፡ የለውም ፡

ብለው ፡ ነቅፈዋል ።

፪/ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያተጋዎ ፡ ዋናው ፡ አሳብ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ እንደኾነ ፡ አሳምኖ ፡ የዓለም ፡ አብያተ ፡ክርስቲያናት ፡ ኹሉ ፡ ከሮማው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ እግር ፡ በታች ፡ እንዲተዳደሩልዎ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ለዚህም ፡ ጠቃሚ ፡ ኾኖ ፡ የሚገኘው ፡ ነገር ፡ ከብሉይ ፡ ከሐዲስ ፡ ጠቅሶ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ መኾኑን ፡ ማስረዳትና ፡ ማሳመን ፡ ብቻ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ የቃል ፡ ሥጋ ፡ ከንን ፡ ምሥጢር ፡ ከሚያስረዳ ፡ ግብ ፡ ወጥቶ ፡ ጠቃሚ ፡ ያልኾነውን ፡ ያገር ፡ አስተዳደርን ፡ ነገር መቀባጠር ፡ አስፈላጊ ፡ አልነበረም ።

እርስዎ ፡ ግን ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚለውን ፡ ባህል ፡ ከብሉይና ፡ ከሐዲስ ፡ ጠቅሶ ፡ ማስረዳት ፡ አስቸጋሪ ፡ ኾኖብዎት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እንጃ ፡ ይህንን ፡ ትተው ፡ በነገር ፡ አካባቢ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ኖራለችላ ፡ አሰኝቼ ፡ አሁንስ ፡ አባቶቻችን ፡ ወደ ፡ ነበሩበት ፡ ባህል ፡ ብንመለስ ፡ ምን ፡ አለበት ፡ የሚል ፡ አገኛለሁ ፡ መስሎዎ ፡ አስፈላጊዎ ፡ ባልኾነው ፡ በኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ አስተዳደር ፡ ገብተው ፡ የጳጳሱ ፡ ሥልጣን ፡ ይኸ ፡ ነው ፡ የንጉሡ ፡ ሥልጣን ፡ ይኸ ፡ ነው ፤ የዕጨጌው ፡ ሥልጣን ፡ ይኸ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ይደክማሉ ።

ይልቁንም ፡ ይህ ፡ አሁን ፡ የያዙት ፡ እንቀጽ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ዓፄ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ብለው ፡ ለሚያመጡት ፡ ሐሳብ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖት ፡ በንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ የሚመራ ፡ ከኾነ ፤ ደግሞው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ዓፄ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ከነበረ ፤ መላው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ በርግጥ ፡ ካቶሊክ ፡ ኖሯል ፡ ለማሰኘት ፡ ይረዳል ፡ ብለው ፡ ያቀዱት ፡ ዘዴ ፡ መኾኑን ፡ ተረድተናል ።

ይህ ፡ ያስተዳደር ፡ ጉዳይ ፤ ኹላችንም ፡ ያልተነጋገርንበት ፡ ስለሆነ ፤ ዋጋ ፡ እንደሌለው ፡ ቈጥሮ ፡ ማለፍ ፡ የሚገባ ፡ ሲኾን ፤ ነገሥታቱ ፡ በሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፤ መግባታቸው ፡ የሕግ ፡ መሠረት ፡ የለውም ፡ ብለው ፡ ስለነቀፉ ፡ ለዚህ ፡ መልስ ፡ መስጠት ፡ ግድ ፡ አስፈለገ ፤ ርስዎ ፡ የሕይወት ፡ ታሪክዎን ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ እንደ ፡ ተመለከትነው ፡ የሀገርዎን ፡ ታሪክና ፡ ወግ ፡ ሕግና ፡ ሥራት ፡ ሳያጠኑ ፡ ወደ ፡ ሮም ፡ ካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ስለተመሩ ፡ ምሥጢሩን ፡ ባያውቁት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ነገሩ ፡ እንዲህ ፡ አይደለም ፡ የሌላው ፡ ዓለም ፡ ነገሥታትና ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ በአምልኮና ፡ በሃይማኖት ፡ ረገድ ፡ አንድ ፡ አይደሉም ።

ቀድሞ ፡ ከዓለም ፡ ነገሥታት ፡ አምልኮተ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የማያውቁ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የሚንቁ ፤ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ጣዖታትን ፡ የሚያመልኩ ፡ ወይም ፡ ራሳቸው ፡ የሚመለኩ ፡ በጉልበታቸው ፡ የሚመኩ ፡ ነበሩ ። ክርስቶስ ፡ ሰው ፡ ኾኖ ፡ ወንጌልን ፡ አስተምሮ ፡ ሞቶ ፡ ተነሥቶ ፡ ሐዋርያትን ፡ ወንጌልን ፡ ዙራችሁ ፡ አስተምሩ ፡ ብሎ ፡ በላካቸው ፡ ጊዜ ፡ ትምርታቸውን ፡ አንቀበልም ፡ ብለው ፡ በሰይፍ ፡ ይመትሯቸው ፡ የቁልቁሊት ፡ ይሰቅሏቸው ፡ በኩላብ ፡ ያንጠለጥሏቸው ፡ አቍማዳ ፡ ያወጧቸው ፡ በመጋዝ ፡ ይሰነጥቋቸው ፡ ነበረ ።

የሐዋርያትም ፡ መንፈሳዊ ፡ ሥልጣን ፡ ከነገሥታቱ ፡ ሥልጣን ፡ ቢበልጥ ፡ እንጂ ፡ የማያንስ ፡ ስለኾነ ፡ በሌጌዎን ፡ ነጽተው ፡ በነፍስ ፡ ሰቅለው ፡ ገጸ ፡ ከልብ ፡ አሳይተው ፡ በውድም ፡ በግድም ፡ አስጨንቀው ፡ አስጠብበው ፡ በወንጌል ፡ ያሳምኗቸዋል ። ቢያምኑም ፡ አምልኮ ፡ ጣዖትን ፡ ይተዋሉ ፡

ሕገ ፣ ክርስቶስን ፣ ይቀበላሉ ፣ እንጂ ፣ ሕገ ፣ ክርስትናን ፣ እንደ ፣ ሕገ ፣ መንግሥታቸው ፣ አድርገው ፣ ሊጠብቁት ፣ አይችሉም ። ምክንያቱም ፣ የክርስቲያን ፣ መምህራን ፣ በውድም ፣ በግድም ፣ በተአምራት ፣ የወንጌል ፣ ምርኮኞች ፣ ኾነው ፣ ተቀብለውታል ፣ እንጂ ፣ በአእምሮ ፣ ጠባይዕ ፣ ደርሰውበት ፣ ያመኑት ፣ ስላልኾኑ ፣ ነው ። የኢትዮጵያ ፣ ነገሥታት ፣ ግን ፣ ታሪካቸውን ፣ ቢመለከቱት ፣ ከመጀመሪያ ፣ እንደነዚህ ፣ ኾኖ ፣ አይገኝም ።

(ሀ) ከንግሥተ ፣ አዜብ ፣ አስቀድሞ ፣ እውነትም ፣ ይኹን ፣ ሐሰትም ፣ ይኹን ፣ እርግጠኛው ፣ አይታወቅም ፣ ኢትዮጵያ ፣ ዘንዶ ፣ ታመልክ ፣ ነበረ ፣ እየተባለ ፣ ይተረካል ። ይኹን ፣ እንጂ ፣ የዚህን ፣ ታሪክ ፣ ስንመለከተው ፣ ኢትዮጵያውያን ፣ ይህን ፣ ዘንዶ ፣ በኃይለኝነቱ ፣ ሊያሸንፉት ፣ ባለመቻላቸው ፣ እንደ ፣ ንጉሥ ፣ አድርገው ፣ ገበሩለት ፣ እንጂ ፣ እንደ ፣ አምላክ ፣ አድርገው ፣ ያመለኩት ፣ መኾናቸውን ፣ የሚገልጽ ፣ ጽሑፍ ፣ አናገኝም ።

ይህንም ፣ የሚያስረዳ ፣ ነገር ፣ አጋቦስ ፣ የተባለ ፣ ሰው ፣ ከወደ ፣ ሐማሲን ፣ መጥቶ ፣ ለዘንዶው ፣ የሚገብሩለትን ፣ ግብር ፣ አይቶ ፣ ይህን ፣ ያህል ፣ የምትገብሩለት ፣ ለምንድን ፣ ነው ፤ አትገሉትምን ፣ ቢላቸው ፣ ባንችለው ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ ወድደን ፣ ነውን ፣ ከቻልክ ፣ አንተ ፣ ግደለውና ፣ እንገዛልሀ ፣ አሉት ።

እርሱም ፣ እሺ ፣ ብሎ ፣ በፍጥነት ፣ የተኛበትን ፣ ሥፍራ ፣ ፯ ፣ ዙር ፣ አጥር ፣ አሳጥሮ ፣ ባራቱ ፣ ማዕዘን ፣ እሳት ፣ ለኮሰበት ፣ ዘንዶው ፣ ከዕንቅልፉ ፣ ተነሥቶ ፣ እወጣለሁ ፣ ቢል ፣ ጥሱና ፣ ወላፈኑ ፣ አፈነው ፣ እንደምንም ፣ ብዬ ፣ እወጣለሁ ፣ ብሎ ፣ ሲጣጣር ፣ በሰይፍ ፣ ወይም ፣ በምሳር ፣ አናቱን ፣ ብሎ ፣ ገደለው ።

ከዚያም ፣ በኋላ ፣ በዘንዶው ፣ ፈንታ ፣ ገበገቦ ፣ ገገር ፣ ኾነ ፣ ይላል ፣ እንጂ ፣ አምላክ ፣ ነኝ ፣ ብሎ ፣ ተመለከ ፣ አይልም ። ይህ ፣ አኳኋን ፣ ኢትዮጵያውያን ፣ እንደ ፣ ሌሎቹ ፣ አሕዛብ ፣ ጣኦታትን ፣ በማምለክ ፣ ያልተሳሳቱ ፣ ወይም ፣ እኛ ፣ እንመለክ ፣ እስከ ፣ ማለት ፣ ደርሰው ፣ ያልተበቱ ፣ መኾናቸውን ፣ ያስረዳል ።

(ለ) ንግሥተ ፣ አዜብ ፣ የሰሎሞንን ፣ ቤና ፣ መንግሥት ፣ ሰምታ ፣ ጥበቡን ፣ ለመረዳት ፣ በሔደች ፣ ጊዜ ፣ ያስተማራት ፣ ማንም ፣ ሳይኖር ፣ ለይኩን ፣ እግዚአብሔር ፣ አምላክከ ፣ ቡሩክ ፣ ዘሠምረ ፣ ያንብርከ ፣ ላዕለ ፣ እትርንሰ ፣ እስራኤል ፤ እስመ ፣ አፍቀሮ ፣ እግዚአብሔር ፣ ለእስራኤል ።

እግዚአብሔር ፣ እስራኤልን ፣ ስለወደደው ፣ በእስራኤል ፣ ዙፋን ፣ ላይ ፣ እንድትነግሥ ፣ የፈቀደ ፣ ፈጣሪህ ፣ እግዚአብሔር ፣ የተባረከ ፣ ይኹን ፣ ብላ ፣ ስመ ፣ እግዚአብሔርን ፣ ጠርታለች ።

ይህም ፣ ኢትዮጵያውያን ፣ ከአምልኮተ ፣ ጣዖት ፣ የራቁ ፣ ከመኾናቸውም ፣ በላይ ፣ በአእምሮ ፣ ጠባይዕ ፣ ተመራምረው ፣ እግዚአብሔርን ፣ ያወቁ ፣ ለመኾናቸው ፣ በቂ ፣ መረጃ ፣ ሊኾን ፣ ይችላል ።

(ሐ) ቀዳማዊ ፣ ምኒልክ ፣ በተወለደ ፣ በ፳፪ ፣ ዓመቱ ፣ ካባቱ ፣ ከሰሎሞን ፣ ዘንድ ፣ ሔዶ ፣ እንዳዩ ፣ አሪቱ ፣ ሥራት ፣ ቅብዐ ፣ መንግሥት ፣ ተቀብቶ ፣ በሕግ ፣ ነግሦ ፣ ታቦተ ፣ ጽዮንንና ፣ ሕገ ፣ ኦሪትን ፣ አምጥቶ ፣ ሃይማኖተ ፣ ኦሪትን ፣ በመላ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ዘርግቷል ። ከዚያ ፣ ጀምሮ ፣ መንግሥተ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ከአብራክህ ፣ የተከፈለውን ፣ ልጅህን ፣ በዙፋንህ ፣ አኖርልሃለሁ ።

ልጆችህ ፣ ሕጌን ፣ ቢጠብቁ ፣ ይህን ፣ የማስተምራቸውን ፣ ቢሰሙ ፣ የልጅ ፣ ልጆቻቸው ፣ እስከ ዘለዓለሙ ፣ በዙፋንህ ፣ ነግሠው ፣ ይኖራሉ ፣ ብሎ ፣ እግዚአብሔር ፣ ከማለለት ፣ ከዳዊት ፣ የልጅ ፣ ልጅ ፣ ከቀዳማዊ ፣ ምኒልክ ፣ ዘር ፣ እንዳይወጣ ፤ እነርሱም ፣ ተመርጠው ፣ ሲነግሡ ፣ ከሕግ ፣ ከሥርዓት ፤ እንዳይወጡ ፣ ከአምልኮተ ፣ እግዚአብሔር ፣ እንዳይናወጡ ፣ ስመ ፣ እግዚአብሔር ፣ ጠርተው ፣ እንደአባቶቻቸው ፣ እንደ ፣ ዳዊት ፣ እንደ ፣ ሰሎሞን ፤ በካህናት ፣ እጅ ፣ ቅብዐ ፣ መንግሥት ፣ ተቀብተው ፣ ይነግሣሉ ። በእንደዚህ ፣ ያለ ፣ ሥነ ፣ ሥርዓት ፣ ከነገሡ ፣ በኋላ ፣ ሕገ ፣ እግዚአብሔርን ፣ ከሕገ ፣ መንግሥታቸው ፣ አብልጠው ፣ ይጠብቃሉ ። ሕዝቡንም ፣ ሕገ ፣ እግዚአብሔርን ፣ እንዲጠብቁ ፣ ያስገድዱቸዋል ።

ይኸውም ፣ ሙሴ ፣ ስለጸዓድን ፣ ሰንበትን ፣ ሻርከ ፣ ብሎ ፣ ኢያሱም ፣ አካን ፣ ወልደ ፣ ከርሚን ፣ ለቤተ ፣ እግዚአብሔር ፣ እንዲኾን ፣ የተወሰነውን ፣ መባዕ ፣ ደበቅህ ፣ ብሎ ፣ ቅጣት ፣ እንደ ፣ ፈረዱባቸው ፣ ያለ ፣ ነው ።

ሕገ ፣ እግዚአብሔርን ፣ የተማሩ ፣ እንደ ፣ መኾናቸው ፣ መጠን ፣ ካህናቱን ፣ ሕግ ፣ መጠበቃቸውንና ፣ አለመጠበቃቸውን ፣ ይቈጣጠሯቸዋል ። የክህነትን ፣ ሥራ ፣ ግን ፣ እንሥራ ፣ አይሉም ። በዚህም ፣ ላይ ፣ ስለክርስቶስ ፣ መምጣት ፣ የተነገረውን ፣ ትንቢት ፣ የተቈጠረውን ፣ ሱባኤ ፣ ስለሚያውቁ

ይህ ሥዕል ንግሥተ ዐዜብ የሰሎሞንን ዜና መንግሥት ሰምታ ለመጎብኘት በሔደች ጊዜ ማንም ያስተማራት ሳይኖር በሕገ ልቡና እውቀት በእስራኤል ዙፋን ላይ ሊያነግሥህ የወደደ እግዚአብሔር ይክበር ይመስገን ብላ እንደ አመሰገነች ያሳያል ነገ ቀዳ፤፲፥፱ ።

ይህ ሥዕል በአብርሃ ወአጽብሐ ዘመነ መንግሥት ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ ያመጣውን ፍሬ ምናጦስን ወይም ከሣቴ ብርሃን ሰላማን ያመለክታል ።

እስከ ፡ አብርሀ ፡ ወአጽብሐ ፡ የነበሩ ፡ ነገሥታት ፡ የክርስቶስን ፡ መምጣት ፡ በተስፋ ፡ ይጠባበቁ፡ ነበር ። ክርስቶስ ፡ ሰው ፡ በኾነበት ፡ ወራት ፡ ሕጽዋ ፡ ለሕንደኬ ፡ በተባለው ፡ ሰው ፡ አማካይነት፥ ግብ ፡ ሐዋ ፡ ፰ ፡ ፳፮ ።

ከፊልጶስ ፡ እጅ ፡ ጥምቀትን ፡ ተቀብላለች ። ስለኾነም ፡ ይህ ፡ ሕጽዋ፡ ለሕንደኬ ፡ የተባለው ፡ ሰው ፡ ያየውን ፡ የሰማውን ፡ ነግሮ ፡ ተስፋ ፡ እንደ ፡ ደረሰ ፡ ሥጋ ፡ እንደ ፡ ለበሰ ፡ ከማሳመን ፡ በቀር ፡ መዓርገ ፡ ክህነት ፡ ስለሌለው ፡ ሳጥምቅ ፡ ሳቍርብ ፡ አላለም ። የሚያጠምቅ ፡ የሚያቈርብ ፡ ሐዋርያ ፡ ስላልተላከ ፡ ሕገ ፡ ክርስትና ፡ በመላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሊስፋፋ ፡ አልቻለም ፤ ከጥቂት ፡ ዘመን ፡ በኋላ ፡ በአብርሀ ፡ ወአጽብሐ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ በንግድ ፡ ምክንያት ፡ መጥቶ ፡ የኢትዮጵያ ፡ አስተዳደር ፡ ሕገ ፡ እግዚአብሔርን ፡ የተመረኰዘ ፡ መኾኑን፡ከተመለከተ፡በኋላ፡ግዝረተ ፡እሬኢ፡ እምነተ ፡ እሬኢ ፡ ጥምቀትሰ ፡ ወሠራዐ ፡ ቍርባን ፡ አልቦ ።

በዚህ ፡ ሀገር ፡ ግዝረትና ፡ እምነት ፡ መኖሩን ፡ አያለሁ ፤ ጥምቀትና ፡ ቍርባን ፡ ግን ፡ የለም ፤ ምክንያቱ ፡ ምንድን ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ጠየቀ ። ግዝረተ ፡ አምጽኡ ፡ ሌዋውያን ፡ አበዊነ ፡ ወእምነተነ ፡ አምጽአ ፡ ሕጽዋ፡ ለሕንደኬ ፡ ንግሥተ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ለጥምቀትሰ ፡ ወለሠራዐ ፡ ቍርባን ፡ ኢተፈነወ ፡ሐዋርያ ፡ ኀቤነ ።

ግዝረትን ፡ አባቶቻችን ፡ ሌዋውያን ፡ አመጡልን ፡ እምነትንም ፡ ሕጽዋ ፡ ለሕንደኬ ፡ አመጣልን ፡ ለጥምቀትና ፡ ለቍርባን ፡ ግን ፡ ሐዋርያ ፡ አልተላከልንምና ፡ ስለዚህ ፡ ነው ።

አሁንም ፡ አንተ ፡ ሔደህ ፡ ከእስክንድርያ ፡ አምጣልን ፡ ብለው ፡ ስንቅ ፡ ጨምረው ፡ ሰደዱት ። ቢደርስ ፡ ፫፻ ፡ አርዮስን ፡ ረተው ፡ ሃይማኖት ፡ አጽንተው ፡ ሥራት ፡ ሠርተው ፤ ሕገ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ወስነው ፡ ተለያይተው ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ እለእስክንድሮስ ፡ ዐርፎ ፤ አትናቴዎስ ፡ ተሾሞ ፤ አገኘውና ፡ የኢትዮጵያን ፡ እምነት ፡ በሰፊው ፡ አስረድቶ ፡ የተላከውን ፡ ነገረው ፤ ጳጳስ ፡ ሾሞ ፡ እንዲልክላቸው ፡ ለመነው ። አትናቴዎስም ፡ ካንተ ፡ የሚሻል ፡ የለም ፡ አንተ ፡ በለመድከው ፡ አስተምራቸው ፡ ሕገ ፡ ወንጌልን ፤ ስበክላቸው ፡ ብሎ ፡ የጵጵስና ፡ ማዕርግ ፡ ሰጥቶ ፡ ሾሞ ፡ ሰደደው ። እርሱም ፡ መጥቶ ፡ በጉባኤ ፡ ኒቅያ ፡ የተወሰነውን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የምትል ፡ አርቶዶክሳዊት ፡ ሃይማኖትን ፡ አስተማረ ፤ ጥምቀትንና ፡ ቍርባንን ፡ በመላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ዘረጋ ። ይህ ፡ ኹሉ ፡ የተደረገ ፡ በነገሥታቱ ፡ በአብርሀና ፡ በአጽብሐ ፡ አማካይነት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እንደ ፡ ሌሎቹ ፡ ሀገሮች ፡ በብዙ ፡ ጻር ፡ ጋር ፡ ያመነች ፡ አይደለችም ። የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ ሥራ ፡ በሚሠሩበት ፡ ጊዜ ፡ ሌሎች ፡ የዓለም ፡ ነገሥታት ፡ ይልቁንም ፡ የሮም ፡ ነገሥታት ፡ እነኔሮን ፡ ቄሣር ፡ ሰማዕታተ ፡ ክርስቶስን ፡ ከግሩማን ፡ አራዊት ፡ ጋራ ፡ እያታገሉ ፡ በሰው ፡ ትያትር ፡ ይጫወቱ ፡ ነበረ ።

ከዚያም ፡ ወዲህ ፡ መንግሥቱ ፤ እንደ ፡ ቀድሞው ፡ ከቀዳማዊ ፡ ምኒልክ ፡ ዘር ፡ ሳይወጣ ፡ የሚነግሡ ፡ ነገሥታት ፡ ኹሉ ፡ በጳጳሱ ፡ እጅ ፡ ቅብዐ ፡ መንግሥት ፡ ተቀብተው ፡ ሲነግሡ ፡ ፫፻ ፡ የወሰኗትን ፡ ከሣቴ ፡ ብርሃን ፡ ሰላማ ፡ ያስተማራትን ፤ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የምትል ፡ አርቶዶክስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ሃይማኖትን ፡ እንዳይለውጡ ፤ ሕገ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ እንዲጠብቁ ፡ የመሐላ ፡ ቃላቸውን ፡ ሰጥተው ፡ ነው ። ከዚህም ፡ ቢናወጡ ፡ ሕዝቡ ፡ የማይገዛላቸው ፡ መኾኑ ፡ በዐፄ፡ ዘድንግልና ፡ ባጼ ፡ ሱስንዮስ ፡ ታሪክ ፡ ታውቋል ።

ስለዚህ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ እንደ ፡ ዖዝያን ፡ በማያገባቸው ፡ ገብተው ፡ የክህነትን ፡ ሥራ፡ እንሥራ ፡ ቅስና ፡ ዲቁና ፡ እንሹም ፡ አይሉም ፡ እንጂ ፡ ፡ አርቶዶክሳዊት ፡ ተዋሕዶ ፡ ሃይማኖት ፡ እንዳትለወጥ ፡ ሕገ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንዳትናወጥ ፡ መጠበቃቸው ፡ የማይካድ ፡ ነገር ፡ ነው ። እንዲያውም ፡ ተላልፈው ፡ ይሞቱላታል ፡ ይኸውም ፡ በዐፄ ፡ ገላውዴዎስ ፡ ታውቋል ።

ዐፄ ፡ ገላውዴዎስ ፡ ግራኝን ፡ አጥፍተው ፡ መንግሥታቸውን ፡ አጽንተው ፡ ተቀምጠው ፡ ሳለ ፡ ባለድል ፡ ወንበራ ፡ የተባለችቱ ፡ የግራኝ ፡ ሚስት ፡ ኑር ፡ የተባለውን ፡ የግራኝን ፡ የእኅቱን ፡ ልጅ ፡ በጠላትነት ፡ አስነሣችባቸው ፡ ሠራዊቱን ፡ አስከትቶ ፡ መጣባቸው ፡ እርሳቸውም ፡ መኳንንቱን ፡ ሊቃውንቱን ፡ አሰብስበው ፡ እንዋጋን ፡ ወይስ ፡ ምን ፡ እናድርግ ፡ ምከሩ ፡ ቢሏቸው ፤ ይህ ፡ ሰው ፡ በዚች ፡ ሴት ፡ ፍቅር ፡ ስለተናደደ ፡ የእርስዎን ፡ እራስ ፡ ብቻ ፡ ቆርጦ ፡ ለመሔድ ፡ ይፈልጋል ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ የሚፈልገው ፡ ነገር ፡ የለውም ፤ እርስዎ ፡ የሸሹ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ግን ፡ ራስዎን ፡ ብቻ ፡ ያድናሉ ፤ ሀገርም፡ ትጠፋለች፤ ቤተክርስቲያን፡ ትመዘበራለች፡ አሏቸውም፡ እርሳቸውም፡ ወልድ ፡ ዋሕድ፡ የምትል፡ሃይማኖታችን፡ከምትጠፋ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከምትመዘበር ፡ እኔ ፡ ተለውጬ ፡ ብሞትላት ፡ ይሻለኛል ፡ ብለው ፤ ሔደው ፡ ከኑር ፡ ጋራ ፡ ጦርነት ፡ ተጋጠሙ ። ሠራዊቱ ፡ ጥሏቸው ፡ ሸሸ ፡ ከዚያው ፡ ላይ ፡ ሞተዋል ፡ አባ ፡ ዮሐንስ ፡ የተባሉት ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሱ ፡ መምህርና ፡ ሌሎችም ፡ ብዙዎች ፡ መነኮሳት አብረው ፡ ሞተዋል ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ሊቃውንቱ ፡ የሚከተሉትን ፡ ቅኔዎች ፡ ደርሰውላቸዋል ።

መ ወ ድ ስ ፡

ለገላውዴዎስ ፡ ሰበ ፡ ይቤልዎ ፡ ማእምራን ፡ ዘይመጽእ ፡ ግብር ፡
ባሕቲተከ ፡ ትመውት ፡ እመ ፡ ተጸባዕከ ፡ ለኑር ።
ወኢይረክባ ፡ ምንሳዌ ፡ ለምድር ።
እመሰ ፡ ኢተጸባዕከ ፡ ጉንዱየ ፡ ተሐዩ ፡ ወቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትትመዘበር ፡ ተሠጥዎሙ ፡ እንዘ ፡
ይብል ፡ ለሰብእ ፡ ውእቱ ፡ ምክር ።
እጥባዕኩ ፡ ለመዊት ፡ ስደተ ፡ ክርስቲያን ፡ እምእነጽር ።
ወተድባበ ፡ ድንግል ፡ መርዓት ፡ መርዓተ ፡ መርዓዊ ፡ ፍቁር ፡
ውእተ ፡ ጊዜ ፡ በከየት ፡ ወትቤ ፡ እግዚእየ ፡ ወንጉሥየ ፡ ለመኑ ፡ ተኀድገኒ ፡ ወኀበ ፡ አይቴ ፡ ተሐውር ።

፪ኛ መ ወ ድ ስ ።

ተድባበ ፡ ማርያም ፡ መርዓት ፤ ዘሊባኖስ ፡ ንእስተ ፡ መጠን ፡ እንዘ ፡ ትብል ፡ ታስቆቁ ፡ በዜማ ኃዘን ።
ወማየ ፡ አንብዕ ፡ ታውኅዝ ፡ እምዓይን ።
ከመ ፡ ንባበ ፡ ኤፍሬም ፡ በድርሳን ።
እስመ ፡ ቅድመ ፡ ገጸ ፡ ነጸረት ፡ ተዘርዎተ ፡ ሕዝባ ፡ ነባብያን ።
ብዕዕት ፡ እምኔየ ፡ ዘኢወለደት ፡ መካን ።
ወእጥባት ፡ እምኔየ ፡ እለ ፡ ኢሐፀና ፡ ደቂቀን ።
ገላውዴዎስሃ ፡ ጼናየ ፡ ቀዐ ፡ ጽጌ ፡ ወይን ።
ቅድመ ፡ ይብጻሕ ፡ ጊዜ ፡ ገሚድ ፡ ዐረረ ፡ ብየ ፡ ዘመን ፡ ወቀሠመ ፡ ብየ ፡ ዘመን ።

እንግዲህ ፡ ከላይ ፡ እንደዘረዘርነው ፡ ልጆችህ ፡ ሕጌን ፡ ቢጠብቁ ፡ የልጅ ፡ ልጆቻቸው ፡ እስከ ፡ ዘለዓለሙ ፡ በዙፋንህ ፡ ይቀመጣሉ ፡ ብሎ ፡ እግዚአብሔር ። ከማለቱ ፡ ከዳዊት ፡ የልጅ ፡ ልጅ ፡ ከቀዳማዊ ፡ ምኒልክ ፡ የተወለዱ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ ራሳቸውን ፡ ከመጠበቅ ፡ አልፈው ሌላውንም ፡ ከማስጠበቃቸው ፡ በላይ ፡ ተላልፈው ፡ የሚሞቱላት ፡ ኾነው ፡ ሲገኙ በመዝሙር ።
ወበህየ ፡ አበቍል ፡ ቀርነ ፡ ለዳዊት ።
ከዚያ ፡ ለዳዊት ፡ ቀንድ ፡ አበቅላለሁ ፡ ማለት ፡ (ህየ ፡ የተባለች ፡ ኢትዮጵያ ፡ ናት ።)
በኢትዮጵያ ፡ ለዳዊት ፡ መንግሥት ፡ አቋቁማለሁ ።
ወአስተዳሉ ፡ ማኀቶተ ፡ ለመሲሕየ ።
ቀብቼ ፡ ላነገሥኩት ፡ ንጉሥ ፡ መብራትን ፡ አዘጋጃለሁ ፡ ማለት ፡ ሕግ ፡ እሠራለታለሁ ።
ወእለብሶሙ ፡ ኃፍረተ ፡ ለጸላዕቱ ።
ለጠላቶቹም ፡ ኃፍረትን ፡ እንደ ፡ ልብስ ፡ አጐናጽፋቸዋለሁ ።
ወቦቱ ፡ ይፈሪ ፡ ቅድሳትየ ።

በርሱ ፡ ግን ፡ በመመለክ ፡ የጸናሁ ፡ ከፍጡራን ፡ ግብር ፡ የነጻሁ ፡ ከአማልክተ ፡ ሐሰት ፡ ከጣዖታት ፡ የተለየሁ ፡ በሰውና ፡ በመላእክት ፡ እንደበት ፡ መመስገን ፡ የሚገባኝ ፡ የከበርኩ ፡ የባሕርይ ፡ አምላክ ፡ መኾኔ ፡ ይገለጸል ፡ ብሎ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለዳዊት ፡ የሰጠው ፡ ቃል ፡ ኪዳን ፡ ተፈጸመ ፡ ያሰኛል ፡ እንጂ ፡ ነውሩ ፡ ምንድን ፡ ነው ፡ እስኪ ፡ ይንገሩኝ ።

ምነው ፡ ሌሎችም ፡ የዓለም ፡ ነገሥታት ፡ እንደነርሱ ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ውስጥ ፡ ገብተው ፡ ሲረዱ ፡ ተገኝተው ፤ በተጎዱ ፡ ነበር ። እንግዲህ ፡ የኢትዮጵያ፡ ነገሥታት ፡ ከሃይማኖት ፡ ትምርት ፡ መግባታቸው ፡ ሕጋዊ ፡ ነገር ፡ መኾኑን ፡ ይረዱልኝ ።

፩/ ከዅሉ ፡ አስቀድሞ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ንጉሣዊና ፡ ቅዱስ ፡ ከኾነው ፡ ከዳዊት ፡ ዘርዐ ፡ ይወርዳሉ ፡ ተብለው ፡ ስለሚታሰቡ ፡ ወደ ፡ ዙፋናቸው ፡ ወጥተው ፡ ሲቀመጡ ፡ እንደ ፡ ዕብራውያኑ ፡ ጥንታዊ ፡ ልማድ ፡ በተቀደሰ ፡ ቅብዕ ፡ እንደሚቀቡ ማወቅ ፡ ያስፈልጋል ፡ ብለው ፡ እውነተኛውንና ፡ ተገቢውን ፡ ነገር ፡ ባጠራጣሪ ፡ መንገድ ፡ ተናግረውታል ።

፪/ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ኹሉ ፡ ከዳዊት ፡ ዘርዕ ፡ የወረዱ ፡ ለመኾናቸው ፡ የያንዳንዳቸውን ፡ ሐረገ ፡ ትውልድ ፡ ቈጥሮ ፡ ለማስረዳት ፡ ይቻላል ። ነገር ፡ ግን ፡ የተነሣንበት ፡ ሥሩ ፡ ሌላ ፡ ስለኾነ ፡ ከዚህ ፡ ላይ ፡ መዘርዘር ፡ አላስፈለገም ፡ ቢያስፈልግዎም ፡ ታሪከ ፡ ነገሥት ፡ ይመልከቱ ።

ቅብዐ ፡ መንግሥት ፡ ተቀብቶ ፡ መንገሥንም ፡ ጥንታዊ ፡ ልማድ ፡ በማለት ፡ ነቅፈውታል ። በዚህም ፡ አነጋገርዎ ፡ ንጉሥ ፡ የሚነግሥ ፡ በራሱ ፡ ኃይልና ፡ ሥልጣን ፡ ነው ፡ ከእግዚአብሔር ፡

ይህ ሥዕል እግዚአብሔር ለዳዊት መንግሥትህን ከዘርኽ አላወጣውም ብሎ በማለለት መሠረት ከቀዳማዊ ምኒልክ ዘርዕ ሳይቋረጥ ወርዶ አሁን ባለንበት በሃያኛው ዘመን ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ከቀደምቶቻቸው ከአብርሃ ወአጽብሐ ሲያያዝ በወረደው ሥርዓት ተቀብተው እንደ ነገሡ ያሳያል ሕገ መን ቍ ፪ ተመልከት ።

መቀበት ፡ እያስፈልግም ፡ ማለት ፡ ስለኾነ ፡ ይህ ፡ እግዚአብሔርንና ፡ ንጉሥን ፡ ሊያጣሉበት፡ያቀዱት ዘዴ ፡ መስሎ ፡ ታይቷል ።

፪/ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ኹልጊዜ ፡ እንደ ፡ ተቀደሱ ፡ ሰዎች ፡ ታስበው ፡ ለሕዝብ ፡ ጸጥታና ፡ እርጋታ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ ለሃይማኖት ፡ ጥበቃ ፡ እንደተላኩ ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ እንደ ፡ ራሴዎች ፡ በለታቹ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ንጉሥ ፡ የእግዚአብሔር ፡ እንደራሴ ፡ መኾኑን ክደዋል ።

፫/ የኢትዮጵያ ነገሥታት ፡ ኹሉ ፡ መንግሥት ፡ ከዘርህ ፡ አይወጣም ፡ ብሎ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከማለለት ፡ ከቤት ፡ ዳዊት ፡ የተወለዱ ፡ ስለኾኑ ፡ በሕግ ፡ በሥርዓት ፡ ሲማሩ ፡ አድገው ፡ በዕውቀታቸው ፡ ተመርጠው ፡ ቅብዐ ፡ መንግሥት ፡ ተቀብተው ፡ ሲነግሡ ፡ ሕገ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ከሕገ ፡ መንግሥታቸው ፡ አብልጠው ፡ የሚጠብቁ ፡ መኾናቸው ፡ አይካድም ።

ይህም ፡ እግዚአብሔር ፡ የፈቀደው ፡ የተቀደሰ ፡ ተግባር ፡ መኾኑ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ሐረገ ፡ ትውልዳቸው ፡ ሳይቋረጥ ፡ መንግሥታቸው ፡ ለባዕድ ፡ ሳይሰጥ ፡ በመኖሩ ፡ ይታወቃል ።

፬/ ስለዚህ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሥርዓት ፡ ሥልጣናቸው ፡ እስከ ፡ ጭራቹም ፡ ወሰን ፡ የሌለው ፡ ነው ፡ በኢትዮጵያኖቹም ፡ ዘንድ ከሰሎሞን ፡ ዘር ፡ የሚወለድ ፡ ሊነግሥ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ነው ፡ የማለት ፡ ባህል ፡ በልባቸው ፡ ውስጥ ፡ በጣም ፡ የተመሠረተ ፡ ከመኾኑም ፡ የተነሣ ፡ ንጉሥን ፡ መቃወም ፡ ወይም ፡ ከመንግሥቱ ፡ ለማስለቀቅ ፡ መፈተን ፡ የተቀደሰን ፡ ነገር ፡ እንደ ፡ ማራከስ ፡ የሚቆጠር ፡ ወንጀል ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ሕዝብንና ፡ ንጉሥን ፡ ለማለያየት ፡ ሞክረዋል ።

፭/ እግዚአብሔር ፡ ቀብቶ ፡ ያነገሠው ፡ ንጉሥ ፡ ከሕግ ፡ ከሥርዓት ፡ ሳይወጣ ፡ እንግዳ ፡ ሃይማኖት ፡ እንግዳ ፡ ባህል ፡ ሳያመጣ ፡ ሃይማኖቱን ፡ ጠብቆ ፡ ፍርዱን ፡ ጠንቅቆ ፡ በሚኖር ፡ ንጉሥ ፡ ላይ ፡ መሸፈትና ፡ ማመፅ ፡ ሕግ ፡ ያልተሠራላቸው ፡ የአሕዛብ ፡ ልማድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የክርስቲያን ፡ ሕግ ፡ አይደለም ። ለንጉሥ ፡ መገዛት ፡ ንጉሥን ፡ ማክበር ፡ እንዲገባ ፡ መጻሕፍት ፡ ተባብረው ፡ ነግረውናል ፡ ወኢታሕስም ፡ ዲበ ፡ መኰንነ ፡ ሕዝብከ ፡ ኢታውርድ ፡ እዴከ ፡ ላዕለ ፡ መሢሐ ፡ እግዚአብሔር ።

ዘሰ ፡ ዐበየ ፡ ለቄሣር ፡ ዐበየ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ሀቡ ፡ ዘነጋሢ ፡ ለነጋሢ ፡ ወዘእግዚአብሔር ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ማቴ ፡ ፳፪ ፡ ፳ ፡ ለኵሉ ፡ ነፍሰ ፡ መኰንን ፡ ተኰነኑ ፡ እስመ ፡ ኢይሠየም ፡ መኰንን ዘእንበለ ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ወእምከመሰ ፡ እምኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ውእቱ ፡ ኵሉ ፡ ብውሑሎቱ ፡ ወዘሰ ፡ ዐበየ ፡ ተኰንኖ ፡ ለመኰንን ፡ ትእዛዘ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዐበየ ። ሮሜ ፡ ፲፫ ፡ ፩ ፡ ፫ ፡ ለእግዚአብሔርኒ ፡ ፍርህዎ ፡ ወለንጉሥኒ ፡ አክብርዎ ፡ ፩ ፡ ጴጥ ፡ ፪ ፡ ፲፫ ፡-፲፯ ፡ እያሉ ፡ መላልሰው ፡ ስለነገሩን ፡ ለንጉሥ ፡ መገዛት ፡ የተቀደሰ ፡ ተግባራችን ፡ ነው ።

ከሰሎሞን ፡ ዘር ፡ የተወለደ ፡ ሊነግሥ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ፈቃድ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ ይሰማቸዋል ፡ ብለው ፡ ስለሚያሽሟጥጡትም ፡ እግዚአብሔር ፡ ለዳዊት ፡ ለዓለም ፡ አስተዴሉ ፡ ዘርዐከ ፡ ወአሐንጽ ለትውልደ ፡ ትውልድ ፡ መንበረከ ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ማለለት ። ልጆቹም ፡ ሕጌን ፡ ባይጠብቁ ፡ ትእዛዜን ባይሰሙ ፡ በትንሽ ፡ ተግሣጽ ፡ ይቅር ፡ እላቸዋለሁ ፡ ይቅርታየን ፡ ግን ፡ ከነርሱ ፡ አላርቅም ፡ አንድ ፡ ጊዜ ለዳዊት ፡ በቅዱስ ፡ ስሜ ፡ ምየለታለሁና ፡ ቃል ፡ ኪዳኔን፡አላፈርስም ፡ ዳዊትን ፡ አልከዳውም ፡ ብሎ መላልሶ ፡ እንደማለለት ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ይነግረናል ፡ መዝ ፡ ፹፱ ፡ ፳ - ፴፰ ።

መጽሐፍ ፡ ቅዱስን ፡ የሚቀበል ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ ይህንን ፡ ቃል ፡ ሊያስተባብል ፡ አይችልም ።

ይህም ፡ ቃል ፡ ኪዳን ፡ ለጊዜው ፡ በቤተ ፡ ይሁዳ ፡ ተጠብቆ ፡ መንግሥተ ፡ እሥራኤል ፡ በሮብዓም ፡ ጊዜ ፡ ከኹለት ፡ ቢከፈልም ፡ በ፪ቱ ፡ ነገድ ፡ ያለው ፡ የቤተ ፡ ይሁዳ ፡ መንግሥት ፡ ከቤተ፡ዳዊት ከዳዊት ፡ ዘር ፡ ሳይውጣ ፡ ቆይቷል ፡ ተስፋ ፡ በደረሰ ፡ ሥጋ ፡ በለበሰ ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ መሲሕ ፡ ክርስቶስን ፡ አልቀበልም ፡ በማለቷ ፡ መንግሥት ፡ ክህነት ፡ ከቤተ ፡ እስራኤል ፡ ጠፍቶ ፡ መኖሩ ፡ የማይካድ ፡ ነው ፡ የእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ግን ፡ የማይታበል ፡ ስለኾነ ፡ ለዳዊት ፡ የማለለት ፡ መሐላ ፡ ከሰሎሞን ፡ በተወለደው ፡ ልጁ ፡ በቀዳማዊ ፡ ምኒልክ ፡ ዘር ፡ ወርዶ ፡ እስከ ፡ አሁን ፡ ድረስ ፡ በኢትጵዮያ ፡ መንግሥት ፡ ከቤተ ፡ ዳዊት ፡ ሳይወጣ ፡ ጸንቶ ፡ ይኖራል ።

እንግዲህ ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ከሰሎሞን ፡ ዘር ፡ የተወለደ ፡ ሊነግሥ ፡ የእግዚአብሔር ፡ ፈቃዱ ፡ ነው ፡ ቢባል ፡ የመጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ቃል ፡ ተፈጸመ ፡ ያሰኛል ፡ እንጂ ፡ ነውሩ ፡ ምንድን ፡ ነው ፡ ስለዚህ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ዘንድ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለዳዊት ፡ የማለለት ፡ መኾኑን ፡ ስለምናውቅ ፡ ከዳዊት ፡ ዘር ፡ ተወልዶ ፡ በሕዝብ ፡ ተመርጦ ፡ በሕግ ፡ ቅብዐ ፡ መንግሥት ፡ ተቀብቶ ፡ የነገሠ ፡ ንጉሥ ፡ ሃይማኖት ፡ ሳይለውጥ ፡ ከሕግ ፡ ከሥርዓት ፡ ሳይናወጥ ፡ አልገዛም ፡ ማለት ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አልገዛም ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ዐውቀን ፡ ከዳዊት ፡ ለተወለደ ፡ ንጉሣችን ፡ እንገዛለን ።

፮/ እነዚህን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ሥልጣን ፡ የሚደግፉ ፡ ኹኔታዎችና ፡ የድሮ ፡ ባህሎች ፡ ለማበረታታትና ፡ የተገቡ ለማስመሰል ፡ የረዳ ፡ የኢትዮጵያ ፡ I ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ለረጅም ፡ ዓመታት ፡ መንፈሳዊ ፡ መሪ ፡ በማጣቷ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ይህም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ለረጅም ፡ ዘመናት ፡ ተለይታ ፡ ጳጳሳትና ፡ ካህናት ፡ ባጣችበት ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ የነገሥታቷ

በሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ ውስጥ ፡ መግባት ፡ በጣም ፡ በርትቶ ፡ እላይ ፡ ያልነውን ፡ ሥልጣን ፡ እስከማስገኘት ፡ ድረስ ፡ ሥር ፡ ሰዶ ፡ ተመሠረተ ፡ ብለው ፡ ቤተ ፡ መንግሥትንና ፡ ቤተ ፡ ክህነትን ፡ ለማለያየት ፡ ሞክረዋል ።

፫/ የሀገርዎን ፡ ታሪክና ፡ ባህል ፡ ጠንቅቀው ፡ ባለማወቅዎ ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ሕዝብንና መንግሥትን ፡ ቤተ ፡ መንግሥትንና ፡ ቤተ ፡ ክህነትን ፡ የሚያለያይ ፡ ነገር ፡ ይናገራሉ ፡ እንጂ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ እንደሌሎች ፡ የዓለም ፡ ነገሥታት ፡ አይደሉም ፡ ጥንቱንም ፡ ከልደተ ፡ ክርርቶስ ፡ በፊት ፡ ሃይማኖተ ፡ ኦሪትን ፡ ከቤተ ፡ እስራኤል ፡ አምጥታ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የዘረጋች ፡ ንግሥተ ፡ ዓዜብ፡ ናት ፡ እንጂ ፡ ነቢያት ፡ ካህናት ፡ መጥተው ፡ ሰብከው ፡ ያሳመኗት ፡ ሀገር ፡ አይደለችም ፡ ኋላም ፡ በዘመነ ፡ ሐዲስ ፡ ነገሥታቱ ፡ አብርሃና ፡ አጽብሐ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስን ፡ ልከው ፡ ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ አስመጥተው ፡ ወንጌል ፡ እንድትነገር ፡ አድርገዋል ፡ እንጂ ፡ እንደሌሎቹ ፡ አህጉር ፡ ሐዋርያ ፡ ተልኮ ፡ በብዙ ትግል ፡ ያሳመናት ፡ ሀገር ፡ አይደለችም ።

በሀገር ፡ መታወክና ፡ በመንገድ ፡ መራቅ ፡ ምክንያት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መንፈሳዊ መሪ ፡ ያጣችበት ፡ ጊዜ ፡ መኖሩ ፡ የማይካድ ፡ ቢኾንም ፡ ይህ ፡ የጳጳሳቱ ፡ አለመምጣት ፡ የጨመረላቸው ፡ ኃይል ፡ የለም ፡ ቢኖርም ፡ የሚቀነስባቸው ፡ ሥልጣን ፡ አልነበረም ፤ የሚቀነስባቸው ፡ ሥልጣን ኖሮ ፡ የጳጳሳቱን ፡ መምጣት ፡ የማይፈቅዱትስ ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ ከእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ተላልከው ፡ ተነጋግረው ፡ የሚያስመጥዋቸው ፡ ነገሥታቱ ፡ ስለኾኑ ፡ ሊያስቀሩዋቸውም ፡ በቻሉ ፡ ነበረ ።

እነርሱ፡ግን ፡ እንደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ትእዛዝ ፡ ቀብተው ፡ የሚያነግሡዋቸው ፡ የሚመክሩዋቸው ፡ የሚያስተምሩዋቸው ፡ የሚጸልዩላቸው ፡ ስለኾኑ ፡ አክብረው ፡ ያኖሩዋቸው ፡ እንጂ ፡ የሥልጣን ፡ ተጋፋፊ ፡ አስመስለው ፡ አይመለከቷቸውም ፡ ካህናቱም ፡ እንደዚሁ ፡ አግርር ፡ ፀሮ ፡ ወጸላዕቶ ፡ ዕቀብ ፡ ንግሦ ፡ ወሠራዊቶ ፡ እያሉ ፡ ሲጸልዩላቸው ፡ ይኖራሉ ፡ እንጂ ፡ እርስዎ ፡ እንዳመለከቱት ፡ አመራር ፡ በመግባባት ፡ ዐይን ፡ እየታያዩ ፡ የኖሩ ፡ አይደሉም ። ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ለመጻፍ ፡ ያሳሰበኝ ፡ የቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ አንድነት ፡ ለማደስ ፡ ይረዳል ፡ ብየ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የገለጹትን ፡ ሐሳብ ፡ በመለወጥ ፡ ከመንግሥት ፡ ፖለቲካ ፡ ገብተው ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ መዘባረቅዎ ፡ እነሥሥዎን ፡ ከሌላ ፡ ግምት ፡ ላይ ፡ ያዋለው ፡ መኾኑን ፡ ለመግለጽ ፡ ነው ።

፬/ ነገሥታቱ ፡ በጊዜው ፡ ኹኔታዎች ፡ ተገድደው ፡ ከውስጥም ፡ አረማውያን ፡ ከውጭም ፡ እስላሞች ፡ መንግሥታቸውን፡ እንዳይለያዩባቸውና ፡ እንዳይበታትኑባቸው ፡ የሚያስፈራ ፡ ነበረና ፡ አገሪቱን ፡ ከዚህ ፡ አደጋ ፡ ለማዳን ፡ መንግሥቱም ፡ ሕዝቡም፡ በጸጥታ ፡ እንዲኖር ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በሃይማኖትም ፡ ጸንቶ ፡ እንዲኖር ፡ ለማድረግ ፡ ሊያስቡበት ፡ ግድ ፡ ኾነባቸው ፤ እንዲህም፡ ባለ ፡ አኳኋን ፡ በነዚያ ፡ ዘመናት ፡ ስለሃይማኖትና ፡ ስለ ፡ ሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ እያሰቡ ፡ መንፈሳውያን ፡ መሪዎች ፡ ሊኾኑ ፡ ግድ ኾነባቸው ፡ ብለዋል ።

፭/ በዚያ ፡ ዘመናት ፡ ብለው ፡ ጊዜ ፡ መወሰንዎ ፡ ብቻ ፡ ተሳስተዋል ፡ እንጂ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታትስ ፡ ለአምልኮተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቀናተኛ ፡ የኾነው ፡ የዳዊት ፡ ዘሮች ፡ እንደ ፡ መኾናቸው ፡ መቼም ፡ መች ፡ ቢኾን ፡ አገሪቱን ፡ ካደጋ ፡ ለማዳን ፡ መንግሥቱም ፡ ሕዝቡም ፡ በሃይማኖት ፡ በምግባር ፡ ጸንቶ ፡ እንዲኖር ፡ ለማድረግ ፡ መንፈሳውያን ፡ መሪዎች ፡ መሆናቸው ፡ የማይጠረጠር ፡ ነገር ፡ ነው ።

፮/ አንድ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ስንኳ ፡ የተቀደሱና ፡ በጥብቅ ፡ የሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ የኾነውን ፡ ሥራ ፡ የሚፈጽሙበት ፡ ማዕርግ ፡ ሳይቀር ፡ የነበራቸው ፡ ይመስላል ።

ረ/ ሊፈኸር ፡ አቡ ፡ ሳሊህ ፡ የተባለው ፡ ያረብ ፡ ክርስቲያን ፡ ጸሐፊ ፡ በ፲፫ኛ ፡ ዓ/ም ፡ የነበረው ፡ የዘመኑን ፡ ቅብጦች ፡ አሳብ ፡ ሲገልጥ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ነገሥታት ፡ ኹሉ ፡ ቄሶች ፡ ናቸው ፡ ሲል ፡ ጽፏል ፡ በመካከለኛ ፡ ዘመን ፡ ያበሻ ፡ ሀገር ፡ በእስላሞች ፡ በተለይም ፡ በግብጽ ፡ እስላሞች ፡ ስበብ ፡ ለረጅም ፡ ጊዜ ፡ ለብቻዋ ፡ ስለተለየች ፡ ይህ ፡ መለየትዋ ፡ ምንም ፡ እን ኳን ፡ ከእስክንድርያ ፡ ሊቃን ፡ ጳጳሳት ፡ ጋራ ፡ በደንብ ፡ መገናኘትዋን ፡ ፈጽሞ ፡ ባያገደው ፡ እያሌ ፡ ችግሮች ፡ እንደደረሱባት ፡ በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ጳጳሳቱ ፡ ያለማቋረጥ ፡ እየተሾሙ ፡ እንዳይመጡ ፡ ችግር ፡ እንደተፈጠረባት ፡ ይህም ፡ ችግርና ፡ ማነስ ፡ ያበሻ ፡ ነገሥታትን ፡ በሃይማኖት ፡ ጉዳይ ፡ ለማሠልጠን ፡ አሳምሮ ፡ እንደረዳና ፡ ምክንያት ፡ ሊኾን ፡ እንደቻለ ፡ አለመዘንጋት ፡ ነው ፡ ይላል፡ ብለዋል ።

፯/ ከላይ ፡ እንዳልነው ፡ ይህ ፡ ጸሐፊ ፡ ጊዜ ፡ መወሰኑ ፡ ብቻ ፡ ተሳስቷል ፡ እንጂ ፡ የኢትዮጵያ ነገሥታት ፡ ማናቸውንም ፡ ሥልጣነ ፡ ክህነት ፡ ቢቀበሉ ፡ የሚከለክል ፡ ነውር ፡ የሌለባቸው ፡ በሕገ ፡ እግዚአቤሔር ፡ የጸኑ ፡ መቸም ፡ ቢሆን ፡ በሃይማኖት ፡ በምግባር ፡ ጉዳይ ፡ የሠለጠኑ ፡ በጠቅላላው ፡ መንፈሳውያን ፡ ግብረ ፡ ገቦች ፡ መኾናቸው ፡ አይካድም ፡ ስለዚህ ፡ በመንግሥት ፡ ላይ ፡ ሳሉ ፡ የብሕትውና ፡ ሥራ ፡ ይሠሩ ፡ የነበሩ ፡ ብዙዎች ፡ ናቸው ፡ ይኸውም ፡ ሊቃውንቱ ፡ በሚያበረክቱዋቸው ፡ ቅኔዎችና ፡ ራሳቸውም ፡ በሚቀኙዋቸው ፡ ቅኔዎች ፡ ይታወቃል ።

(ሀ) ራስ ፡ ዓሊ ፡ የተባሉት ፡ መስፍን ፡ በውስጥ ፡ የሚሠሩት ፡ ትሩፋት ፡ እንዲቸው ፡ ጨርሶ ለመመነንና ፡ ጥሎ ፡ ለመሔድ ፡ ያስቡ ፡ ነበረ ፡ ይህን ፡ የሚያውቅ ፡ ሊቅ ፡ የሚከተለውን ፡ ቅኔ ፡ አበረከተላቸው ።

ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡ ዜና ፡ ጽድቅ ፡ ተሰአል ፡ እምላሊበላ ፡
ወዕራቀከ ፡ ኢትቁም ፡ እምንዋየ ፡ ዓለም ፡ ዛቲ ።
ዜአከ ፡ ወዘላሊበላ ፡ እስመ ፡ ምድር ፡ አሐቲ ።
ወልቡናከ ፡ ኢይድከም ፡ ኮለሄ ፡ በእግረ ፡ ልቡና ፡ ሐታቲ ፡
በፍቅር ፡ (መንገለ ፡ ዋልድባ ፡ ወአብረንታንቲ ፡
እመሰ ፡ ተአምር ፡ ባቲ ። ገረገራ ፡ ዋልድባ ፡ ይእቲ ።

(ለ) የጎጃሙ ፡ መስፍን ፡ ደጃዝማች ፡ ጎሹ ፡ ዘውዱ ፡ በዓለም ፡ ተቀምጠው ፡ የመንግሥት ፡ ሥራ ፡ እየሠሩ ፡ የመናኒ ፡ ሥራ ፡ ይሠሩ ፡ ነበረ ፡ ይህን ፡ ያወቀ ፡ ሊቅ ፡ ይህን ፡ መወድስ ፡ አበረከተላቸው ።

ዕጹብ ፡ ውእቱ ፡ ንብረተ ፡ ዚአከ ፡ ደጃዝማች ፡ ጎሹ ፡ ዘሖርከ ፡ ለሰሚዐ ፡ ዕጹብ ፡ ዜና
በፍኖተ ፡ ዓለም ፡ ካልእ ፡ ወበዘከርስቶስ ፡ ፍና ፤
ነሚአ ፡ ጸባሕት ፡ በዘይደሉ ፡ ወውሂብ ፡ ለዘይደልዎ ፡ በስፉሕ ፡ ልቡና ፡
አምጣነ ገበርከ በዋሕድና ከዊነ ነዳይ ትሑት ወከዊነ ንጉሥ በልዕልና
እፎኑመ ፡ ተጋብኡ ፡ በዘዚአከ ፡ ሰብእና ።

ግዕዘ ፡ ወልደ ፡ ዕሜይ ፡ ለተልዕሎ ፡ ወግዕዘ ፡ እንጦንዮስ ፡ ለጽሙና ፡ ወእሮ ፡ ተፈጸመ ፡ ለከ ፡ ዘኢይፈጽሞ ፡ ሕሊና ።
መንኖተ ፡ ዓለም ፡ ምስለ ፡ ዓለም ፡ ወምስለ ፡ ሠራዊት ፡ ብሕትውና ።

(ሐ) እድያም ፡ ሰገድ ፡ ኢያሱ ፡ መንግሥታቸውን ፡ ትተው ፡ ስለመነኑ ፡ አለቃ ፡ ናሁዳ ፡ የተባሉት ፡ ሊቅ ፡ የሚከተለውን ፡ መወድስ ፡ ደርሰውላቸዋል ።

ኮሉ ፡ ይትኀደግ ፡ እመ ፡ ኀደግዎ ፡ ምሳሌ ፡ ዝኒ ፡ ነገር ፡ እምሐልዮ ፡ መንበረ ፡ ምጡቅ ።

አምጣነ ፡ ኢያሱ ፡ ኀደገ ፡ ተድላ ፡ መንበሩ ፡ ዘወርቅ ፡
ወከዊኖተ ፡ ነግድ ፡ በበብሔሩ ፡ ኢያስተዐፀበ ፡ ያዕቆብ ፡ ልሒቅ ፡
በአንጻረ ፡ አብርሃም ፡ ወይስሐቅ ፡ ትሩፋን ፡ እሉሰ ፡ ንሕነ ፡ ሐለፍተ ፡ ፍና
እንበለ ፡ ሰንቅ ።

ለጽድቅ ፡ ኢንዜከራ ፡ ወኢትዜከረነ ፡ ጽድቅ ፡
እስመ ፡ ጊዜ ፡ ብዕልነ ፡ ንትዔበይ ፡ ወጊዜ ፡ ንዴትነ ፡ ንሰርቅ ፡
ትካዝነሂ ፡ ካልእ ፡ እምትካዘ ፡ ጳውሎስ ፡ ሊቅ ።
እስመ ፡ ዘኢየሐልቅ ፡ መሰለነ ፡ ንብረተ ፡ ዓለም ፡ ዘየሐልቅ ።
ይህ ፡ ባለቅኔ ፡ የዐፄ ፡ ኢያሱን ፡ መናኒነትና ፡ የአብርሃም ፡ የይስሐቅ ፡ የያዕቆብን ፡ በዚህ ፡ ዓለም ፡ እንደ ፡ ፈላሲ ፡ ሆኖ ፡ መኖር ፡ ለራሱና ፡ ድርሰቱን ፡ ለሚሰማ ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ ተግሣጽና ፡ ምክር ፡ አድርጎ ፡ እንደ ፡ ጠቀሰው ፡ ማስተዋል ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ ነው ።

እንግዲህ ፡ በርትዕ ፡ ከሚሠራው ፡ ሃይማኖት ፡ ምግባር ፡ አልፈው ፡ ተርፈው ፡ ለትሩፋት ፡ ይህን ያህል ፡ የሚተጉ ፡ ነገሥታት ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ውስጥ ፡ ገብተው ፡ ቢገኙ ፡ ነውሩ ፡ ምንድን ነው ፡ በእውነቱ ፡ በማያገባዎ ፡ በመንግሥቱ ፡ አስተዳደር ፡ ገብተው ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ መዘባረቅ ፡ ታላቅ ስሕተት ፡ ነው ።

፯ኛ ፡ ክፍል ።

ስለ ፡ ዕጨጌ ፡ አስተዳደርና ፡ ሥልጣን ።

፩/ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ላይ ፡ ሊኖረው ፡ ይገባው ፡ ለነበረው ፡ ሥልጣን ፡ የንጉሡ ፡ ሥልጣን ተወዳዳሪ ፡ በመኾኑ ፡ ላይ ፡ የዕጨጌው ፡ ሥልጣን ፡ አሳነሰው ፡ በማለት ፡ ብዙ ፡ ሐተታ ፡ ከጻፉ ፡ በኋላ ፡ ከ፲ ፻፫ ዓ/ም ፡ ጀምሮ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ትብዐት ፡ በሚያስተምሩት ፡ ልዩ ልዩ ፡ ትምህርት ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ስምምነትን ፡ የነሣ ፡ ክርክር ፡ አለ ። ስለዕጨጌና ፡ ስለ ፡ አቡኑም ፡ አለመስማማት ፡ በተባለው ፡ ክርክር ፡ የተነሡትን ፡ ኹለቱን ፡ ወገኖች ፡ ማስታወስ ፡ ይበቃል።

ከነዚህ ፡ ወገኖች ፡ አንዱ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖስ ፡ የተዋሕዶዎች ፡ የጸጋ ፡ ልጆች ፡ ወይም ፡ የ፫ ፡ ልደት ፡ እየተባለ ፡ በዕጨጌው ፡ ይመራ ፡ ነበረ ። ኹለተኛው ፡ የጎጃሚዎች ፡ የቅባቶች ፡ ወይም ፡ የካራ ፡ ወይም ፡ የኹለት ፡ ልደት ፡ እየተባለ ፡ በአቡኑ ፡ ይመራ ፡ ነበረ ፡ ኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ውስጥ ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት፡ የበላይነትን፡ ለማግኘት፡ ከብዙ ፡ ዘመን ፡ ጀምረው ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ሲከራከሩ ፡ ኖረዋል ፡ ብለው ፡ ዝብርቅርቅ ፡ ያለ ፡ ነገር ፡ ተናግረዋል ።

፩/ (ሀ) የአቡኑን ፡ ሥልጣን ፡ የንጉሡና ፡ የዕጨጌው ፡ ሥልጣን ፡ አሳነሰው ፡ ለሚሉት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ክርስቲያን ፡ አስተዳደር ፡ ከሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ አስተዳደር ፡ የተለየ ነው ፡ ሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከመንፈሳዊ ፡ መብታቸው ፡ አልፈው ፡ በሥጋዊ ፡ አስተዳደር ፡ የሚያገባቸው ፡ ሥልጣን ፡ ያላቸው ፡ አይመስለኝም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ግን ፡ ከነገሥታቶቿ ፡ ደግነት ፡ ብዛት ፡ የተነሣ ፡ ከመንግሥቷ ፡ ሀብት ፡ በሲሶ ፡ ተካፋይ ፡ ናት ። በየጊዜው ፡ የሚሰጧት ፡ ርስት ፡ ጉልት ፡ ሰፊ ፡ ነው ። ይህም ፡ ክርስቷ ፡ ከጉልቷ ፡ የሚገኘው ፡ ግብር ፡ ዐሥራት ፡ የዳኝነት ፡ ገቢ፡የገበያ፡ቀረጥ ፡ ኹሉ ፡ ለራሷ ፡ ገቢ ፡ ነው ፡ መንግሥት ፡ አይነካባትም

ስለዚህ ፡ ለሀብቷ ፡ ሰብሳቢ ፡ መሾም ፡ አስፈለጋት ። ይህን ፡ መብት ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ይዞ ፡ እንዳይሠራበት ፡ ኹለት ፡ አስቸጋሪ ፡ ነገሮች ፡ አሉ ።

፩ኛ/ ይህ ፡ ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ይህን ፡ ሥልጣን ፡ ይዞ ፡ እንዳያስተዳድር ፡ የሀገሩን ፡ ቋንቋና ፡ ልማድ ፡ የማያውቅ ፡ እንግዳ ፡ መኾኑ ፡ ያስቸግረዋል ።

ኹለተኛውም ፡ ከሀገሩ ፡ ተመርጦና ፡ ተሾሞ ፡ የመጣበት ፡ ዋናው ፡ ተግባሩ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የምትል ፡ ሃይማኖትን ፡ ጠብቆ ፡ ቄስ ፡ ዲያቆን ፡ ሊሾም ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በሥጋዊ፡ አስተዳደር፡ገብቶ ርስት ፡ ጉልት ፡ ሊያካፍል ፡ ግብር ፡ ሊቀበል ፡ ያልመጣ ፡ መኾኑ ፡ ነው ።

ስለዚህ ፡ ለጳጳሱ ፡ ሃይማኖት ፡ ማስተማር ፡ ቅስና ፡ ዲቁና ፡ መሾሙ ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ሌላውም መብቱ ፡ ተጠብቆለት ፡ ሥጋዊ ፡ አስተዳደርን ፡ ለሚመለከት ፡ ሀብቷ ፡ ሰብሳቢ ፡ ዕጨጌው ፡ ኑኖ ሊቀ ፡ ካህናቶችንና ፡ አለቆችን ፡ በያንዳንዱ ፡ ወረዳና ፡ ደብር ፡ መሾም ፡ ስለዚህ ፡ ነው ።

(ለ) ስለ ፡ ክርስቶስ ፡ ቅብዐት ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንት ፡ ስምምነትን ፡ የነሣ ፡ ክርክር ፡ አለ ፡ ስለሚሉት ፡ መጻሕፍት ፡ ነሥአ ፡ ተወክፈ ፡ ያሉትን ፡ ይዘው ፡ ይህ ፡ ንሥአት ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ አደረገው ፡ ወይም ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ አደረገው ፤ ወይም ፡ አልረባውም ፡ አልጠቀመውም ፡ በማለት ፡ መከራከራቸው ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ስለኾነም ፡ ይህ ፡ ንግግራቸው ፡ ያንድ ፡ አባት ፡ ያንድ ፡ እናት ፡ ልጆች ፡ ከእናት ፡ ካባታቸው ፡ ቤት ፡ ሲያድጉ ፡ እንደሚጋጩት ፡ ያለ ፡ የቤት ፡ እንጐርጐሮ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከሮቱም ፡ ወገን ፡ ቢኾን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የሚደግፍ ፡ አይገኝባቸውም ።

(ሐ) ከነዚህም ፡ ወገን ፡ አንዱ ፡ የደብረ ፡ ሊባኖሶች ፡ የተዋሕዶዎች ፡ የጸጋ ፡ ልጆች ፡ ወይም ፡ የ፫ ፡ ልደት ፡ እየተባለ ፡ በዕጨጌው ፡ ይመራ ፡ ነበረ ። ኹለተኛውም ፡ የጎጃሚዎች ፡ የቅብዐቶች ፡ የካራ ፡ ወይም ፡ የኹለት ፡ ልደት ፡ እየተባለ ፡ በአቡኑ ይመራ ፡ ነበረ ። ስለሚሉት ።

የኢትዮጵያ ፡ ወግ ፡ ታሪክ ፡ ካልፎ ፡ ሃጅ ፡ መንገደኛ ፡ ጠይቆ ፡ የታሪኩን ፡ አያያዝ ፡ እንዲህ ፡ እግር ፡ በራስ ፡ እያደረጉ ፡ ከማማታት ፤ ከኢትዮጵያ ፡ ሊቃውንትና ፡ መምህራንን ፡ ጠይቀው ፡ ቢኾን ፤ ሲኾን ፡ ወደ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከመሳብ ፡ በዳኑ ፡ ነበር ፡ ይህም ፡ ባይኾን ፡ የታሪኩን ፡ አያያዝ ፡ እንዲህ ፡ ጥፍትፍት ፡ አድርገው ፡ አያመጡትም ፡ ነበረ ። የባህሎች ፡ አኳኋን ፤ የታሪኩ ፡ አያያዝ ፡ እንዲህ ፡ እንደሚሉት ፡ አይደለም ። የታሪኩን ፡ አያያዝ ፡ የባህሎችን ፡ አኳኋን ፡ በደንብ ፡ በደንብ ፡ አድርጌ ፡ እንዳላስረዳዎ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ የሚሹት ፡ ለትንኮል ፡ በሰላማዊ ፡ ሕዝብ ፡ ላይ ፡ የርስ በርስ ፡ መለያየትን ፡ ለመፍጠር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ሊጠቀሙበት ፡ አይደለም ።

ስለዚህ ፡ ለተንኮል ፡ ረዳት ፡ መኾን ፡ እግዚአብሔርን ፡ ደስ ፡ የማያሰኝ ፡ ሥራ ፡ በመኾኑ ፡ አብራርቼ ፡ ላስረዳዎ ፡ አልፈቀድኩምና ፡ የባህሉን ፡ አያያዝ ፡ የታሪኩን ፡ ኹኔታ ፡ ጠይቀው ፡ ጠንቅቀው ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ መልሱን ፡ በሚገባ ፡ አድርጌ ፡ እጽፍልዎታለሁ ።

(መ) በኢትዮጵያ ፡ የተሾሙ ፡ ዕጨጌዎችና ፡ አቡኖች ፡ ከላይ ፡ እንደዘረዘርኩልዎ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ጸንተው ፡ በየመብታቸው ፡ ተወስነው ፡ ቤተ ፡

ክርስቲያንን ፡ ሲመሩ ፡ ከመኖር ፡ በቀር ፡ በሃይማኖት ፡ የተለያዩበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

፱/ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ከመረመርናቸው ፡ ኹኔታዎች ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ መለየት ፡ በትምህርት ፡ ምክንያት ፡ አለመኾኑ ፡ እንዲሁም ፡ ከእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ዘንድ ፡ ተልከው ፡ ይመጡ ፡ የነበሩት ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ ሰማ ማላትም ፡ ወይም ፡ ትምርታቸውን ፡ ለማስፋፋት ፡ ብለው ፡ የሚያደርጉት ፡ ሥራቸው ፡ ያለፍሬ ፡ ከንቱ ፡ ኾኖ ፡ መቅረቱ ፡ በግ ልጥ ፡ ይታወቃል ። ብለዋል ።

፲ (ሀ) ከእስክንድርያ ፡ እየተላኩ ፡ ይመጡ ፡ የነበሩ ፡ ጳጳሳት ፡ ገና ፡ የሹመታቸውን ፡ ተግ ባር ፡ ከመጀመራቸው ፡ በፊት ፡ ስለሃይማኖት ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ ያላቸውን ፡ ባህል ፡ በሚያ ስጨንቅ ፡ ምርመራ ፡ ተመርምረው ፡ የኢትዮጵያን ፡ ባሕል ፡ እንዲይዙ ፡ የሚገደዱ ፡ ከኾነ ።

(ለ) ግብጻዊ ፡ ጳጳስ ፡ ሃይማኖትን ፡ በሚያይ ፡ ትምርት ፡ እንዳይገባ ፡ የተከለከለ ፡ ከኾነ ።

(ሐ) ሥልጣኑን ፡ ንጉሡና ፡ ዕጨጌው ፡ ወስደውበት ፡ ስለሃይማኖት ፡ በሕዝብ ፡ ፊት ፡ ቆሞ እንዳይሰብክ ፡ የተከለከለ ፡ ከኾነ ።

(መ) አሁን ፡ እንደሚሉት ፡ ከእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ተልከው ፡ ይመጡ ፡ የነበሩ ፡ ጳጳሳት ፡ ኢትዮጵያን ፡ ከሮማ ፡ አጣልተው ፡ ትምህርታቸውን ፡ ለማስፋፋት ፡ የሚደክሙት ፡ ድካም ፡ ከንቱ ፡ ኾኖ ፡ ከቀረ ።

(ሠ) ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ የተለየች ፡ በትምህርት ፡ ምክንያት ፡ ካልኾነ ፡ ኢትዮጵያና ፡ ሮማ የተለያዩ ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ሊሉ ፡ ነው ፡ ይኾን ፡ ይህ ፡ አነጋገርዎ ፡ ወደ ፡ እውነት ፡ ወደብ የሚጠጋበት ፡ መንገድ ፡ አጥቶ ፡ ቀዘፋ ፡ ሳይኖረው ፡ ማዕበል ፡ ሞገድ ፡ እንደሚያማታው ፡ ጀልባ ፡ ሲንገዋለል ፡ ይታያል ፡ እውነቱን ፡ ሐሰት ፡ ሐሰቱን ፡ እውነት ፡ አደርጋለሁ ፡ ብሎ ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ መባዘቅ ፡ እጅግ ፡ ያሳዝናል ።

እነሆ ፡ አሁን ፡ ባለንበት ፡ ዘመን ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ወይም ፡ የግብጽ ፡ እስላሞች መንገድ ፡ ሊከለከሉ ፡ ባለመቻላቸው ፡ ሮማና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያለችግር ፡ ለመገናኘት ፡ ችለዋል ። ነገሩ እውነት ፡ ከኾነ ፡ ማንም ፡ አልፎ ፡ ሐጂ ፡ የጻፈውን ፡ ታሪክ ፡ እያጠራቀመ ፡ ከመዘባረቅ ፡ ግራ ፡ ቀኛ ችንም ፡ ከማንነቅፋቸው ፡ ከብሉያት ፡ ከሐዲሳት ፡ ጠቅሶ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድም ፡ የሚሠርጽ መኾኑን ፡ ክርስቶስ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ መኾኑን ፡ ንባብ ፡ አምጥቶ ፡ ማስረዳት ፡ አይ ሻልም ፡ ነበርን ።

፲/ ኢትዮጵያውያን ፡ እውነተኛውን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በውቀውትና ፡ አምነውታልን ፡ ብለን ፡ ለመጠራጠር እንደፍራለን ፡ ብለዋል ።

(፫) በዚህማ ፡ እንዳይጠራጠሩ ፡ በየጊዜው ፡ የሚመጡ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ላቀረቡት ፡ ጥያቄ ፡ ኹሉ ፡ ተገቢ ፡ መልስ ፡ በመስጠት ፡ እያሳፈሩ ፡ ሲመልሷቸው ፡ እንደኖሩ ፡ ያውቁ ፡ የለምን ፡ እንዲያው ለጥርጥር ፡ ቢጥፍም ፡ እንጂ ፡ ይህስ ፡ አያጠራጥርም ፡ በርግጥ ፡ ይወቁትና ፡ ለመጠራጠር ፡ አይድፈሩ።

፲/ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የዛሬው ፡ የሃይማኖት ፡ አስተያየቷ ፡ ከካቶሊክ ፡ ትምርት ፡ ጋራ ፡ አለመስማማቱ ፡ ካገሩ ፡ ርቀትና ፡ ለረጅም ፡ ዘመናት ፡ ከማይሰሳተው ፡ ከሮማው ፡ አስተማሪነት ፡ ያለውድ ፡ በግድ ፡ ከመለየትዋ ፡ የተነሣ ፡ ነው ። ብለዋል ።

፲፩/ (ሀ) ካገሩ ፡ ርቀት ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ለሚሉት ፡ የሃይማኖት ፡ ነገር ፡ የሚረዳና ፡ የሚታወቅ ፡ መጻሕፍትን ፡ በመመልከት ፡ መምህራንን ፡ በመጠየቅ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በቦታ ፡ መቀራረብ ፡ አይደ ለም ፡ የሀገር ፡ መቀራረብስ ፡ ወደ ፡ ሃይማኖት ፡ መመሳሰል ፡ የሚያደርስ ፡ ቢኾን ፡ ኖሮ ፡ ሮማ ፡ ባቅ ራቢያዋ ፡ ከሚገኙ ፡ ከግብጽ ፡ ከሶርያ ፡ ከአርማንያ ፡ ኦርቶዶክሳውያን፡ጋራ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ፡ በማለት ወይንም፡እነርሱ ፡ ከርስዋ ፡ ጋራ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ወይም ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረጸ ፡ በማለት ፡ በተስማሙ ፡ ነበረ ፡ በእውነቱ ፡ የለያያቸውስ ፡ በሮማም፡በኢትዮጵያም፡የተዘረጋች ፡ አንዲት ፡ ወንጌል ፡ ስትኾን ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ትምህርት ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በመለወጥዋ ብቻ ፡ ነው ።

(ለ) ለረጅም ፡ ዘመናት ፡ የማይሳሳት ፡ የሮማ ፡ አስተማሪነት ፡ ስለሚሉትም ፡ ምንም ፡ በርስዎ ፡ ዘንድ ፡ ከስሕተት ፡ ባይቆጥሩት ፡ ፩ኛ ፡ በመጻሕፍት ፡ ያልተገኘውን ፡ በሊቃውንት ፡ ጉባኤ ፡ ያልተወ ሰነውን ፡ በይመስላልና ፡ በያሰኛል ፡ ብቻ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ማለቷ ፡ በሌ ላው ፡ ዘንድ ፡ ስሕተት ፡ ነው ፡ ተብሏል ።

፪ኛም ፡ መጻሕፍት ፡ ያልተናገሩትን ፡ ሊቃውንት ፡ በጉባኤ ፡ ያልወሰኑትን ፡ ከልብ ፡ ፈጥሮ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረጸ ፡ ማለት ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

፫ኛ/ ማርቲን ፡ ሉተር ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ነፍሳት ፡ ከሲኦል ፡ ወደገነት ፡ የሚተላለፉ በት ፡ የይለፍ ፡ ወረቀት ፡ ካርኒ ፡ ግዙ ፡ እያለች ፡ በገንዘብ ፡ ትሸጥ ፡ ነበረ ፡ ሲል ፡ ጽፏል ፤ ይህም ፡ ተደርጎ ፡ እንደኾነ ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

፬ኛ/ ክርስቶስ ፡ ሥጋዬን ፡ ብሉ ፡ ደሜን ፡ ጠጡ ፡ ብሎ ፡ ላመነበት ፡ ኹሉ ፡ አስተካክሎ ፡ ቢሰጥ ደሙን ፡ ካህናት ፡ ብቻ ፡ ይቀበሉ ፡ ምእመናን ፡ ይከልከሉ ፡ ማለት ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ ነው ። ይህ ፡ ኹሉ ፡ ስሕተት ፡ እያለ ፡ ስረጅም ፡ ዘመናት ፡ የማይሳሳተው ፡ ብሎ ፡ መመካት ፡ አይገባም ፡ ኢትዮ ጵያ ፡ ይህንን ፡ ኹሉ ፡ አመዛዝና ፡ ትምርቱ ፡ ተገቢ ፡ አለመኾኑን ፡ ተመልክታ ፡ የሮማን ፡ ትምህርት ፡ አልቀበልም ፡ ብላለች ፡ እንጂ ፡ ከሮማ ፡ አስተማሪነት ፡ ያለውድ ፡ በግድ ፡ የለያት ፡ የለም ፡ ሐሰት ፡ ነው ።

፭ኛ/ ኢትዮጵያ ፡ ሳትወድ ፡ ወይም ፡ አስፈላጊ ፡ ኾኖባት ፡ ካረመኔዎችና ፡ ከእስላሞች ፡ ወይንም ፡ ከቅብጦችም ፡ ጋራ ፡ ከመቀራረብዋ ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከባህል ፡ የተነሣ ፡ አይደለም ፡ ለማለት ፡ ብንደፍር ፡ ከእውነት ፡ የራቅን ፡ አይመስለንም ፡ ብለዋል ።

፮ኛ ከቅብጥ ፡ መገናኘቷ ፡ ለሚሉት ፡ ከቅብጥ ፡ ጋራ ፡ በሃይማኖትም ፡ በባህልም ፡ መገናኘቷ ፡ የማይካድ ፡ ነው ፡ ኸረ ፡ ከአረመኔዎችና ፡ ከእስላሞች ፡ መቀራረብዋ ፡ የሚሉት ፡ እንደ አረማውያን፡ ዕንጨት ፡ ጠርባ ፤ ደንጋያ ፡ አለዝባ ፡ ጣዖት ፡ ታመልካለችን ፡ ወይስ ፡ እንደ ፡ እስላሞች ፡ አላህ፡ አንድ ፡ ነው ፡ አይወርድም ፡ አይወለድም ፡ የምትል ፡ መሰለዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከአረመኔዎችና ፡ ከእስ ፡ ሞች ፡ ጋራ፡ ግንኙነት ፡ ሳይኖራት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ትምህርት ፡ የራቀች ፡ ከአረመኔዎችና ፡ ከእስ ላሞች ፡ ጋራ ፡ በመቀራረቧ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ለመናገር ፡ ሲደፍሩ ፡ ከእውነት ፡ የራቅሁ የማይመስልዎ ፡ በምን ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ በከንቱ ፡ ተጠራጥረውታል ፡ እንጂ ፡ ከእ ውነት ፡ መራቅዎ ፡ የማይጠራጥር ፡ ነገር ፡ ነውና ፡ አይጠራጠሩ ፡ በፍጹም ፡ ከእውነት ፡ ርቀዋል ።

፯/ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ መለየቷ ፡ ሌላም ፡ በጣም ፡ አሳዛኝ ፡ የኾነ ፡ ነገር ፡ አስከትሎባታል ፡ ይኸውም ፡ ያልተካከለ ፡ የምሥጢራት ፡ ጸጋ ፡ አሰጣጥና ፡ ከክርስትናዋ ፡ ጋራ ፡ ተቀላቅሎ ፡ የሚገኘው ፡ የጥንቆላና ፡ የአይሁድ ፡ ልማድ ፡ ነው ብለዋል ።

፰ኛ ያልተካከለ ፡ የምሥጢረ ፡ ጸጋ ፡ አሰጣጥ ፡ ስለሚሉት ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዳግመኛ ፡ ከውኃና ፡ ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ያልተወለደ ፡ መንግሥተ ፡ ሰማይ ፡ ሊገባ ፡ አይችልም ፡ ነፋስ ፡ ወደ ፡ ወደደው ፡ ይነፍሳል ፡ ሲነፍስም ፡ ድምፁ ፡ ብቻ ፡ ይሰማል ፡ እንጂ ፡ ከወዴት ፡ እንደተ ነሣና ፡ እንደ ፡ መጣ ፤ ወዴትም ፡ እንደ ፡ ደረሰ ፡ አይታወቅም ። ከመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የሚወለዱትም ፡ ልደት ፡ እንደዚህ ፡ ነው ፡ ጸጋ ፡ ክብር ፡ ሲያሰጥ ፡ ተአምራት ፡ ሲያሠራ ፡ ይታወቃል ፡ እንጂ ፡ ባይን ፡ አይታይም ፡ በእጅ ፡ አይዳሰስም ፡ ብሎ ፡ ነግሮናል ። ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፫-፱ ።

የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ አስተምራ ፡ አሳምና ፡ ታጠምቃለች ፡ ታቊር ባለች ፡ በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ተጠምቀው ፡ ከብዙ ፡ ጸጋ ፡ ክብር ፡ ደርሰው ፡ ክብራቸው ፡ በሥራ ፡ የተገ ለጸላቸው ፡ ብዙ ፡ ቅዱሳን ፡ መኖራቸው ፡ የማይካድ ፡ ነገር ፡ ነው ። እንግዲህ ፡ ከዚህ ፡ ሌላ ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በምታጠምቃቸው ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ ጸጋ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንደ ፡ ሸማ ፡ ተጠቅሎ ፡ እንደ ፡ ወርቅ ፡ ተንከብሎ ፡ ሲሰጣቸው ፡ ወይስ ፡ እንደ ፡ አሞራ ፡ በሮ ፡ እንደ ፡ ዘንግ ፡ ተወርውሮ ፡ ሲዋሐዳቸው ፡ ይታያል ፡ ይኾን ፡ እስኪ ፡ ይነገሩኝ ። ሮማ ፡ የምታደርገው ፡ ኢትዮጵያ ፡ የማታደር ገው ፡ የምሥጢረ ፡ ጸጋ ፡ አሰጣጥ ፡ ሮማ ፡ የክርስቶስን ፡ ደም ፡ ለካህናት ፡ ብቻ ፡ ሰጥታ ፡ ለምእመናን ፡ ስትከለክል ፡ ኢትዮጵያ ፡ እንደ ፡ ጌታ ፡ ትእዛዝ ፡ ለኹሉም ፡ አስተካክላ ፡ መስጠቷ ፡ ብቻ ፡ ነው ። ይህን ፡ ከጉድለት ፡ ቈጥረውት ፡ እንደኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ የጎደለባት ፡ ነገር ፡ የለም ።

ደግሞስ ፡ ከክርስትናዋ ፡ ጋራ ፡ ተቀላቅሎ ፡ የሚገኘው ፡ ጥንቆላ ፡ ምንድንነው ፡ (የኢትዮ ጵያ ፡ መምህራን ፡ ለክርስትና ፡ የሚያበቃውን ፡ ትምህርት ፡ በሚያስተምሩበት ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ጊዜ ፡ የጥንቆላ ፡ ትምህርት ፡ ሲያስተምሩ ፡ ወይስ ፡ ጸጋ ፡ ጥምቀትን ፡ በሚሰጡበት ፡ ጊዜ በጥንቆላ ፡ የሚገኝ ፡ ሀብትን ፡ ተስፋ ፡ ሲያስደርጉ ፡ ሰምተዋልን ፡ እስኪ ፡ ይመስክሩ ፡ በኢትዮጵያ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የጥንቆላ ፡ ሥራ ፡ በፍጹም ፡ የተጠላ ፡ ክልክል ፡ ነው ፤ ይህ ፡ አነጋገርዎም ፡ ፍጹም፡ ሐሰት ፡ ነው ።

ደግሞስ ፡ ከክርስትናዋ ፡ ጋራ ፡ የተቀላቀለው ፡ የአይሁድ ፡ ልማድ ፡ ምንድንነው ፡ ኢትዮጵያ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አሪት ፡ ነቢያትን ፡ ልፈጽማቸው ፡ እንጂ ፡ ላሳልፋቸው ፡ አልመጣሁም ሰማይ ፡ ምድር ፡ እስኪያልፉ ፡ ድረስ ፡ ሥራቷ ፡ ጽፈቷ ፡ አንዲት ፡ የኾነች ፡ የውጣ ፡ አታልፍም ፡ ከኒህ ከጥቃቅኑ ፡ ትእዛዛት ፡ አንዲትን ፡ የሻረ ፡ በመንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ታናሽ ፡ ይባላል ፡ የፈጸማቸው ፡ ግን ፡ ታላቅ ፡ ይባላል ፡ ብሎ ፡ ካጸናቸው ፡ ትእዛዛት ፡ በቀር ፡ የአይሁድ ፡ ልማድ ፡ በፍጹም ፡ አይታ ወቅም ።

ይህ ሥዕል ከኢትዮጵያ ዕጨጌዎች ፻፲ኛውን ዕጨጌ ገብረ ጊዮርጊስን ያሳያል ።
አሁን ፓትሪያርክ ዘኢትዮጵያ ።

እንግዲህ ፡ እርስዎ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ለመናገር ፡ የደፈሩበት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ አይሁድ ፡ ልማድ ፡ ደም ፡ ስታፈስ ፡ ስብ ፡ ስታጤስ ፡ ወይም ፡ ላም ፡ በግ ፡ [illegible] ፡ የላም ፡ የፍየል ፡ ደም ፡ በሐር ፡ ጉንጉን ፡ በጽሕመ ፡ ጠሊ ፡ ስትረጭ ፡ አይተዋልን ፡ ወይስ ፡ ጠላት ፡ ይቀባል ፡ ጥላት ፡ እንደሚባለው ፡ ስሟን ፡ ላጥፋ ፡ ብለው ፡ ከልብዎ ፡ አንቅተው ፡ ይዋሹ ፡ ያዩት ፡ ነገር ፡ ካለ ገልጸው ፡ ይጻፉና ፡ እኔም ፡ የሚገባ ፡ መልሱን ፡ እሰጥዎታለሁ ።

፬/ በዚሁ ፡ በመሰየቷ ፡ ዘመናት ፡ ብዙ ፡ ስሕተቶችና ፡ መልካም ፡ ኑሮን ፡ መንፈሳዊ ፡ አስተዳደርን ፡ የሚያበላሹ ፡ ቁሀሎች ፡ ገፀባት ፡ ከሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ የለይዋት ፡ እነዚህ ፡ ስሕተቶች ፡ ሳይኾኑ ፡ አይቀሩም ፡ ብለዋል ።

፮ኛ ኢትዮጵያን ፡ ከሮማ ፡ የለያት ፡ በሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ላይ ፡ የሚታየው ፡ ስሕተት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ሌላ ፡ አይደለም ። ከሮማ ፡ መለየቷስ ፡ በሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሚነገረው ፡ ስሕተት ፡ ጠበቃት ፡ እንጂ ፡ የጎዳት ፡ ነገር ፡ የለም ።

፩/ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ የተለየችው ፡ መቼ ፡ ነው ።

፩/ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያንና የሮማ ቤተ ክርስቲያን ሌሎችም አብያተ ክርስቲያናት በሐዋርያት ሰብከት ካመኑ ፡ ጀምረው ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ጸንተው ፡ ሲኖሩ ፡ ንስጥሮስ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ ቢያስተምር ፡ ኹሉም ፡ አንድ፡ ኾነው፡ ምንም ፡ ንስጥሮስ ፡ ከጉባኤው ፡ ባይገኝ ፡ በቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ አፈጉባኤነት ፡ አውግዘው ፡ ከለዩት ፡ በኋላ ፡ የሮሙ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ልዮን ፡ ከንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ገሚሱን ፡ ከፍሎ ፡ በአንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ ሐሳቡን ፡ በገለጠበት፡ ጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በቆመበት ፡ በ፬፻፶፩ ፡ ዓ/ም ፡ ነው ፡ ሮማና ኢትዮጵያ ፡ የተለያዩበት ፡ እርግጠኛው ፡ ጊዜ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ አይጠራጠሩ ።

፪ የመለየቷ ፡ የታወቀ ፡ ጊዜ ።

፫/ ባለፈው ፡ ምዕራፍ ፡ መጀመሪያ ፡ እንዳመለከትነው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ በግልጽ ፡ አልቀበለውም ፡ ብላ ፡ ጥላ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መቀበልዋን ፡ የገለጠችበት ፡ ጊዜ ፡ በታሪክ ፡ ውስጥ ፡ መቸም ፡ መች ፡ አይገኝም ፡ ብለዋል ።

፬/ ይህን ፡ ማለት ፡ የሚገባ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከአንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ጋራ ፡ ክጥንት ፡ ጀምሮ ፡ አብሮ ፡ ሲነገር ፡ ኖሮ ፡ ወይ ፡ ክርስትና ፡ የሚገባ ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ ከኹለቱ ፡ ባህሎች፡ አንዱን ፡ መርጦ ፡ ያዝ ፡ የሚባል ፡ ቢኾን ፡ ነበረ ። ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከሐዋርያት ፡ ሲያያዝ ፡ የመጣ ፡ ተቀዳሚ ፡ ትምህርት ፡ መኾኑ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ግን ፡ ኋላ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተደቀለ ፡ ባህል ፡ መኾኑ ፡ የማይታበል ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ።

እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ የፌተኞች ፡ በኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ አለ ፡ ብለው ፡ ያስተምራሉ ፡ ኹለተኞች ፡ ግን ፡ በክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርያት ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ሲሉ ፡ ያስተምራሉ ብለው ፡ መስክረዋል ፡ (ገጽ ፡ ፲፪ ፡ ተመልከት) ፡ እንዲኸውም ፡ ኢትዮጵያ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ከመፈጠሩ ፡ አስቀድማ ፡ ክርስትናን ፡ ስትቀበል ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መቀበሏ ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ። ይህንኑም ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ በገጽ ፡ ፸ ፡ በክርስትናዋ ፡ አዲስ ፡ የነበረችቱ ፡ የኢትዮጵያ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ በድፍን ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ መምህራንና ፡ ሊቃውንት ፡ በተራቀቀ ፡ መርምረው ፡ በኋላ ፡ እነጋገር ፡ ያልተ ወሰነውን ፡ የሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ይዛ ፡ በእርሱ ፡ ላይ ፡ እንደቆመች ፡ ቀረች ፡ ብለው ፡ መስክረ ዋል ።

፭/ ነገር ፡ ግን ፡ ባንድ ፡ በኩል ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማይቱ ፡ ተለይታ ፡ ራሰዋን ፡ ችላ ፡ መገኘቷ ፡ ባይናችን ፊት ፡ ያለ ፡ የማይካድ ፡ እውነት ፡ ነው ' ብለዋል ።

፮/ አሁን ፡ እርስዎ ፡ እንደሚሉት ፡ ኢትዮጵያ ፡ ጥንት ፡ ሐዋርያት ፡ ካስተማሩት ፡ ካንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ሳትናወጥ ፡ በዚያው ፡ ጸንታ ፡ ራሷን ፡ ችላ ፡ ስለምትኖር ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ን ፡ ባህል ፡ ፤

(ሀ) በኒቅያ ፡ ጉባኤ ፡ እንደ ፡ ተደረገበት ፡ እንደ ፡ አርዮስ ፡ ባህል ።
(ለ) በቍስጥንጥንያ ፡ ጉባኤ ፡ እንደ ፡ ተደረገበት ፡ እንደ ፡ መቅዶንዮስ ፡ ባህል ።
(ሐ) በኤፌሶን ፡ ጉባኤ ፡ እንደ ፡ ተደረገበት ፡ እንደ ፡ ንስጥሮስ ፡ ባህል ።

ለነርሱ ፡ አራተኛ ፡ ክህደት ፡ ኑፋቄ ፡ አድርጋ ፡ ትቈጥረዋለች ፡ እንጂ ፡ ከቁም ፡ ነገር ፡ አታገባውም ።

ይህንንም ፡ እርስዎ ፡ በግልም ፡ የሚያውቁት ፡ መኾንዎን ፡ በዚሁ ፡ በጽሑፍዎ ፡ መላልሰው ፡ አስረድተዋል ፡ ሮማና ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለያዩበት ፡ እንዲህ ፡ እንደ ፡ ተራራ ፡ ጎልቶ ፡ የሚታይ ፡ ሲኾን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ አልቀበለውም ፡ ብላ ፡ ጥላ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መቀበሏን ፡ የገለጠችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ብሎ ፡ መጻፍ ፡ ለማደናገር ፡ ለማሳሳት ፡ የተፈጠረ ፡ ዘዴ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ሰው ፡ የሚያቀርበው ፡ እውነተኛ ፡ ጥያቄ ፡ አይደለም ።

፯ በዚህ ፡ ምዕራፍ ፡ ውስጥ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ በእርግጥ ፡ አብራ ፡ ትኖርበት ፡ ከነበረ ችው ፡ መጨረሻ ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ እየተከተልን ፡ የዛሬውን ፡ አስተያየቷን ፡ መያዝ ፡ እስከ ፡ ዠመረችበት ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ በመድ ረቂ ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ ኹናቴ ፡ ለመመርመርና ፡ ስለእርሱ ፡ በቂ ፡ የኾነ ፡ መረጃ ፡ ለማምጣት ፡ እንጣጣራለን ፡ ብለዋል ።

፰/ አሁን ፡ ኢትዮጵያ ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ በግልጥ፡ አልቀበለውም፡ ብላ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ በታሪክ ፡ አይገኝምና ፡ ከሮማ ፡ አልተለየችም ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀብላለች ፡ በሚል ፡ ሐሳብ ፡ ቆመው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ የተለየችው ፡ መቼ ፡ ነው ፡ አስ ረዱኝ ፡ ብለው ፡ የማስተባበያ ፡ ጥያቄ ፡ አቅርበው ፡ ነበር ፡ አሁን ፡ ደግሞ ፡ በእርግጥ ፡ ከሮማ ፡ ካቶ ሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አብራ ፡ ትገኝበት ፡ የነበረውን ፡ መጨረሻ ፡ ጊዜና ፡ የዛሬውን ፡ አስ

ተ,የየቷን ፡ መያዝ ፡ የዠመረችበትን ፡ ጊዜ ፡ ተረድተው ፡ ኹኔታውን ፡ ለመመርመርኛ ፡ በቂ ፡ መረጃ ለማምጣት ፡ የሚጣጣሩ ፡ መኾንዎን ፡ ገልጸዋል ፡፡

ለጠየቁት ፡ ጥያቄ ፡ መልስ ፡ ሳያገኙ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ለመጻፍ ፡ በቂ ፡፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ በኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ የተስማማችበት ፡ ጊዜ ፡ በደቂቃ ፡ ቀርቶ ፡ በሰኮንድም ፡ አያገኙም እንጂ ፡ የሚያገኙ ፡ ከኾነ ፡ የሚያመጡትን ፡ ለመስማት ፡ ዝግጁዎች ፡ ነን ፡፡ እኛ ፡ በርግጥ ፡ እንደምናውቀው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አብራ ፡ የነበረችበት ፡ ጊዜ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ሳትፈጥር ፡ ገና ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በነበረች በት ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡፡

መጨረሻውም ፡ የሮማው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ልዮን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ በከፊል ፡ ያስተማረበት ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ነው ፡ የዛሬውንም ፡ አስተያየቷን መያዝ ፡ የዠመረችው ፡ ክርስትናን ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ወይም ፡ በከሣቴ ፡ ብርሃን ፡ ሰላማ ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡፡

፭/ ከኹሉ ፡ አስቀድሞ ፡ ኢትዮጵያ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ክርስቲያን ፡ የተለየችው ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል የያዙ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ተለይተው ፡ የራሳቸውን ፡ ወገን ሊያቋቁሙ በዠመሩበት ፡ በ፭ኛ ፡ ዓለም ፡ ው ስጥ ፡ አይመስልም ፡ ይልቅስ ፡ ያንጊዜ ፡ ገና ፡ አብራ ፡ የነበረች ፡ ይመስላል ፡ ስንል ፡ እናሳስባለን ፡ ብለዋል ፡፡

፮/ ኢትዮጵያ ፡ ከላይ ፡ ከዘረዘርኩልዎ ፡ ጊዜ ፡ በቀር ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ የተባበረችበት ፡ ጊዜ ፡ እንደሌለ ፡ እኛ ፡ በእርግጥ ፡ እናውቃለን ፡ አሁን ፡ እርስዎ ፡ አንድ ፡ ምስክር ፡ ሳያስመሰክሩ ፡ አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳያቀርቡ ፡ አብራ ፡ የነበረች ፡ ይመስላል ፡ እያሉ ፡ ያውሩልናል ፡፡

እንግዲህ ፡ አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳንይዝ ፡ እዎን ፡ ብንልዎ ፡ አይታዘቡንም ፡ ይኾን ፡ እርስዎስ ፡ ቃሌን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ ተቀበሉኝ ፡ ብለው ፡ ያምኑት ፡ ይኾን ፡ ከነገሩስ ፡ ሃይማኖትዎ ፡ በያሰኛል ፡ የጽሑፍ ፡ ማስረጃዎም ፡ በይመስላል ተወሰነ ፡ ኧረ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ማለትን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ጠቅሰው ፡ የሚያስረዱት ፡ መች ፡ ነው ፡ የብሉያት ፡ ትንቢት ፡ በሐዲስ፡ መፈጸሙን ፡ የሚያውቁ ፡ የረቀቀውን ፡ የሐዲሳትንም ፡ ምሥጢር ፡ በሊቃውንት ፡ ትርጓሜ ፡ አጉልተው አበጥረው ፡ አንጠርጥረው ፡ የሚያዩ ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ በይመስላል ፡ ብቻ ፡ አስረዳለሁ ፡ ብለው ፡ መጣጣርዎ ፡ እጅግ ፡ ያሳዝናል ፡፡

ክፍል ፡ ፪ ፡፡

ልዩ ፡ ልዩ ፡ አስተያየቶች ፡፡

፯/ አንዳንድ ፡ ጸሐፊዎች ፡ በእናቷ ፡ በእስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በፍጹም ፡ ተመርታ ፡ ወይም ፡ ከርሷ ፡ ጋራ ፡ በፍጹም ፡ ተስማምታ ፡ ትኖር ፡ ነበረ ፡ የሚለውን ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ አሳብ ፡ እንደ ፡ እርግጥ ፡ በመከተል ፡ በኹሉም ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ታወቀው ፡ የግብጽ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በዲዮስቆሮስ ፡ መሪነት ፡ ከሮማ ፡ የተለየችው ፡ በ፭ኛ ፡ መቶ ፡ ዓ/ም ፡ ነውና ፡ ኢትዮጵያ የተለየችው ፡ ያንጊዜ ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ ብለው ፡ ደጋግመው ፡ ጽፈዋል ፡ በማለት ፡ እውነተኛውን ፡ ታሪክ ፡ ሊያስተባብሉ ፡ ሞክረዋል ፡፡

፰/ መሠረት ፡ የሌለው ፡ ወሬ ፡ እርስዎ ፡ በይመስላል ፡ በይኾናል ፡ የሚጽፉት ፡ አስተያየት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያና ፡ እስክንድርያስ ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ የሚመሰክሩላቸው ፡ እናትና ፡ ልጅ ፡ መኾናቸው ፡ የማይካድ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሮማ ፡ የተለየችውም ፡ የግብጽ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በዲዮስቆሮስ ፡ መሪነት ፡ ከሮማ ፡ በተለየችበት ፡ በ፭ኛው ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ወሩና ፡ ቀኑ ፡ ሳይቀር፡ ያው ፡ እንደኾነ ፡ በእርግጥ ፡ ይወቁ ፡ አይጠራጠሩ ፡፡

፱/ አንዳንዶችም ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለየችው ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ከእምርምያ ፡ የመጡበት ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ ይላሉ ፡ እነዚሁ ፡ ሊሰብኩ ፡ የመጡ ፡ የሶርያ ፡ ተወላጆች ፡ ነበሩ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያም ፡ የመጡ ፡ በምስተኛ ፡ መቶ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መጨረሻ ፡ ወይም ፡ በ፮ኛ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መዠመሪያ ፡ ነው ፡፡
እንደነዚሁ ፡ አሳብ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮችና ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሰብከው ፡ ያስፋፉ መኾናቸው ፡ ነው ፡፡ ብለ ዋል ፡፡

፲/ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ የመጡ ፡ በአልዓሜዳ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ መኾኑ ፡ የማይካድ ፡ ነው ፡፡ ይህንንም ፡ በኢትዮጵያ ፡ የሚገኘው ፡ ታሪከ ፡ ነገሥት ፡ ከ፬፻፸ ፡ እስከ ፡ ፬፻፸፰ ፡ ዓ ፡ ም ፡ አልዐሜዳ ፡ ነገሠ ፡ እርሱ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳንን ፡ ተሳልኮ ፡ አስመጣ ፡ ይላል ፡ ስለዚህ ፡ በዘመኑ ፡ አንከራከርም ፡፡ በመጡም ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አምና ፡ ተጠምቃ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ይዛ ፡ አግኝተዋት ፡ እነርሱም ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ጸንተው ፡ ይህነኑ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ክርስትና ፡ ወዳልደረሰበት ፡

ምናልባት ፡ አድርሰው ፡ ይኾናል ፡ እንጂ ፡ እርግጠኛውስ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሠሩ ፡ ተብሎ ፡ የሚነገረው ፡ ሕገ ፡ ምንኵስናን ፡ አስተማሩ ፡ ገዳማትን ፡ አቀኑ ፡ ተብሎ ፡ ነው ። ይኸውም ፡ ያስተማሩት ፡ ሕገ ፡ ምንኵስና ፡ በኢትዮጵያ ፡ ተስፋፍቶ ፡ ይገኛል ፤ ያቀኗቸውም ፡ ገዳማት ፡ እንዳሉ ፡ ይገኛሉ፡ ስለሃይማኖት ፡ ግን ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ መመለሳቸው ፡ ይቅርና ፡ በጠቅላላው ፡ ይህንን ፡ ክፍለ ፡ ሀገር ፡ መክረው ፡ አስተምረው ፡ ከአረመኔነት ፡ ወደ ፡ ክርስቲያንነት፡ መለሱ ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡ ይገኝ ፡ አይመስለኝም ፡ ስለዚህ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ስብከት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለቃ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀበለች ፡ ብለው ፡ የጻፉ ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ ተሳስተው ፡ አሳስተዋታል ።

ክ ፍ ል ፫ ።

በይኾናል ፡ የሚገለጹ ፡ አሳቦች ።

፩/ አንዳንድ የታሪክ ፡ ኹኔታዎችን ፡ ጠንቅቀን ፡ ብንመረምራቸው ፡ ኢትዮጵያ ፡ የተለየችው ፡ ወይም ፡ ከካቶሊክ ፡ ባህል፡ የማይስማማውን ፡ የዛሬውን ፡ አስተያየቷን ፡ መያዝ ፡ የዠመረችው ፡ እላይ ፡ ከተነገረው ፡ ዘመን ፡ ብዙ ፡ ከቆየች ፡ በኋላ ፡ ነው ፡ ለማለት ፡ የሚያስችሉን ፡ በቂ ፡ ምክንያቶች ፡ ይሰጡናል ። ብለዋል ።

፪ ከላይ ፡ እንደ ፡ ገለጽኩልዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አሁን ፡ የያዘችውን ፡ ከካቶሊክ ፡ ባህል ፡ የማይስማማውን ፡ ባህል ፡ የተቀበለች ፡ ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ በተቀበለች ፡ ጊዜ ፡ መኾኑ ፡ ከሮማም ፡ የተለየችው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በተፈጠረ ፡ ጊዜ ፡ መኾኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ። ይህ ፡ እርስዎ ፡ የሚሉት ፡ እውነት ፡ ኾኖ ፡ ቢኾን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ መቀበሏንና ፡ ከእስክንድርያ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ መኾኗን ፡ አረጋግጠው በገጽ ፡ ፵፩ና ፡ ፵፭ ፡ እንደ ፡ ጻፉልን ፤ የኹለት፡ ባሕርይን፡ ባህል ፡ እንደዚሁ፡ ተቀበላ፡ ቢኾን፡ ከሮማ፡ ጋራም ፡ አንድ ፡ የኾነችበትን ፡ ጊዜ ፡ በዚህን ፡ ያህል ፡ ዓ ፡ ም ፡ በእገሌ ፡ ንጉሥነት ፡ በእገሌ ፡ ሐዋርያነት ፡ ተሰብካ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀበለች ፡ ከሮማ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ኾነች ፡ ከእስክንድርያ ፡ ጋራ ፡ የነበራት ፡ አንድነት ፡ ወደቀ ፡ ብለው ፡ የተረጋገጠ ፡ መረጃ ፡ ያቀርቡ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ ምክንያት ፡ ባላስፈለገዎም ፡ ነበር ፡ ብዙ ፡ ምክንያት ፡ የሚፈለግ ፡ ሐሰቱን ፡ እውነት ፤ እውነቱን ፡ ሐሰት ፡ ለማስመሰል ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ለእውነት ፡ ምክንያት ፡ አይሻላትም ፡ እንግዲህ ፡ እውነቱን ፡ ሐሰት ፡ ለማስመሰል ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ የሚደክሙበት ፡ ኢትዮጵያን ፡ ከሮማ ፡ እግር ፡ በታች ፡ ለመጣል ፡ ብቻ ፡ አይደለምን ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ለማስፋፋትማ ፡ ከኾነ ፡ ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ ያልተቀበሉ ፡ በእስልምና ፡ ወይም ፡ በአርምና ፡ ወይም ፡ በልዩ ልዩ ፡ ሃይማኖት ፡ የሚኖሩ ሕዝቦች ፡ አሉ ፡ እነዚያን ፡ አያስተምሩምን ፡ እኔስ ፡ ፈጣሪዬ ፡ ከእንዲህ ፡ ያለው ፡ ሐሳብ ፡ እንዲጠብቀኝ ፡ ኢትሚጦ ፡ ለልብየ ፡ ውስተ ፡ ነገር ፡ እኩይ ፡ ለአመክንዮ ፡ ምክንያት ፡ ለኃጢአት ፡ ምስለ ፡ ሰብእ ፡ ገብርተ ፡ ዓመፃ ፡ እያልኩ ፡ በዳዊት ፡ መዝሙር ፡ እጸልያለሁ ።

፫/ እንዲሁ ፡ አንድ ፡ አንድ ፡ የታሪክ ፡ ኹኔታዎችን ፡ ብንመረምር ፡ በመላው ፡ ፻ኛ ፡ ፲ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ገና ፡ በእውነተኛው ፡ በካቶሊክም ፡ ሃይማኖት ፡ ጸንታ ፡ እንደ ፡ ነበረች ፡ እንረዳለን ። ብለዋል ።

፬/ ይህን ፡ ማለት ፡ የሚችሉ ፡ መጀመሪያ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ መኖሩን ፡ ራስዎ ፡ ተረድተው ፡ ለሌላው ፡ ለማስረዳት ፡ ችለው ፡ ቢኾን ፡ ነበረ ፡ ቀድሞ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ ሳይኖር ፡ በዚያው ፡ ጸንታ ፡ ነበረ ይላሉን ፡ ይህ ፡ እነጋገርዎና ፡ አረማመድዎ ፡ እርስዎን ፡ ምን ፡ ዐይነት ፡ ሰው ፡ እንደ ፡ ኾኑ ፡ ከማስገመት ፡ በቀር ፡ ማንንም ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ ሊማርከና ፡ ወደ ፡ አሰቡት ፡ ግብ ፡ ሊያደርስልዎ ፡ አይችልም።

፭/ በዚያን ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያን ፡ ይገዛ ፡ የነበረው ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ተራ ፡ ካቶሊክ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ የበለጠ ፡ ካቶሊክ የካቶሊክ ፡ ነገሥታት ፡ ወዳጅ ፡ ባለኪዳን ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ኹሉም ፡ የክርስቲያን ፡ ታሪክየመሰከረለት፡አሁንም፡የሚመሰክርለት ነው ። ይህም ፡ እውነት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክስቲያን ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ታከብረዋለች ፡ ብለዋል ።

፮/ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ማለትን ፡ ከልብዎ ፡ ፈጥረው ፡ ከመናገር ፡ በቀር ፡ ለሐሳብዎ ፡ መነሻ ፡ የሚኾን ፡ ምክንያት ፡ እንኳን ፡ ያገኙ ፡ አይመስለኝም ፡ እውነት ፡ ከኾነ ፡ ካቶሊክ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ የክርስቲያን ፡ ታሪክ ፡ ይመሰክራል ፡ ብሎ ፡ አሲታኮ ፡ ከማለፍ ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ታሪክ ፡ ዐዷ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ይላል ፡ ብሎ ፡ ማቅረብ ፡ አይቀናም ፡ ነበርን ፡ ስዚህ ፡ ይጠቅመኛል ፡ ብለው ፡ የጠቀሱትም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ቅዱስ ፡ እለ ፡ አጽብሐ፡ ንጉሥ፡ የክርስቶስን ፡ ጠላቶች ፡ ድል ፡ ነሥቶ ፡ በዮስጢኖስ ፡ ንጉሥ ፡ ዘመን ፡ የንጉሥነቱን ፡ ዘውድ ፡ ወደ ፡ ኢየሩሳሌም ፡ ልኮ ፡ አድርጎት ፡ የነበረውን ፡ ስእለት ፡ ብፅዓት ፡ ለመፈጸም ፡ በምንኵስና ፡ ከኖረ ፡ በኋላ ፡ በሰላመ ፡ እግዚአብሔር ፡ ዐረፈ ፡ ይላል ፡ እንጂ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ አይልም ።

ደግሞ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ያከበረችው ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡ ነው ፡ ብሎ ማሰብ ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ አይደለም ። ለምሳሌ ፡ ከሐዋርያት ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ድረስ፡ በጉባኤ ፡ ኒቅያ ፡ በጉባኤ ፡ ቍስጥንጥንያ ፡ በጉባኤ ፡ ኤፌሶን ፡ የተሰበሰቡ ፡ አባቶችን ፡ እነአትናቴዎስን ፡ እነቄርሎስን ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ቅዱሳን ፡ ብላ ፡ እንደምታከብራቸው ፡ የታወቀ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ከነዚህ ፡ አበው ፡ ክርስቶስ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ ያስተማረ ፡ ወይም ፡ የጻፈ አይገኝም ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ብሎ ፡ ያስተማረ ፡ ኖሮ ፡ ቢኾን ፡ አሁን ፡ በጠቀሱት ነበረ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የማይሉ ፡ አባቶችን ፡ ቅዱሳን ፡ ብላ ፡ የምታከብር ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብንም ፡ ቅዱስ ፡ ብላ ፡ ካከበረችው ፡ የርሱንም ፡ ቅዱስነት ፡ እንደነርሱ ፡ አወቀችለት ፡ በማለት ፡ ፈንታ ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡ ነው ፡ ያከበረችው ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ በእውነቱ ፡ ያሳቢውን ፡ ግምት ፡ ከመቀነስ ፡ በቀር ፡ እውነት ፡ አሰበት ፡ ተብሎ ፡ ግምት ፡ የሚጣልበት ፡ ንግግር ፡ አይደለም ፡ ይህን ፡ ከማለትስ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብን ፡ በሃይማኖት ፡ ባይመስላትም ፡ የዮስጢኖስን ፡ ልመና ፡ ተቀብሎ ፡ ሰማዕታተ ፡ ናግራንን ፡ በመታደጉና ፡ ዘውዱን ፡ ለቅድስት ፡ ሀገር ፡ ለኢየሩሳሌም ፡ ገዳም ፡ አበርክቶ ፡ ከዚያ ፡ በላይ ፡ ያለ ፡ ተረፈ ፡ ዘመኑን ፡ በምንኩስና ፡ በመጨረሱ ፡ ቅዱስ ፡ ብላ ፡ ታከብረዋለች ፡ ቢሉ ፡ ርስዎም ፡ ባስተያየትዎ ፡ ተመስግነው ፡ የካቶሊክን ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ባስመሰገኑ ፡ ነበረ ።

፲፩/ በኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ የንጉሡ ፡ ሃይማኖት ፡ ያገሩ ፡ ደንበኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ከመኾኑም ፡ በላይ ፡ የተባለው ፡ ንጉሡ ፡ ነገሥት ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ከርሱ ፡ የማይስማማ ፡ ሌላ ፡ እምነት ፡ በመንግሥቱ ፡ ውስጥ ፡ ሊሠለጥንበት ፡ አይፈቅድም ፡ ነበር ፡ ተብሎ ፡ ቢታሰብ ፡ ያልተገባ ፡ አይደለም ። ብለዋል ።

፲፩/ በኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ የንጉሡ ፡ ሃይማኖት ፡ ያገሩ ፡ ደንበኛ ሃይማኖት ፡ መኾኑና ፡ ነገሥታቱም ፡ ሌላ ፡ እምነት ፡ በመንግሥታቸው ፡ ውስጥ ፡ እንዲሠለጥን ፡ የማይፈቅዱ ፡ መኾናቸው ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ይኸውም ፡ የነገሥታቱ ፡ ሃይማኖት ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በታሪክ ፡ ይታወቃል ፡ ዛሬም ፡ በዐይን ፡ ይታያል ፡ በሕገ ፡ መንግሥቱም ፡ ተጽፎ ፡ ይገኛል ፡ ይኸውም ፡ ሳይቋረጥ ፡ ከአብርሃ ፡ ወአጽብሐ፡ እስከ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ የደረሰ ፡ መኾኑን ፡ አሁን ፡ በጽሑፍዎ ፡ ላይ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምሮ ፡ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ የንጉሡ ፡ ሃይማኖት ፡ ያገሩ ፡ ደንበኛ ፡ ሃይማኖት ፡ ነው ፡ ብለው አረጋግጠዋል ።

እንግዲህ ፡ የንጉሡና ፡ የሕዝቡ ፡ ሃይማኖት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ ኾኖ ፡ ከአብርሃ ፡ ወአጽብሐ ፡ እስከ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ሳይቋረጥ ፡ ተያይዞ ፡ የወረደ ፡ ኾኖ ፡ ሲገኝ በመካከል ፡ ጣልቃ ፡ አግብተው ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ማለትን ፡ ምን ፡ መረጃ ፡ ጨብጠው ፡ ተናገሩ ፡ ይኾን ፡ እስኪ ፡ ይንገሩኝ ።

፲፪/ እንግዲህ ፡ በግልጥ ፡ የሚናገሩ ፡ ምስክሮችና ፡ ጽሑፎች ፡ ሲታጡ ፡ በ፲፬ኛው ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ኢትዮጵያ ፡ ገና ፡ የካቶሊክ ፡ ሃይማኖትን ፡ ይዛ ፡ ትኖር ፡ ነበረ ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ። ብለዋል ።

፲፪/ እኛን ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በጠቅላላው ፡ ይህን ፡ መጽሐፍዎን ፡ የሚመለከተውን ፡ ሰው ፡ ኹሉ ፡ ምን ፡ ያኽል ፡ ቢንቁት ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ ለመጻፍ ፡ ደፈሩ ፡ ለተናገረው ፡ ነገር ፡ ማስረጃ ፡ ያጣ ፡ ሰው ፡ በተናገረው ፡ ነገር ፡ አፍሮ ፡ ሲመለስ ፡ እንጂ ፡ ምስክር ፡ ባላገኘሁለትም ፡ ነገሬን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብላችሁ ፡ ተቀበሉኝ ፡ ብሎ ፡ ዐይኑን ፡ የሚያፈጥ ፡ ሰው ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ በዓለም ፡ ላይ ፡ ስለሌለ ፡ ለዚህ ፡ ነገር ፡ እንደኛ ፡ ነዎ ፡ ሊባል ፡ ይቻላል ፤ ለዚህ ፡ እንደኛነትን ፡ ወስደዋል ፡ እንዲህ ፡ ብለው ፡ ሲጽፉ ፡ እኛስ ፡ እንቅር ፡ ሕሊናዎ ፡ አይታዘብዎትምን ? ሕሊናዎ ፡ የማይታዘብዎ ፡ ከኾነ ፡ ጽሑፍዎን፡ ያየ ፡ ኹሉ ፡ ይታዘብዎ ፡ እንጂ ፡ እኔ ፡ ለዚህ ፡ ነገር ፡ የምሰጠው ፡ መልስ የለኝም ።

ክፍል፡ ፬፡ ፱፡ ቅዱሳን ፡ ሮማውያን ።

፲፫/ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የክርስቲያንን ፡ ሃይማኖት ፡ ከሰበከ ፡ በኋላ ፡ ፱ ፡ የሮም ፡ ቅዱሳን ፡ መጥተው ፡ በበለጠ፡ አስፋፍትና ፡ አደላደሉት ፡ ይልቁንም ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ያገቡ ፡ እነርሱ ፡ ናቸው ፡ ኢትዮጵያም ፡ ከሮማ ፡ የተለየች ፡ እነርሱ ፡ በመጡ ፡ ጊዜ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡ የሚገኝ ፡ ስለኾነ ፡ ስለርሱ ፡ ልንናገር ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ። ብለዋል ።

፲፫/ አስቀድሞ ፡ ፍሬምናጦስ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በኢትዮጵያ ፡ ሰብኮ ፡ ኢትዮጵያም በዚሁ ፡ ባስተማራት ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ሳለች ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ መጥተው ፡ ይህነኑ ፡ የያዘችውን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ከላይ ፡ እንደ ፡ ተናገርነው ፡ ወዳልደረሰበት ፡ አድርሰው ፡ ይኾናል። በያዙትም ፡ እንዲጸኑ ፡ አድርገው ፡ ይኾናል ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ፡ ባህል፡ በኢትዮጵያ፡ በ፱ቱ፡ ቅዱሳን ጊዜ ፡ ተሰበከ ፡ ሮማና ፡ ኢትዮጵያም ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ተለያዩ ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡ ቢገኝ ፡ ማን ፡ ማንም ፡ ሊቀበለው ፡ የማይገባ ፡ ሐሰተኛ ፡ ታሪክ ፡ ነው ፡ ይህን ፡ ማለት ፡ የሚቻል ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ በፊት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለች ፡ ቢኾን ፡ ነበረ ። ኢትዮጵያ ፡ የተሰበከች ፡ በፍሬምናጦስ ፡ ነው ፡ ፍሬምናጦስ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ሰበከላት ፡ እንዳይባል ። የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ጊዜ ፡ ስንኳን ፡ በሌላው ፡ በሮማም ፡ ቢኾን ፡ ገና ፡ አልተፈጠረም ፡ ነበረ ። እንግዲህ ፡ከፍሬምናጦስ ፡ እስከ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ድረስ ፡ ባለው ፡ ዘመን ፡ በምን ፡ ባህል ፡ ቆይታ ፡ ነው ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ሰበኩላት ፡ ተብሎ ፡ የማ ታሰበው ፡ ይህ ፡ እኛም ፡ እርስዎም ፡ እውነት ነው ፡ ብለን ፡ የማንቀበለው ፡ ፍሬ ፡ ቢስ ፡ አሳብ ፡ ስለሆነ ፡ ስለዚህ ፡ ባይደክሙ ፡ የተሻለ ፡ ነበረ ።

፲፬/ የኢትዮጵያ ፡ መጻሕፍት ፡ አገራቸውንና ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገቡበትን ፡ ዘመን ፡ የያንዳንዱንም ፡ ስም ፡ ዘርዝረው ፡ ተርከውልን ፡ ስለእምነታቸውና ፡ በኢትዮጵያ ፡ ስለ ሰበኩት ፡ ሃይማኖት ፡ እነርሱ ፡ ካቶሊክ ፡ ወይም ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች መኾናቸውን ፡ የሚነግር ፡ ጽሑፍ ፡ የትም ፡ አልተገኘም ፡ ብለው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ስለነርሱ ፡ የሚተረከውን ፡ በማእዝም ፡ ባማርኛም ከጠቀሱ ፡ በኋላ ፡ አሁን ፡ ይህ ፡ ታሪክ ፡ የሚለውን ፡ በመመርመር ፡ የመጡበትን ፡ አገርና ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገቡበትን ፡ ዘመን ያምኑት ፡ የነበረውን ፡ ሃይማኖት ፡ ለማወቅ ፡ እንሞክር ። ብለዋል ።

፲፭/ ስለእምነታቸው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ወይም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ፡ ባዮች፡ነበሩ ፡ የሚል ፡ በግልጽ ፡ የተጻፈ ፡ ባይገኝም ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ መኾናቸው ፡ በሥራቸውና ፡ በተከታዮቻቸው ፡ ታውቋል ።

እነሆ ፡ ኹሉም ፡ ለየራሳቸው ፡ አንድ ፡ አንድ ፡ ገዳም ፡ አቅንተዋል ፡ የኹሉም ፡ ገዳም ፡ ሳይቋረጥ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ድረስ ፡ ከነርሱ ፡ ባገኘው ፡ እምነትና ፡ ሥርዓት ፡ ገዳም ፡ ጸንቶ ፡ ይገኛል ። ከእነዚህ ፡ ገዳማት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የያዘ ፡ ወይም ፡ ይዞ ፡ ነበረ ፡ ተብሎ ፡ የሚታማ ፡ አንድ ፡ ገዳም ፡አይገኝም ። ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ዕንጨት ፡ በፍሬው ፡ እንዲታወቅ ፡ መምህርም ፡ በሥራው ፡ ይታወቃል ፡ ኮሶ ፡ ኮሶን ፡ ወይን ፡ ወይንን ፡ ያፈራል ፡ እንጂ ፡ ኮሶ ፡ ወይንን ፡ ወይን ፡ ኮሶን ፡ ሊያፈራ ፡ አይችልም ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ነገረን ፡ ማቴ ፡ ፯ ፡ ፲፮-፳ ፡ ካቶሊክ ፡ መምህር ፡ ካቶሊካውያን ፡ ማኅበር ፡ ያቋቁማል ፡ ካቶሊካዊ ፡ ገዳም ፡ ይሠራል ። ኦርቶዶክሳዊ ፡ መምህርም ፡ ኦርቶዶክሳዊ ፡ ገዳም ያቋቁማል ፡ ኦርቶዶክሳዊት ፡ ገዳም ፡ ይሠራል ፡ እንጂ ፡ ካቶሊካዊ ፡ መምህር ፡ ኦርቶዶክሳዊ ፡ ገዳም ፡ ኦርቶዶክሳዊም ፡ መምህር ፡ ካቶሊካዊ ፡ ገዳም ፡ ሊያቋቁም ፡ አይችልምና ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ኦርቶዶክሳውያን ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ መኾናቸው ፡ በአቋቋሟቸው ፡ ገዳማት ፡ አያያዝ ፡ ይታወቃልና ፡ ስለዚህ ፡ ባይደክሙ ፡ ግድ ፡ አልነበረብዎም ።

፲፮/ የመጡበትን ፡ ዘመን ፡ ለማግኘት ፡ በግልጥ ፡ የተጻፈ ፡ ባለመገኘቱ ፡ አሶልዶባ ፡ ወለዶ ፡ ለአልዓሚዳ ፡ ዘበመዋዕሊሁ ፡ ወፅኡ ፡ ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ ይላልና ፡ በማለት ፡ የአልዓሚዳን ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ መሠረት ፡ ለማድረግ ፡ ሲሞክሩ ፡ እንደኛው ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊ ፡ ኮንቲ ፡ ሮሲኒ ፡ አልዓሚዳ ፡ በ፫፻፳ና ፡ ፡ በ፫፻፳፭ ፡ መካከል ፡ እንደሞተ ፡ በማሰብ ፡ የቅዱሳኑ ፡ መምጣት ፡ በ፬ኛው ፡ ፻ ፡ ዓ/ም ፡ መጀመሪያ ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ ብሏል ።

ሳፒት ፡ የተባለው ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊ ፡ ደግሞ ፡ አልዓሚዳ ፡ የነገሠ ፡ ከ፬፻፺ ፡ እስከ ፡ ፭፻ ፡ ድረስ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ የመንግሥቱን ፡ ዘመን ፡ ለመወሰን ፡ አስቧል ። ባሴ ፡ የተባለው ፡ ደግሞ ፡ በ፮ኛ ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መዠመሪያ ፡ ነግሧል ፡ ይላል ። ጁባ ፡ ኩልቦ ፡ የተባለው ፡ ደግሞ ፡ ከ፬፻፺፩ ፡ እስከ ፭፻፲፩ ፡ ድረስ ፡ ነው ፡ ይላል ፡ ከዚህ ፡ የተነሣ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ የገቡበትን ፡ ዘመን ፡ በመወሰን ፡ ላይ ፡ ጸሐፊዎቹ ፡ አይስማሙም ፡ እንደ ፡ ሳፒቲ ፡ አሳብ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የመጡት ፡ በ፭ኛ ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም፡ መጨረሻ ፡ መኾኑ ፡ ነው ። ባሴ ፡ ደግሞ ፡ በ፭፻፳፩ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ይላል ። በላንዲሲቲ ፡ በ፬፻፺ ፡ ፓ ፡ ማውሮዳ ፡ ለዮነሣ ፡ ከ፬፻፸ ፡ ወደ ፡ ፬፻፹ ፡ ግድም ፡ ነው ፡ የመጡት ፡ ይላሉ ፡ ብለው ፡ የታሪክ ፡ ጸሐፊዎችን መለያየት ፡ ካስረዱ ፡ በኋላ ፡ የራስዎን ፡ አስተያየት ፡ ሲገልጹ ፡ ኹሉንም ፡ በማመዛዘን ፡ ለእኛ ፡ እንደሚመስለን ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ የመጡ ፡ በ፭ኛው ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መጨረሻ ፡ ነው ፡ ብለዋል ። ፡

፲፯/ የቅዱሳኑ ፡ መምጣት ፡ በአልዐሚዳ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ መኾኑ ፡ ተረጋግጧል ፡ አሁን የምንሻው ፡ የቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነን ፡ ምሥጢር ፡ ብቻ ፡ ስለኾነ ፡ በዚህ ፡ የሚያከራክረን ፡ ነገር ፡ የለም ፡ በማለት ፡ አልፈነዋል ።

፲፱/ የመጡበትን ፡ አገር ፡ ለማወቅ ፡ ሲሞከሩ ፡ የምንመረምረው ፡ ጽሑፍ ፡ ፬ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ስለመጡበት ፡ አገር ፡ ሲናገሩ፡ አምሮምያ ፡ (ማለት) ፡ ከሮማ ፡ የመጡ ፡ ናቸው ፡ ይላቸዋል ፡ ብለው ፡ የጽሑፉን ፡ ቃል ፡ ካሰረዱ ፡ በኋላ ፡ ከአስተያየትዎን ፡ ሲገልጹ ፡ እንርሱ ፡ የሶርያ ፡ ተወላጆች ፡ መኾናቸው ፡ የተረጋገጠ ፡ ነው ፡ እንግዲህ ፡ ኢትዮጵያዊው ፡ ታሪክ ፡ጸሐፊ ፡ አምሮምያ ፡ ሲላቸው ፡ የሮማ ፡ መንግሥት ፡ ዜጋዎች ፡ ወይም ፡ አምነታቸው ፡ የሮማ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ለማስረዳት ፡ የፈለገ ፡ ይመስላል ፡ ብለዋል ።

፳/ በእውነቱ ፡ ይህ ፡ መምሰል ፡ ርስዎን፡ ብቻ መስሎ ፡ የሚቀር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡የሚ ተርፍ ፡ አይደለም ። ምክንያቱም ፡ እርስዎ ፡ ይህን ፡ ሐሳብ ፡ ምኞትዎን ፡ ለመደጋገፍ ፡ ሲሉ ፡ ከማመ መንጨትዎ ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ የተጨበጠ ፡ መረጃ ፡ ስለማይገኝለት ፡ ነው ። ግምትስ ፡ ከኾነ ።

(ሀ) ፬ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ከጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ አስቀድሞ ፡ የዓለም ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ኹሉ፡ ሮማም ፡ ሳትቀር ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ራስዎም ፡ የማይክዱት ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ።

(ለ) የእኒህ ፡ የ፬ ፡ ቅዱሳን ፡ ሃይማኖት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በኢትዮጵያም የሰበኩት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መኾኑ ፡ ያቆኗቸው ፡ ገዳማት ፡ ባለማቋረጥ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ይዘውት ፡ የሚገኙት ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በመኾኑ ፡ ተረጋግጧል ።

(ሐ) እነዚህ ፡ ፬ ፡ ቅዱሳን ፡ የመጡ ፡ ጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ከተደረገበት ፡ ከ፬፻፶፩ኛው ፡ ዓ ፡ ም ፡ በኋላ ፡ ከ፳ ፡ ዘመን ፡ በማይበልጥ ፡ በ፬፻፸ ፡ ዓ ፡ ም ፡ እንደኾነ ፡ ተረጋግጧል ።

(መ) የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ባቋቋመችበት ፡ ዘመን ፡ መርቅ ያንንና ፡ ብርክልያን ፡ ተደግፋ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ሥልጣን ፡ ስለነበራት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ባል ተቀበሉ ፡ ሰዎች ፡ ላይ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ቅጣትን ፡ ታመጣ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ በዲዮስቆሮስ ፡ ላይ ፡ በፈጸመ ችው ፡ ግፍ ፡ ታውቋል ።

እንግዲህ ፡ እነዚህን ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡የዘረዘርኳቸውን ፡ መረጃዎች ፡ ተደግፎ ፡ ፬ ፡ ቅዱሳን ፡ ከሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የሚደርስባቸውን ፡ ሥቃይ ፡ በመፍራት ፡ ሰማዕትነት ፡ ብቻ ፡ በእሳት ፡ በሰለት ፡ አይደለም ፡ ስደትም ፡ ሰማዕትነት ፡ ነው ፡ ፩ ፡ አካል ፡ ፩ ፡ ባሕርይ ፡ የኾነ ፡ ክርስቶስን ፡ ኹለት ባሕርይ ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ ብንሰደድ ፡ ይሻለናል ፡ ብለው ፡ ከሮምያ ፡ የመጡ ፡ ይመስላል ፡ ብሎ ፡ መገ መት ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ይመስላል ፡ ይሻናል ፡ ማለትን ፡ ያተርፋል ፡ እንጂ ፡ የርስዎ ፡ ግምት ፡ እውነት፡ ነው ፡ ለማለት ፡ ምንም ፡ ጥግ ፡ አይገኝለትም ።

፳፩/ ፬ ፡ ቅዱሳን ፡ ርቱዓን ፡ ሃይማኖት ፡ ማለት ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ አንዳንድ ፡ የታሪክ ፡ ኹኔታዎችን፡ በመመርመር ፡ ይረዳል ፡ ብለዋል ።

፳፪/ በዚህም ፡ አስተያየትዎ ፡ ካቶሊካውያን ፡ መባልን ፡ ርቱዓን ፡ ሃይማኖት ፡ ወደ ፡ ማለት ፡ ለውጠው ፡ ሊተረጕሙ ፡ ሞክረዋል ፡ ካቶሊክ ፡ ማለት ፡ እንተ ፡ ላዕለ ፡ ኵሉ ፡ ማለት ፡ እንደኾነ ፡ አርቶዶክስም ፡ ማለት ፡ ርትዕት ፡ ሃይማኖት ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የታወቀ ፡ የታመነ ፡ ነገር ፡ ነው ።

የካቶሊክና ፡ የአርቶዶክስ ፡ ትርጓሜያቸው ፡ እንዲህ ፡ ሲኾን ፡ ካቶሊካውያን ፡ መባል ፡ ርቱዓን ሃይማኖት ፡ ማለት ፡ ነው ። ብሎ ፡ መተርጐም ፡ እንዱን ፡ ልጅ ፡ ከእናቱ ፡ ከንድ ፡ ነጥቆ ፡ ላልወለደችው እናት ፡ ልጅሽ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ እንደማስታቀፍ ፡ የሚቆጠር ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ርቱዓን ፡ ሃይማኖት ፡ ያሰኛ ቸውስ ፡ አርቶዶክሳውያንነታቸው ፡ ነው ፡ ካቶሊካውያን ፡ ኾነው ፡ ተገኝተው ፡ አይደለም ።

እርስዎም ፡ እንደነርሱ ፡ ርቱዐ ፡ ሃይማኖት ፡ መኾንን ፡ ይፈልጉ ፡ እንደኾነ ፡ በማያገባዎ ፡ ከሰው፡ ርም ፡ ሔደው ፡ የተዋሱትን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ትተው ፡ አባቶችዎ ፡ ወደአቆዩዎ ፡ ወደ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ይመለሱ ፡ ብዬ ፡ የወንድምነቴን ፡ እመክርዎታለሁ ።

፳፫/ እጅግ ፡ ጥሩ ፡ ካቶሊክ ፡ የነበረው ፡ ከ፩፻፺፰ ፡ እስከ ፡ ፩፻፳፩ ፡ የነገሠው ፡ ዮስጢኖስ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ንጉሥ ፡ ነገሥት ፡ ካሌ ፡ ካሌብ ፡ ጋራ ፡ መልካም ፡ ግንኙነት ፡ እንደነበረውና ፡ ሰማዕታተ ፡ ናግራንን ፡ ለመርዳት ፡ እንዲረዳው ፡ በእስክንድርያው ፡ ሲቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በጢሞቴዎስ ፡ አማካይነት ፡ እንደ ፡ ላከበት ፡ ዐፄ ፡ ካሌብም ፡ እሺ ፡ ብሎ ፡ ወደ ፡ ዘመቻ ፡ ከመነሣቱ ፡ በፊት ሲቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በጢሞቴዎስ ፡ አማካይነት ፡ እንደ ፡ ላከበት ፡ ከ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ አንዱን ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎንን ፡ ምክሩንና ፡ ቡራኬውን ፡ እንዲሰጠው ፡ እንደለመነው ፤ አባ ፡ ጰንጠሌዎንም ፡ የቅ ዱሱ ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ የጢሞቴዎስ ፡ እሱትና ፡ የሮምያው ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ የዮስጢኖስ ፡ ዕንባዎች ፡ በናግራን ከተማ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ስም ፡ የሞቱት ፡ ሰማዕታት ፡ የተቀበሉት ፡ ግፍና ፡ እንደ ፡ መልካም ፡ ሽቱ ፡ ወደ ፡ ሰማይ ፡ ያረገው ፡ የመ ሥዋዕትነታቸው ፡ መዓዛ ፡ ካንተ ፡ ጋራ ፡ ይኹን፡እግዚአብሔር ፡ ያግዝህ ፡ ጠላቶቻችንን፡የምታሸንፍበትን ፡ ኃይል ፡ ይስጥህ፡ ሲል መረቀው ፡ እያሉ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክና ፡ የቀድሞ ፡ ዘመን ፡ ታሪክ፡ ጸሐፊዎች፡ አንድ ፡ ኾነው ፡ ይተርካሉ ፡ ብለውኛትቱ ፡ በኋላ እንደ ፡ እውነቱም ፡ ያንጊዜ ፡ በዓረብ ፡ አገር ፡ የሚተመጡ ፡ አይሁድ ፡ ድሁ ፡ ናዋስ ፡ ፊንሐስ ፡ ወይም ፡ ፊንሐስ ፡ በሚባለው ፡ ንጉሣቸው ፡ ተመርተው ፡ የዐረብን ፡ ክርስቲያኖች ፡ በተለይም ፡ የመን ፡ ውስጥ ፡ የሚገኘውን ፡ የናግራንን ፡ ከተማ ፡ ክርስቲያኖች ፡

ያሳድዳቸው ፡ ነበረና ፡ ዮስጢኖስ ፡ በእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በጢሞቴዎስ ፡ አማካይነት ፡ ባሳዳጀቸ ፡ ላይ ፡ በሚያደርገው ፡ ጦርነት ፡ እንዲያግዘው ፡ ለንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ በላከበት ፡ ጊዜ ፡ ብዙውን ፡ የጦር ፡ ሠራዊቱን ፡ አስከትቶ ፡ ከዚያ ፡ ሔዶ ፡ በመጠኛውን ፡ የአይሁድ ፡ ንጉሥ ፡ ድል ፡ ከነሣ ፡ በኋላ ፡ በእግዚአብሔር ፡ አጋዥነት ፡ ስላገኘው ፡ ድል ፡ ምስጋና ፡ ለማቅረብ ፡ ዘውዱን ፡ ወደ ፡ ተቀደሰው ፡ ወደ ፡ ጌታችን ፡ መቃብር ወደኢየሩሳሌም ፡ ልኮ ፡ መንግሥቱን ፡ ለልጁ ፡ ለገብረ ፡ መስቀል ፡ ትቶ ፡ አንድ ፡ ዋሻ ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ እስከ ፡ ሞቱ ፡ ድረስ ፡ በምናኔ ፡ ኖረ ። ይህም ፡ የኾነው ፡ በ፭፻፳፭ ፡ ዓ/ም ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክና ፡ የቀድሞ ፡ ዘመን ፡ ታሪክ ፡ ጸሐፊዎች ፡ የጻፉት ፡ እርግጠኛ ፡ መኾኑን ፡ እርስዎም ፡ አረጋግጠዋል ።

፲፰/ በዚህ ፡ ነገር ፡ ኹላችንም ፡ እንስማማበታለን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ምንም የምቃወመውና ፡ መልስ ፡ የምሰጥበት ፡ የለኝም ።

፲፱/ ከዚህ ፡ ቀጥለው ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተናገሩትን ፡ እኛም ፡ የተስማማንበትን ፡ እውነተኛ ፡ ቃል ፡ ለመለወጥ ፡ አስበው እንዚህ ፡ ኹኔታዎች ፡ ጠንቅቀው ፡ ቢያስተውሉዋቸው ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎንና ፡ ፰ ፡ ባልንጀሮቹ ፡ ካቶሊክ ፡ አልነበሩም ፡ ሊባል ፡ የማይቻል ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ የማይገባ ፡ አይደለም ፡ ብለዋል ።

፲፱/ በእውነቱ ፡ ይህን ፡ አነጋገርዎን ፡ መላልሼ ፡ ብመለከተው ፡ ስንኳንስ ፡ አሁን ፡ ያልተጠቀሱትን ፡ ቅዱሳን ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎንንም ፡ ቢኾን ፡ ካቶሊክ ፡ ነበሩ ፡ ብሎ ፡ የሚያስጠረጥር ፡ ምክንያት ፡ አላገኘሁበትም ። ምናልባት ፡ የጢሞቴዎስ ፡ ጸሎትና ፡ የዮስጢኖስ ፡ ዕንባዎች ፡ ይርዱህ ፡ ብሎ የዮስጢኖስ ፡ ዕንባ ፡ ጠቃሚነቱን ፡ መመስከሩ ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡ ነው ፡ ብለው ፤ እንደ ፡ ኾነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ስንኳንስ ፡ በክርስቶስ ፡ ስም ፡ መከራ ፡ ለተቀበሉ ፡ ለናግራን ፡ ሰዎች ፡ በማዘን ፡ የፈሰው ፡ ዕንባና ፡ ማንም ፡ ከሃይማኖት ፡ ወንጌል ፡ በአፍዓ ፡ ያለው ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ አልቅሶ ፡ ከለመነው ፡ የሚሰማ ፡ ፍጡሩን ፡ የማይጸየፍ ፡ ቸር ፡ አምላክ ፡ እንደኾነ ፡ የሚያውቁ ፡ ሰው ፡ ናቸው ። ስለዚህ ፡ ይህ ፡ አነጋገር ፡ ካቶሊክ ፡ ነበሩ ፡ ብሎ ፡ የሚያስጠረጥር ፡ ነገር ፡ አይደለም ።

ምናልባት ፡ ወደፊት ፡ በሚያመጡት ፡ አስተያየት ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ይገኝ ፡ እንደኾነ ፡ አጥብቄ እከታተላለሁ ፡ እንጂ ፡ ይህስ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ግምት ፡ እንደኾነ ፡ እገልጽልዎታለሁ ።

፳/ እንደ ፡ እውነቱም ፡ ዮስጢኖስ ፡ ካቶሊክ ፡ የኬልቄዶንን ፡ ጉባኤ ፡ ደጋፊና ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ዋና ፡ ጠላት ፡ እንደነበረ ፡ በነዚሁም ፡ ዘንድ ፡ እንደ ፡ ክፉ ፡ ሰውና ፡ እንደ ፡ መናፍቅ ፡ ይገመት ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ የተረጋገጠ ፡ ነው ብለዋል ።

፳/ ይህ ፡ እውነት ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ ይኾን ፡ ይኾናል ።

፳፩/ እንዲሁም ፡ ንጉሥ ፡ ነገሥት ፡ ካሌብ ፡ እላይ ፡ በተገለጠው ፡ ምክንያት ፡ መሠረት ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ለማለት ፡ የሚቻል ፡ ነው ። ብለዋል ።

፳፩/ እላይ ፡ የተገለጠው ፡ መረጃ ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ተራ ፡ ካቶሊክ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ የበለጠ ካቶሊክ ፡ የካቶሊክ ፡ ነገሥታት ፡ ባለኪዳን ፡ የካቶሊክ ፡ ቤት ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ የምታከብረው ፡ ነበረ ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ለካቶሊክነቱ ፡ መረጃ ፡ አላቀረቡም ፡ እኔም ፡ ይህ ፡ በቂ ፡ ኾኖ ፡ ካቶሊክ ፡ የማያሰኘው ፡ መኾኑን ፡ በስፊው ፡ አስረድቸዋለሁ ፡ በቂ ፡ መረጃ ፡ አቅርበው ፡ ካቶሊክነቱን ፡ ያስረዱ ፡ አስመስለው ፡ ከላይ ፡ በተገለጠው ፡ ምክንያት ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ለማለት ፡ ይቻላል ፡ ማለት ፡ ተገቢ ፡ ነገር ፡ አይደለም ፡ የያዝነው ፡ እውነት ፡ ነገር ፡ ለመፈለግ ፡ ሲኾን ፡ ባልተጨበጠ ፡ ነገር ፡ ላጭበርብራችሁ ፡ ማለት ፡ ሐሳብዎን ፡ ዋጋ ፡ እንደ ፡ ማሳጣት ፡ የሚቈጠር ፡ ነው ።

፳፪/ ይህን ፡ መሠረት ፡ በማድረግና ፡ እንደ ፡ ተረጋገጠ ፡ በመቀበል ፡ የምሥራቁ ፡ ንጉሥ ፡ ከንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ አገዝን ፡ ለመለመን ፡ ሲፈልግ ፡ ያገናኘው ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳትና ፡ የኢትዮጵያው ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ የታመነ ፡ አማካሪ ፡ የኾነው ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎን ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ለማለት ፡ የተገባ ፡ ኾኖ ፡ ይታየናል ፡ ካሉ ፡ በኋላ ፡ ተገቢ ፡ ኾኖ ፡ የሚታይበትን ፡ ምክንያት ፡ ሲገልጡ ፡ ዮስጢኖስን ፡ ያህል ፡ ትልቅ ፡ በኾነ ፡ ጉዳይ ፡ ውስጥ በሃይማኖት ፡ በኩል ፡ ከማይስማማውና ፡ ከሚጠላው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጋራ ፡ ተስማምቶአል ፡ ማለት ፡ እንዲሁም ፡ ቅዱሱ ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ራሱ ፡ ካቶሊክ ፡ ሲኾን ፡ ካቶሊክ ፡ ካልኾነ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በመታዘዝ ፡ በሃይማኖት ፡ ከርሱ ፡ ጋራ ፡ ከማያብረው ፡ መነኵሴ ፡ ምክርና ፡ ቡራኬን ፡ ተቀብሏል ፡ ማለት ፡ ከእውነት ፡ የሚቈጠር ፡ ኾኖ ፡ ስለማይታይ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፳፪/ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ለመኾኑ ፡ የታመነ ፡ መረጃ ፡ ሳይጨብጡ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ብሎ ፡ በማውራት ፡ ብቻ ፡ በርሱ ፡ ጥግ ፡ ከዮስጢኖስ ፡ ጋራ ፡ ያገናኘው ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አባ ፡ ጢሞቴዎስና ፡ አማካሪው ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎን ፡ ካቶሊካውያን ፡ ኖረዋል ፡ ማለት ፡ ተገቢ ፡ መኾኑ ፡ ሲታየው ፤ ዮስጢኖስ ፡ በሃይማኖት ፡ ከማይስማማው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጋራ ፡ ተስማምቷል ማለትና ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ላልኾነ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ታዘዘ ፡ ማለት ፡ እንዲሁም ፡ ከባ ፡ ጰንጠሌዎን ፡ ምክርንና ፡ ቡራኬን ፡ ተቀበለ ፡ ማለት ፡ ከእውነት ፡ የሚቈጠር ፡ መኾኑን ፡ አላይልዎም ፡ ያለውን ፡ ዐይን ፡ ዓይን ፡ አይበሉት ፡ ይህነን ፡ አስተያየት ፡ በማቅረብ ፡ ፈንታ ፡ ዮስጢኖስ ፡ አልወረደም ፡ አልተወለደም ፡ ተስፋ ፡ አልደረሰም ፡ ሥጋ ፡ አልለበሰም ፡ የሚል ፡ ባላጋራ ፡ ቢነግበት ፡

ምንም ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ሁለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ብንለያይ ፡ በመሠረቱ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ በማለት ፡ እንተባበራለንና ፡ ብሎ ፡ በባህል ፡ የማይመስለውን ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አባ ፡ ጢሞቴዎስን ፡ በባህል ፡ ወደ ፡ ማይመስለው ፡ ወደ ፡ ዐፄ ፡ ካሌብ ፡ ላከ ፡ እነርሱም ፡ እንደዚሁ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ብንለያይም ፡ በመሠረቱ ፡ ቃል ፡ ሥጋ ፡ ኮነ ፡ በማለት ፡ እንገናኛለን ፡ ሲሉ ፡ ርዳታ ፡ አደረጉለት ፡ ብለው ፡ ቢኾን ፡ አስተዋይ ፡ አርቆ ፡ ተመልካች ፡ ባሰኘዎ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ ይህስ ፡ አሁን ፡ ያቀረቡት ፡ አስተያየት ፡ ምንም ፡ ሳይነካው ፡ በገዛ ፡ እጁ ፡ የሚፈርስ ፡ የእንቧይ ፡ ካብ ፡ ነው ። ይኸውም ፡ ሊታወቅ ፡ በሚከተለው ፡ መሥመር ፡ ርስዎ ፡ እራስዎ ፡ አንድ ፡ ባንድ ፡ እያሉ ፡ ሲያፈራርሱት ፡ ይገኛሉ ።

፳፫/ የ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ በሃይማኖት ፡ ከንጉሥና ፡ ከጳጳሱ ፡ ሃይማኖት ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ እንደነበሩም ፡ በገድለ ፡ ያሬድ ፡ ውኅበረ ሃይማኖቶሙ ፡ ምስለ ፡ ንጉሥ ፡ ወጳጳስ ፡ ባለው ፡ ይረዳል ፡ ብለዋል ።

፳፬/ ፱ ፡ ቅዱሳን ፡ በሃይማኖት ፡ ከንጉሡና ፡ ከጳጳሱ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ መኾናቸው ፡ የማይካድ ፡ ነው ፡ የኸውም ፡ አንድ ፡ የኾኑበት ፡ ሃይማኖት ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ አይደለም ፡ (መረጃ) ።

(ሀ) ኢትዮጵያ ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለች ፡ መኾኗን ፡ እርስዎ ራስዎ ፡ ያረጋገጡት ፡ እውነተኛ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ገጽ ፡ ፵፱ ፡ ፷ ፡ ፷፩ ፡ ፷፮ ።

(ለ) ከፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ጀምሮ ፡ እሁን ፡ በግርማዊ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ብርታትና ፡ ትጋት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ጳጳሳት ፡ እስኪሾሙ ፡ ድረስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የሚሾሙ ፡ ጳጳሳት ፡ ግብጸ ውያን ፡ ጳጳሳት ፡ ብቻ ፡ እንደ ፡ ነበሩ ፡ የማይካድ ፡ ነው ።

(ሐ) በኢትዮጵያ ፡ የሚሾሙ ፡ ግብጻውያን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ አጽንተው ፡ የያዙ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ አጥብቀው ፡ የሚቃወሙ ፡ መኾናቸው ፡ የማይካድ ፡ ነው ።

(መ) ኢትዮጵያ ፡ በዚህ ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ጸንታ ፡ ከመኖሯ ፡ በቀር ፡ የኹለት ፡ ባሕ ርይን ፡ ባህል ፡ እገሌ ፡ የሚባል ፡ ሰው ፡ አስተምሯት ፡ ተቀበለች ፡ የሚባልበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ እርስዎ እንኳን ፡ ያልኾነውን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በማስመሰል ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ የተለ የችው ፡ መቼ ፡ ነው ፤ የተለየችበትስ ፡ ምክንያት ፡ ምንድርን ፡ ነው ፡ እያሉ ፡ ከመጠየቅ ፡ በቀር ፡ ያንድ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ መቀበሏን ፡ አረጋግጠው ፡ እንደመሰከሩ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይንም ፡ ባህል ፡ በዚህ ጊዜ ፡ ተቀበለች ፡ ብለው ፡ ለማስረዳት ፡ አልሞከሩም ፡ እንግዲህ ፡ በዚህ ፡ ኹሉ ፡ መረጃ ፡ ኢትዮጵያ ከፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ጀምራ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ብቻ ፡ ይዛ ፡ የኖረች ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ያልተቀበለች ፡ መኾንዋ ፡ ስለተረጋገጠ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ከንጉሡና ፡ ከጳጳሱ ፡ ጋራ ፡ የተባበሩበት ፡ ሃይማኖት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለት ፡ እንደኾነ ፡ ተረጋገጠ ፡ ማለት ፡ ነው ። በዚህ ፡ አኳኋን ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ነበረ ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ አባ ፡ ጽንጠሌዎንም ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ያሉትን ፡ አስተያየት ፡ ርስዎ ፡ ራስዎ ፡ መልሰው ፡ እን ዳፈራረሡት ፡ ይረዱት ።

፳፭/ ኹለቱን ፡ ካቶሊኮች ፡ ዮስጢኖስንና ፡ ካሌብን ፡ ያገናኘው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ካቶሊክ ፡ እንጂ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ አይደለም ፡ የሚለውን ፡ እኛ ፡ የምናተርበውን ፡ አሳብ ፡ የሚቃወሙ ፡ ስንክሳርና ፡ የአኩስምን ፡ የታሪክ ፡ መጽሐፍ ፡ ያባ ፡ ጽንጠ ሌዎንን ፡ ገድል ፡ የመሰሉ ፡ በጣም ፡ የተከበሩ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መጻሕፍቶች ፡ አሉ ።

እነርሱም ፡ የተባለው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በርግጥ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ እንጂ ፡ ካቶሊክ ፡ ያልነበረው ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ፻፷፡ ከ፭፻፳፭ ፡ እስከ ፡ ፭፻፴፮ ፡ የእስክንድርያው ፡ ፴፪ኛው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ነው ፡ ይላሉ ፡ ብለው ፡ ሐሳብዎን ፡ የሚቃወሙ ፡ መጻ ሕፍት ፡ መኖራቸውን ፡ ካስረዱ ፡ በኋላ ፡ ምስክርነታቸውን ፡ በራስዎ ፡ ሐሳብ ፡ ብቻ ፡ ሊያፈርሱ ፡ ፈልገው ፡ ይሆን ፡ እርስ ፡ በር ሳቸው ፡ ከማይስማሙ ፡ ምስክሮች ፡ የተነሣውን ፡ ችግር ፡ ለመፍታት ፡ የስጢኖስ ፡ ጥሩ ፡ ካቶሊክ ፡ እንደ ፡ ነበርና ፡ የእስክንድ ርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትን ፡ በተለየም ፡ ጢሞቴዎስን ፡ በመልካም ፡ ዓይን ፡ ያያቸው ፡ እንዳልነበረ ፡ ማሰብ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፳፮/ ባሁኑ ፡ ንግግርዎስ፡ላይ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ በእርግጥ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ መኾኑን ፡ የሚ መሰክሩ ፡ መጻሕፍት ፡ መኖራቸውን ፡ መጻሕፍቱም ፡ የተከበሩ ፡ መኾናቸውን ፡ አረጋግጠው ፡ ከመ ሰከሩ ፡ በኋላ ፡ ርስ ፡ በርሳቸው ፡ የማይስማሙ ፡ ምስክሮች ፡ ብለው ፡ ምስክርነታቸውን ፡ ሊነቅፉ ፡ ሞክረዋል ። ነገሩ ፡ እውነት ፡ ኾኖ ፡ ቢኾን ፡ እንዲህ ፡ ያለው ፡ መጽሐፍ ፡ እንዲህ ፡ ያለውን ፡ እንዲህ ፡ ያለው ፡ መጽሐፍ ፡ እንዲህ ፡ ብሎ ፡ አፈረሰው ፡ እያሉ ፡ ዘርዝረው ፡ ባስረዱ ፡ ነበረ ፡ እንጂ ፡ የማይ ስማሙ ፡ ምስክሮች ፡ በማለት ፡ ብቻ ፡ ባልዘለሉትም ፡ ነበረ ። እንግዲህ ፡ በዚህ ፡ ንግግርዎ ፡ ዮስ ጢኖስንና ፡ ካሌብን ፡ ያገናኘው ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጢሞቴዎስ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ እንዳልነበረ ፡ የሚያረጋግጡ ፡ መጻሕፍት ፡ በኢትዮጵያ ፡ መኖ

ራቸውን ፡ ካረጋገጡ፡ ምስክርነታቸው፡ የማይስማማ ፡ መኾኑንም ፡ በቃል ከማውራት ፡ በቀር ፡ ዘርዝሮ ፡ ማስረዳት ፡ ካልቻሉ ፡ የስጢኖስንና ፡ ካሌብን ፡ ያገናኘው ፡ አባ ፡ ጢሞቴዎስና ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎን ፡ ካቶሊክ ፡ ኖረዋል ፡ ለማለት ፡ የተገባ ፡ ኾኖ ፡ ይታየናል ፡ ያሉት ፡ ትክክለኛ ፡ አስተያየት ፡ አለመኾኑን ፡ ይገንዘቡት ፡ የተናገሩትንም ፡ መልሰው ፡ እንዳፈረሱ ፡ ይረዱ ።

፹፮/ የዲዮስቆሮስ ፡ ወገን ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ለሊቀ ፡ ጰጰስነት ፡ በተመረጠ ፡ ጊዜ ፡ የስጢኖስ ፡ አልቀበለውም ፡ ብሎ ፡ ካቶሊኮቹ ፡ ሌላ ፡ እንዲመርጡ ፡ አዘዘ ፡ አስጡርዮስን ፡ አስመርጦ ፡ ኹለቱ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ በእስክንድርያ ፡ ተገኝተው ፡ ነበረ ። ይህ ፡ እውነት ፡ ከኾነ ፡ የስጢኖስ ፡ የዐረብ ፡ ክርስቲያኖችን ፡ መርዳት ፡ ን ፡ ያህል ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ ያለው ፡ ጉዳይ ፡ ሲቀበለው፡ ባልፈለገ ፡ ሊቀ ፡ ጰጰሳት ፡ አድርጎ ፡ ሲያከናውነው ፡ ፈቀደ ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ እውነት ፡ አይመስልምና ፡ ስለዚህ ፡ የስጢኖስ ፡ ከንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ጋራ ፡ የተስማማው ፡ በካቶሊኩ ፡ በእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጰጰሳት ፡ በአስጡርዮስ ፡ አማካይነት ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ ብለዋል ።

፹፯/ መላልሼ ፡ እንደአስገነዘብኩዎ ፡ ከላይ ፡ የሰጡት ፡ አስተያየት ፡ የተካከለ ፡ ካለመኾኑ ፡ የተነሣ ፡ አሁን ፡ ደግሞ ፡ ከዚህ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረ ፡ ያሉት ፡ አስተያየት ፡ ዋጋ ፡ እንዳላወጣ፡ ተረድተውት ፡ የስጢኖስንና ፡ ካሌብን ፡ ያገናኘ ፡ አስጡርዮስ ፡ የተባለው ፡ ካቶሊክ ፡ ነው ፡ ወደ ፡ ማለት ፡ አዘንብለዋል ። ይህም ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ አስጡርዮስ ፡ ያለውድ ፡ በግድ ፡ በእስክንድርያ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስነት ፡ ቢሾም ፡ በጢሞቴዎስ ፡ ላይ ፡ እንደጠፍ ፡ ታቦት ፡ ተደርቦ ፡ ብጽብጽንና ፡ ሁከትን ፡ ፈጠረ ፡ እንጂ ፡ ስንኳንስ ፡ ስብከቱ ፡ እስከ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ደርሶ ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ የሚሠራ ተሰሚነት ፡ ያለው ፡ ሥልጣን ፡ ሊኖረው ፡ በእስክንድርያ ፡ ያሉምእመናንም ፡ ወደው ፡ አልተቀበሉትም ፡ ሥልጣኑንም ፡ አላወቁለትም ። ታሪኩም ፡ ኢጣልያ ፡ ኢትዮጵያን ፡ በግፍ ፡ ወረረች ፡ ተብሎ ፡ እንደሚነገረው ፡ በወራሪነትና ፡ በግፈኝነት ፡ ተጽፎበታል ፡ እንጂ ፡ ሕጋዊ ፡ ኾኖ ፡ አልተጻፈለትም ፡ ስለዚህ ፡ በዓመፅ ፡ ተጋፍቶ ፡ በሰው ፡ ወንበር ፡ ልቀመጥ ፡ ባለ ፡ በአስጡርዮስ ፡ አማካይነት ፡ ሳይኾን አይቀርም ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ስሕተት ፡ ነው ።

፹፰/ በገድል ፡ አራታ ፡ ስማዕት ፡ በጢሞቴዎስ ፡ ፈንታ ፡ አስተርዮስ ፡ የሚለውን ፡ እናገኛለን ፡ በዚሁ ፡ ገድል ፡ ውስጥ ፡ ድሁንዋስ ፡ በክርስቲያኖች ፡ ላይ ፡ ይፈጽመው ፡ የነበረውን ፡ ግፍ ፡ በሰማ ፡ ጊዜ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ንጉሥ ፡ በሕምያሮች ፡ ላይ ፡ እንዲያነሣሣው ፡ ወደ ፡ አስጡርዮስ ፡ ላከ ፡ የእስክንድርያውም ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ንዋሮንና ፡ አስቄጥስ ፡ ካሉ ፡ ርቱዓን ፡ ሃይማኖት ፡ መነኮሳት ፡ ጋር ፡ ብዙ ፡ ምህላ ፡ ወደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ካሳረገ ፡ በኋላ ፡ የዮስጢኖስን ፡ አሳብ ፡ ለንጉሡ ፡ አስታወቀው ፡ የሚል ፡ ደግሞ ፡ እናገኛለን ፡ ስለዚህ ፡ ካቶሊኩ ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ የታዘዘለት ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ቅዱሱም ፡ መነኮስ ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎን ፡ ጸሎቱና ፡ ቡራኬው ፡ ካንተ ፡ አይለይ ፡ ሲል ፡ የተመኘለት ፡ ካቶሊኩ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ አስጡርዮስ ፡ ሊኾን ፡ ግድ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፹፱/ ለዚህ ፡ ተግባር ፡ መደበኛ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ መኾኑን ፡ በገጽ ፡ ፳፫ ፡ አረጋግጠው ፡ ጽፈው ፡ ነበረ ፡ ሌሎችም ፡ መጻሕፍት ፡ ለዚህ ፡ ጉዳይ ፡ መደበኛው ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጢሞቴዎስ ፡ መኾኑን ፡ እያረጋገጡ ፡ ጽፈዋል ። ይህም ፡ ከኾነ ፡ ፩፻፶ ፡ ዘመን ፡ በላይ ፡ ኾኗል ፡ እንግዲህ ፡ በርስዎ ፡ አሳብ ፡ ይህን ፡ ያስደረገ ፡ አስጡርዮስ ፡ መኾኑ ፡ ግድ ፡ የማይቀር፡ ከኾነ ፡ መልአክ ፡ ዕዝራን ጸውዓ ፡ ለዕለት ፡ እንተ ፡ ትማልም ፡ ሐለፈት ።

ትላንት ፡ ያለፈችቱን ፡ ቀን ፡ መልስህ ፡ የዛሬ ፡ ቀን ፡ አድርገህ ፡ አሳየኝ ፡ እንዳለው ፡ እርስዎም ፡ ያችን ፡ ጢሞቴዎስና ፡ ካሌብ ፡ ይህን ፡ ሥራ ፡ የሠሩባትን ፡ ዕለት ፡ ጠርተው ፡ የዛሬን ፡ ቀን ፡ አድርገው ፡ ሥራውንም ፡ እንደገና ፡ በአስጡርዮስ ፡ አሠርተው ፡ ያሳዩን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በቃል ብቻ ፡ ግድ ፡ ነው ፡ ቢሉን ፡ አንቀበልዎትም ።

፺/ የስሞች ፡ መለዋወጥ ፡ ባህላቸውን ፡ ከፍ ፡ ከፍ ፡ በማድረግ ፡ የታሪኩን ፡ መጻሕፍት ፡ ለማበላሸት ፡ ያልኾነውንና ፡ ያልዋለውን ፡ አስመስለው ፡ የመጻፍ ፡ ልማድ ፡ ካንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ግብጻውያን ፡ ተንኮል ፡ የመጣ ፡ መኾኑ ፡ የተረጋገጠ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፺፩/ በልዩ ልዩ መጻሕፍት ፡ ተጽፎ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ የቆየውን ፡ ታሪክ ፡ እርስዎ ፡ በሐሳብዎ ፡ ሊለውጡ ፡ ከጅለው ፡ ከሐሳብዎ ፡ እያመነጩ ፡ ይህ ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ ይህ ፡ ሊኾን ፡ ግድ ፡ ነው፤ እንዲህ ፡ ማለት ፡ የተገባ ፡ ይመስለናል ፡ እያሉ ፡ ሲጣጣሩ ፡ አየን ፡ እንጂ ፡ ግብጻውያን ፡ ይህን ፡ ሲያደርጉ ፡ ባለማየታችን ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብለን ፡ ልንቀበልዎ ፡ አልቻልንም ።

፺፪/ እንግዲህ ፡ እላይ ፡ በተባለው ፡ መሠረት ፡ ቅዱሱ ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ ምክርንና ፡ ቡራኬን ፡ ለመቀበል ፡ እንደመናፍቅ ፡ የሚቆጥረውን ፡ ሰው ፡ መረጠ ፡ ማለት ፡ ከእውነት ፡ ሊቆጠር ፡ ስለማይቻል ፡ የንጉሡ ፡ መንፈሳዊ ፡ አባት ፡ የነበረው ፡ አባ ፡ ጰንጠሌዎን ፡ ከነባልንጀሮቹ ፡ ካቶሊክ ፡ እንደነበሩ ፡ እርግጥን ፡ በሚያህል ፡ ሊታመን ፡ የሚቻል ፡ ነው ። ብለዋል ።

፺፫/ መጀመሪያ ፡ የንጉሥ ፡ ካሌብን ፡ ካቶሊክነት ፡ በቂ ፡ ማስረጃ ፡ ሳያቀርቡ ፡ እርግጥን ፡ በሚያህል ፡ ሊታመን ፡ የሚቻል ፡ ነው ፡ በማለትዎ ፡ እርግጥ ፡ የሚባለውን ፡ አማርኛ ፡ ፍጹም ፡

መተማመኛ ፡ ከመኾን ፡ አወጥተው ፡ ሐሰትን ፡ የሚያመለክት ፡ አድርገውታል ፡ በይኾናልና ፡ በይመስላል፡ ብቻ፡ የተጠጋገነ፡ ምኞትዎን ፡ እንደቁም ፡ ነገር ፡ ቆጥረውት ፡ እንዲህ ፡ ማለትዎ ፡ እጅግ ያሳዝናል ፡ በእውነቱ ፡ ሊታመን ፡ የማይቻልስ ፡ አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳይዙ ፡ ካቶሊካዊው ፡ ዮስጢኖስ ፡ ከዐፄ ፡ ካሌብ ፡ ርዳታ ፡ ከጠየቀ ፡ ዐፄ ፡ ካሌብ ፡ ካቶሊክ ፡ ይኾናል ፡ ዐፄ ፡ ካሌብም ፡ ምናልባት ፡ ካቶ፡ ሊክ ፡ ኾኖ ፡ እንደኾን ፡ አባ ፡ ጳንጠሌዎን ም ፡ ካቶሊክ ፡ ይኾናል ፡ እያሉ ፡ መተቸት ፡ ነው ።

መቼም ፡ የተጨበጠ ፡ እውነት ፡ ነገር ፡ የለም ፡ ለግምት ፡ ግምት ፡ ምነው ፡ ዮስጢኖስ ፡ በእስክ ንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በአባ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ አማካይነት ፡ ወደ ፡ ኦርቶዶክስ ፡ ንጉሥ ፡ ወደ ፡ ዐፄ ፡ ካሌብ ፡ ርዳታ ፡ መጠየቁ ፡ ኦርቶዶክስ ፡ ቢኾን ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መገመት ፡ አይሻልም ፡ ነበርን ። ለዚህ ፡ ምኞት ፡ አሳቢውም ፡ ተናጋሪውም ፡ ሰሚውም ፡ ተቀባዩም ፡ እርስዎ ፡ ብቻ ፡ ነዎ ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ ተቀባይ ፡ አያገኙም ።

፴/ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ካቶሊኮች ፡ እንደነበሩ ፡ ከተረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተለይታ ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ያለፈችው ፡ በነርሱ ፡ ስብከት ፡ ነው ፤ የሚባለው ፡ አሳብ ፡ ሊቀበሉት ፡ የማይቻል ፡ ኾኖ ፡ ይቀራል ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፴/ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ በ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ተቀበለች ፡ ይላሉ ፡ ማለትን ፡ እርስዎ ፡ ለማደናገር ፡ የፈጠሩት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በእኛ ፡ ዘንድ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከመፈጠሩ ፡ አስቀድሞ ፡ በፍሬምናጦስ ፡ ተቀበለችው ፤ ከዚያም ፡ እስ ከዚህ ፡ ድረስ ፡ በዚያው ፡ ጸንታ ፡ ትኖራለች ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ በ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ጊዜ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀበለች ፡ አንልም ፡ አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳያቀርቡ ፡ ፱ቱ ፡ ቅዱሳን ፡ ካቶሊኮች ፡ እንደነበሩ ፡ ከተረጋገጠ ፡ በኋላ ፡ ብሎ ፡ መና ገርም ፡ ፍጹም ፡ ማጭበርበር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ንግግር ፡ አይደለም ።

፴፩/ እንግዲህ ፡ በ፪ኛ ፡ ፲ ፡ ዘመን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ገና ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አብራ ፡ ትኖር ፡ ነበረ ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ የተገባ ፡ ነው ። ብለዋል ።

፴፩/ ኢትዮጵያ ፡ ገና ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አብራ ፡ ትኖር ፡ ነበረ ፡ ብሎ ፡ ማሰብ አስቀድሞ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ የተገናኘችበት ና ፡ በኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ የተ ስማማችበት ፡ ጊዜ ፡ መኖሩን ፡ አረጋግጦ ፡ አስረድቶ ፡ ነበረ ።

ኢትዮጵያ ፡ የአንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ከተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ከዚህ ፡ ባህል ፡ ያልተና ወጠች ፡ መኾኗ ፡ ሲታወቅ ፡ ገና ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ ነበረች ፡ እያሉ ፡ ማውራት ፡ የቱን ፡ ያህል ፡ አሳብ ፡ ቀላል ፡ አድርጎ ፡ እንደሚያስገምት ፡ ባለመገንዘብዎ ፡ አዝናለሁ ።

፴፪/ አንዳንዶቹ ፡ ስንኳን ፡ ለምሳሌ ፡ ሶሰርዮ ፡ እላይ ፡ ከተባለው ፡ ዘመን ፡ ኹለት ፡ መቶ ፡ ዓመት ፡ ከቆየች ፡ በኋላ ፡ ነው ይላሉ ። እንደ ፡ እውነቱም ፡ ለዚህ ፡ አሳብ ፡ የሚኾኑት ፡ ምስክሮችና ፡ ኹኔታዎች ፡ አይታጡም ፡ ብለዋል ።

፴፪/ ካልታጡ ፡ እያመጧቸውም ፡ ኖሯልን ፡ ለመቼ ፡ ይቆጥቧቸዋል ? እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ ብቻ፡ ይመስላል ፤ ያሰኛል ፤ እያሉ ፡ ምኞትዎን ፡ ይቀባጥራሉ ፡ እንጂ ፡ ምንም ፡ ደጋፊ ፡ አያገኙም ። በዚህ ፡ በ፪ኛው ፡ ምዕራፍ ፡ ያቀዱት ፡ ዐቅድ ፡ ጠቅላላ ፡ አስተያየቱ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምራ ፡ ካቶሊክ ፡ ነበረች ፡ ማለትን ፡ መላልሼ ፡ በመናገር ፡ የሰማዕያኑን ፡ ጆሮ ፡ ከመላሁት ፡ በኋላ ፡ ምናልባት ፡ እው ነት ፡ ይኾን ፡ የሚል ፡ ስሜት ፡ በልቡናቸው ፡ ሲፈጠር ፡ እንግዲህ ፡ ቀድሞ ፡ ወደ ፡ ነበራችሁበት ፡ ወደ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ብትመለሱ ፡ ምን ፡ አለበት ፡ ለማለት ፡ ይመቸኛል ፡ ብለው ፡ ያቀዱት ፡ መኾኑን ፡ ተገንዝበናል ።

ይህንም ፡ ዕቅድ ፡ እውነት ፡ ለማስመሰል ፡ ይረዳዎ ፡ ዘንድ ፡ የቍስጥንጥንያው ፡ ንጉሥ ፡ ዮስ ጢኖስ፡በእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ በጢሞቴዎስ ፡ አማካይነት ፡ የኢትዮጵያው ፡ ንጉሥ ፡ ዐፄ ካሌብ፡ የመን ፡ ከተማ ፡ በናግራን ፡ ባሉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ላይ ፡ በግፍ ፡ የተነሣባቸውን ፡ አይሁዳዊ ፡ ጠላት ፡ እንዲበቀልና ፡ እንዲያጠፋው ፡ የለመነው ፡ መኾኑንና ፡ ንጉሥ ፡ ካሌብም ፡ ልመናውን ፡ ሰምቶ ፡ ከአባ ፡ ጳንጠሌዎን ፡ በረከትን ፡ ተቀብሎ ፡ ሔዶ ፡ ግፈኛውን ፡ ጠላት ፡ ተበቅሎ ፡ ማጥ ፋቱን ፡ ጠቅሰዋል ። ይህ ፡ ዓለም ፡ በሙሉ ፡ ተካክሎ ፡ የሚያውቀው ፡ እውነተኛ ፡ ታሪክ ፡ ነው ፡ ይህን ፡ ዓለም ፡ በሙሉ ፡ ያወቀውን ፡ እውነተኛ ፡ ታሪክ ፡ በይኾናል ፡ ሊለውጡ ፡ አስበው ።

ሀ/ ዮስጢኖስ ፡ በካቶሊክነት ፡ የታወቀ ፡ ስለኾነ ፡ የእስክንድርያውን ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጢሞ ቴዎስን ፡ መላኩ ፡ ጢሞቴዎስ ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡ ይኾናል ።

ለ/ ንጉሥ ፡ ካሌብ ፡ የዮስጢኖስን ፡ ልመና ፡ በጢሞቴዎስ ፡ አማካይነት ፡ መቀበሉ ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡ ይኾናል ፡፡

ሐ/ አባ ፡ ጰንጠሌዎን ፡ የጢሞቴዎስ ፡ ጸሎት ፡ የዮስጢኖስ ፡ ዕንባ ፡ የስማዕታተ ፡ ናግራን ፡ የመሥዋዕትነታቸው ፡ መዓዛ ፡ ካንተ ፡ ጋራ ፡ ይኹን ፡ ብሎ ፡ ቡራኬውን ፡ መስጠቱ ፡ ካቶሊክ ፡ ቢኾን ፡ ይኾናል ፡ እንጂ ፡ ዮ ስ ጢ ኖ ስ ን ፡ ያህል ፡ ካቶሊክ ፡ ንጉሥ ፡ በሃይማኖት ፡ ከማይመስሉት ሰዎች ፡ ርዳታን ፡ ጠየቀ ፡ ማለት ፡ እውነት ፡ አይመስልም ፡ እያሉ ፡ ምኞትዎን ፡ በይኾናልና፡ በይመ ስላል ፡ ሊያጸድቁ ፡ ይጣጣራሉ ፡፡

ምነው ፡ ነገሩን ፡ በእውነት ፡ የሚያመዛዝኑ ፡ ከኾነ ፡ ዮስጢኖስ ፡ አርቶዶክስ ፡ ኖሯል ፡ የተባለ፡ እንደሆነ ፡ ክብሩ ፡ ይቀንሳል ፡ ብለው ፡ ያሰቡትን ፡ ያህል ፡ እንደዚኹውም ፡ ካሌብን ፡ ያህል ፡ ንጉሠ፡ ነገሥት ፡ ጢሞቴዎስን ፡ ያህል ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ጰንጠሌዎንን ፡ ያህል ፡ ጻድቅ ፡ አንድ ፡ መረጃ ፡ ሳል ይዝ ፡ ካቶሊካውያን ፡ ነበሩ ፡ ብዬ ፡ ባወራ ፡ ክብራቸው ፡ ይቀንሳል ፡ አይሉም ፡ ነበረን ፡ ሐሳብዎን ፡ ያጋፈ ፡ ለወገንዎ ፡ አድላዊ ፡ መኾንዎ ፡ በዚህ ፡ ይታወቃል ፡፡

በዚህ ፡ ፈንታስ ፡ ኹሉንም ፡ በየባህላቸው ፡ አጽንተው ፡ ዮስጢኖስ ፡ አይሁዳዊው ፡ ግፈኛ ፡ ጠላት ፡ ናግራን ፡ ባሉ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ላይ ፡ ያደረሰውን ፡ ግፍ ፡ በማየቱ ፡ ከጢሞቴዎስና ፡ ከዐፄ ፡ ካሌብ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ብንለያይም ፡ የናግራን ፡ ሰዎች ፡ በሃይማ ኖት ፡ ወንድሞቻቸው ፡ ናቸው ፡ አይጨክኑባቸውም ፡ ይረዷቸዋል ፡ ብሎ ፡ ላከባቸው ፡፡

አባ ፡ ጢሞቴዎስም ፡ ዮስጢኖስ ፡ ባይወደኝ ፡ ባላጋራየም ፡ ቢኾን ፡ ርዳታ ፡ የሚደረግላቸው ፡ የናግራን ፡ ሰዎች ፡ የሃይማኖት ፡ ወንድሞቼ ፡ አይደሉምን ፡ ብሎ ፡ የዮስጢኖስን ፡ ሐሳብ ፡ ለዐፄ ፡ ካሌብ ፡ አስተላለፈለት ፡፡

ዐፄ ፡ ካሌብም ፡ ነገሩን ፡ ያስታወሰኝ ፡ ዮስጢኖስ ፡ በባህል ፡ ባይመስለኝስ ፡ ርዳታ ፡ የሚደ ረግላቸው ፡ የናግራን ፡ ሰዎች ፡ የሃይማኖት ፡ ወገኖቼ ፡ ወንድሞቼ ፡ አይደሉምን ፡ በዚያውስ ፡ ላይ ፡ ይህንን ፡ ተግባር ፡ ብፈጽም ፡ ጌታዬ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ራሱን ፡ ለወንድሙ ፡ ቤዛ ፡ አድርጎ ፡ ከመ ስጠት ፡ የበለጠ ፡ ፍቅር ፡ የለም ፡ ብሎ ፡ የሰጠውን ፡ ትእዛዝ ፡ መፈጸሜ ፡ አይደለምን ፡ ብሎ ፡ የዮስ ጢኖስን ፡ ልመና ፡ ተቀበለው ፡፡

አባ ፡ ጰንጠሌዎንም ፡ ዮስጢኖስ ፡ ለናግራን ፡ ሰዎች ፡ አዝኖ ፡ አባ ፡ ጢሞቴዎስን ፡ ወደ ፡ ዐፄ ካሌብ ፡ መላኩን ፡ አባ ፡ ጢሞቴዎስም ፡ የዮስጢኖስን ፡ ጥላቻ ፡ ሳያስታውስ ፡ አሳቡን ፡ ለዐፄ ፡ ካሌብ ማካፈሉን ፡ ዐፄ ፡ ካሌብም ፡ የዮስጢኖስን ፡ ሃይማኖት ፡ ልዩነት ፡ ሳይመለከት ፡ ለሃይማኖት ፡ ወን ድሞቹ ፡ አዝኖ ፡ ለርዳታ ፡ መነሣቱን ፡ አይቶ ፡ ኹሉችንም ፡ በማመስገን ፡ ቡራኬውን ፡ ለዐፄ ፡ ካሌብ ሰጠ ፡ የሚል ፡ አስተያየት ፡ አቅርበው ፡ ቢኾን ፡ ምንያህል ፡ በተመሰገኑ ፡ ነበረ ፡ በዕውነቱ ፡ ይህ ፡ ዮስጢኖስ ፡ ዐፄ ፡ ካሌብን ፡ መለመኑ ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ ይህን ፡ መጽሐፍ ፡ ሲያሳትሙ ፡ በሃይማኖት ፡ ከማይመስሉዎ ፡ ከግርማዊ ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ የገንዘብ ፡ ርዳታ ፡ አገኘሁ ፡ እንደሚሉት ፡ ያለ ፡ ነው ፡፡ በገጽ ፡ ፮ ፡ ቍ ፡ ፩ ፡ ተመልከት ፡፡

ክ ፍ ል ፫ ፡፡

በኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለመያዝ ፡ የመቻልና ፡ ለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የመቃ ውም ፡ መጀመሪያ ፡ ምልክቶች ፡፡

፴፮/ የመጀመሪያው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ጳጳስ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገባው ፡ ፮ኛ ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ወደ ፡ መጨረሻው ፡ ሲቃረብ ፡ ነው ፡ ስሙም ፡ ቁርሎስ ፡ ይባል ፡ ነበረ ፡ የላከውም ፡ ብንያም ፡ የእስክንድርያው ፡ ፴፰ኛ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ከ፮፻፳፫-፮፻፶፩ ፡ ነው ፡ ብለዋል ፡፡

፴፯/ ይህ ፡ ንግግር ፡ የሰናፍጭ ፡ ቅንጣት ፡ ታህል ፡ እውነት ፡ ያልተደባለቀችበት ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ፡፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ መኾኑንም ፡ በብዙ ፡ ዓይነት ፡ መረጃ ፡ አስረዳዎታለሁና ፡ ልብ ፡ ብለው ፡ ይስሙ ፡፡

ሀ/ ከፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ዠምሮ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የሚመጡ ፡ ጳጳጳሳት ፡ ኹሉ ፡ ከእስክንድርያ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ እየተሾሙ ፡ የሚመጡ ፡ መኾናቸው ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ፡፡ እርስዎም ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ ውስጥ ፡ በ፵፫ ፡ ገጽ ፡ በ፫ኛው ፡ ክፍል ፡ በሰፊው ፡ አትተው ፡ ጽፈውታል ፡፡

የእስክንድርያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ከተጀመረ ፡ ጀምሮ ፡ ለ፪ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ተ ቀዋሚነቷ ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ ያላቋረጠ ፡ ነው ፡ በዚሁ ፡ መሠረት ፡ ከእስክንድርያ ፡ ተሾመው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የሚመጡ ፡ ግብጻውያን ፡ ጳጳሳት ፡ ኹሉ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ማለትን ፡ አስተማሩ ፡ እንጂ ፡ በ፪ ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ብሎ ፡ ያስተማረ ፡ አንድም ፡ የለ ። ይህ ፡ አሁን ፡ በ፳ኛ ፡ ፻ ፡ ዓ/ም ፡ መጨረሻ ፡ ግድም ፡ መጣ ፡ የሚሉት ፡ ቄርሎስ ፡ የተባለው ፡ ጳጳስ ፡ ከፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ጀምሮ ፡ ቢቈጠር ፡ ፻፭ኛ ፡ ነው ። ከርሱ ፡ በፊት ፡ የነበሩት ፻፬ቱ ፡ ጳጳሳት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ሲያስተምሩ ፡ የኖሩ ፡ አስመስሎ ፡ የ፩ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል የሰበከ ፡ ፻፭ኛው ፡ ጳጳስ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ ተናጋሪውን ፡ የሚያሳፍር ፡ ሰሚውን ፡ የሚያስቅቅ ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ ነው ።

ለ/ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ኢትዮጵያውያንና ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ካቶሊካውያን ፡ በ፲፮፻ ፡ ዓ ፡ም ፡ በዐፄ ፡ ዘድንግል ፡ ዘመን ፡ ሰፊ ፡ ክርክር ፡ ማድረጋቸውን ፡ በገጽ ፡ ፻፲፭-፻፳ ፡ ባሉት መሥመሮች ፡ ጽፈዋል ፡ ዐፄ ፡ ዘድንግልም ፡ በዚሁ ፡ ምክንያት ፡ ጦር ፡ ተነሥቶ ፡ በጦነርቱ ፡ ላይ ፡ እንደ ፡ ሞቱ ፡ ታሪክ ፡ ይነግረናል ።

፪ኛም ፡ በዐፄ ፡ ሱስንዮስ ፡ ዘመን ፡ ካቶሊካውያን ፡ በብዙ ፡ ሺህ ፡ የሚቈጠሩ ፡ ኢትዮጵያውያንን ፡ በዚሁ ፡ ምክንያት ፡ እንዳሳረዷቸው ፡ በታሪክ ፡ የታወቀ ፡ ነው ፡ ዘመኑም ፡ ከሺ፭፻፺፩—ሺ፮፻፳፫ ዓ ፡ ም ፡ ነው ፡ እንግዲህ፡ ኢትዮጵያ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ከመጀመሪያው ፡ ዠምራ ፡ የያዘች ፡ መኾኗ ፡ ሲታወቅ ፡ መዠመሪያው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ጳጳስ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገባ ፡ በ፳ኛው ፡ ፻ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መጨረሻ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መጻፍ ፡ ታላቅ ፡ ስሕተት ፡ መኾኑን ፡ ይገንዘቡልኝ ።

ሐ/ ወደኢትዮጵያ ፡ ከተላኩት ፡ ጳጳሳት ፡ ፳፬ኛው ፡ ጳጳስ ፡ ቄርሎስ ፡ ይባላል ፡ ይኸውም በላሊበላና ፡ በነአኩቶ ፡ ለአብ ፡ ዘመን ፡ ነው ፡ የእነርሱም ፡ ዘመን ፡ ከ፲፩፻፶፯ ፡—፲፪፻፴፯ ፡ ዓ፡ም ፡ ድረስ ፡ ነው ።

፪ኛም ፡ ፷፩ኛው ፡ ጳጳስ ፡ ቄርሎስ ፡ ይባላል ፡ እርሱ ፡ የመጣበት ፡ ዘመን ፡ ተለይቶ ፡ ባይታወቅም ፡ ከዐፄ ፡ ዘርዐ ፡ ያዕቆብ ፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ በፊት ፡ መኾኑ ፡ ታውቋል ፡ የዐፄ ፡ ዘርዓ ያዕቆብም፡ ዘመነ ፡ መንግሥት ፡ ከሽ፬፻፳፮—ሽ፬፻፷ ነው ፡ ይህ ፡ ፷፩ኛው ፡ ቄርሎስ ፡ የተባለው ፡ ጳጳስ ፡ በ፲፭ኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ እንዳልደረሰ ፡ ልብ ፡ ይበሉ ።

፫ኛም ፡ በዘመነ ፡ መሳፍንት ፡ በትግሬ ፡ ራስ ፡ ወልደ ፡ ሥላሴ ፡ በበጌምድር ፡ ራስ ፡ ጉግሳ ፡ በሸዋ ፡ ወሰን ፡ ሰገድ ፡ በጎጃም ፡ ደጃች ፡ ኀይሉ ፡ ይገዙ ፡ በነበረበት ፡ ጊዜ ፡ ቄርሎስ ፡ የተባለ ፡ ፻፭ኛ ጳጳስ ፡ መጥቷል ፡ እነዚህ ፡ መሳፍንት ፡ የግዛታቸው ፡ ዘመን ፡ ከሽህ፯፻፺፪— ሽህ፰፻፲፰ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ድረስ ፡ ነው ፡ እንግዲህ ፡ ከነዚህ ፡ ቄርሎስ ፡ እየተባሉ ፡ ከሚጠሩት ፡ ጳጳሳት ፡ ኹሉ ፡ የ፲፱ኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ መጨረሻ ፡ የብንያሚን ፡ ዘመን ፡ የያዘ ፡ አልተገኘም ፡ በ፳ኛው ፡ ፻ ዘመን ፡ መጨረሻ ፡ ቄርሎስ ፡ የሚባል ፡ ጳጳስ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያልተላከ ፡ ከኾነ ፡ ቄርሎስ ፡ የሚባለው ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ጳጳስ ፡ ፳ኛው ፡ ፻ ፡ ዓ/ም ፡ ወደ ፡ መጨረሻው ፡ ሲቃረብ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ገባ ፡ የሚሉት ፡ ትችት ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ ፍጹም ፡ ውሸት ፡ መኾኑ ፡ በጉልህ ፡ ታወቀ ፡ ሊባል ፡ ይቻላል ፡ የብላቴን ፡ ጌታ ፡ ኅሩይ ፡ ወልደ፡ ሥላሴን ፡ መጽሐፍ ፡ ዋዜማ ፡ ተመልከት ።

ምናልባት ፡ ደግሞ ፡ ክቡር ፡ ብላቴን ፡ ጌታ ፡ ኅሩይ ፡ በዚሁ ፡ ዋዜማ ፡ በተባለው ፡ መጽሐፍ ፡ በዘመነ ፡ መሳፍንት ፡ የመጣው ፡ ቄርሎስ ፡ የተባለው ፡ ጳጳስ ፡ የጐንደር ፡ ሊቃውንት ፡ በቅብዐት ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ የባሕርይ ፡ ልጅ ፡ የጸጋ ፡ ልጅ ፡ በመባባል ፡ ሲከራከሩ ፡ ቢያገኛቸው ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ፡ ለሊሁ ፡ ቀባዒ ፡ ወለሊሁ ፡ ተቀባዒ ፡ ብሎ ፡ ለጐንደር ፡ ሊቃውንት ፡ የማይስማማ ፡ ትምርት ፡ አስተማረ ፡ ብለው ፡ ጽፈዋል ።

ምናልባት ፡ ይህን ፡ ሰምተው ፡ ይጠቅመኛል ፡ መስሎዎ ፡ ጠቅሰውት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እነዚህ ፡ ኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ ወልድ ፡ ቅብዕ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዕ ፡ በመባባል ፡ የሚከራከሩ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ከማለት ፡ እንጠበቃለን ፡ እያሉ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ማንኛቸውም ፡ ቢኾኑ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ባህል ፡ አይደግፉም ፡ ለጊዜው ፡ እንደየአስተያየታቸው ፡ ወልድ ፡ ቅብ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅብዕ ፡ በመባባል ፡ ቢከራከሩም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ በመጣ ፡ ጊዜ ፡ ኹለቱም ፡ ወገኖች ፡ ይህን ፡ ክርክር ወደ ፡ ጐን ፡ ጥለው ፡ ልዮን ፡ ተከላ መሳጤ ፡ በማለት ፡ ተባብረው ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዩን ፡ ለመቃወም ታጥቀው ፡ ይነሣሉ ፡ እንጂ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ልቀበል ፡ ልደግፍ፡ የሚል አይገኝባቸውም ። ይህ ፡ የኹለቱ ፡ ወገኖች ፡ ክርክርም ፡ ኹለት ፡ ወንድማማቾች ፡ ከእናት ፡ ካባታቸው ፡ ቤት ፡ ሲያድጉ ለጊዜው ፡ በምንም ፡ በምንም ፡ ቢጋጩ ፡ መልሰው ፡ ወንድሜ ፡ ወንድሜ ፡ ተባብለው ፡ እንደሚሳሳሙት ፡ ጳውሎስንና ፡ በርናባስንም ፡ ተምሮ ፡ ወተፋለጡ ፡ ተጣልተው ፡ ተለያዩ ፡ እንደሚላቸው ፡ ያለ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ከእያት ፡ ከቅድመ ፡ እያት ፡ የወረደ ፡ ጥንተ ፡ ባላጋራ ፡ ምክንያት ፡ አድርጎ ፡ ሊገ

ባበትና ፣ ሊጠቀምበት ፣ የሚችል ፣ የበረታ ፣ ጠብ ፣ አይደለም ። የበረታና ፣ የሚያለያይ ፣ ጠብ ፣ ካለመ ኾኑም ፣ የተነማ ፣ ኹለቱም ፣ ወገኖች ፣ በእስክንድርያ ፣ ሊቀ ፣ ጳጳሳት ፣ ሥር ፣ ይኖራሉ ፣ እንጂ ፣ ከዚህ ፣ አፈንግጠ ፣ ወደ ፣ ሮማ ፣ ሊቀ ፣ ጳጳሳት ፣ የተጠጋ ፣ የለም ። ስለዚህ ፣ ኢትዮጵያ ፣ ያንድ ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ የተቀበለች ፣ መጀመሪያ ፣ ክርስትናን ፣ ስትቀበል ፣ በፍሬ ፣ ምናጦስ ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ ኖራ ፣ ኖራ ፣ በ፺ኛው ፣ ፻ ፣ ዓ/ም ፣ መጨረሻ ፣ ግድም ፣ አለመኾኑ ፣ በግልጽ ፣ የታወቀ ፣ ስለሆነ ፣ ይህ ፣ ንግግርም ፣ መሠረት ፣ የሌለው ፣ ፍጹም ፣ ውሸት ፣ ነው ።

፴፬/ አንድ ፣ ባሕርይ ፣ ባዩ ፣ ጳጳስ ፣ እንደ ፣ ገባ ፣ ወዲያው ፣ ኢትዮጵያ ፣ በመላዋ ፣ ወደ ፣ አንድ ፣ ባሕርይ ፣ ባህል ፣ እን ዳለፈች ፣ ማመን ፣ አይገባም ፣ ብለዋል ።

፴፭/ እንዲህ ፣ ማለት ፣ የሚገባ ፣ እንደኛ ፣ ከአባ ፣ ቄርሎስ ፣ በፊት ፣ የነበሩ ፣ ጳጳሳት ፣ ኹለት ፣ ባሕርይ ፣ ባዮች ፣ መኾናቸውን ፣ ኹለተኛም ፣ ኢትዮጵያ ፣ አስቀድማ ፣ የኹለት ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ ተቀብላ ፣ የኖረች ፣ መኾኗን ፣ አስረድቶ ፣ ይህ ፣ ሲታመን ፣ ነበረ ።

በጠቅላላው ፣ መቸም ፣ መች ፣ ቢኾን ፣ ኢትዮጵያ ፣ የኹለት ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ የተቀበለችበት ፣ ጊዜ ፣ የለም ፣ ብለን ፣ ብናስተባብልዎ ፣ የተቀበለችበትን ፣ ጊዜ ፣ ማማረጥ ፣ ማጭበርበር ፣ ማደናገር ፣ ይባላል ፣ እንጂ ፣ ማንም ፣ ሰው ፣ እውነተኛ ፣ ነገር ፣ ነው ፣ ብሎ ፣ ሊቀበለው ፣ አይችልም ።

፴፮/ ኢትዮጵያ ፣ አንድ ፣ ባሕርይ ፣ ባዮችን ፣ መቀበል ፣ የቀጠለች ፣ ከኬልቄዶን ፣ ጉባኤ ፣ በኋላ ፣ በሮማና ፣ በእስክንድርያ ፣ መካከል ፣ የኾነውን ፣ ሳታውቅ ፣ የቅዱስ ፣ ፍሬ ፣ ምናጦስ ፣ የተገቡ ፣ ወራሾች ፣ የትምህርቱና ፣ የስብከቱ ፣ ቀጣዮች ፣ መስለዋት ፣ በልበ ፣ ገርነት ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ በኬልቄዶን ፣ ላይ ፣ ከግብጽ ፣ ጋራ ፣ አብሮ ፣ ለማመጥ ፣ አይደለም ፣ ብለዋል ።

፴፯/ ቅዱስ ፣ ፍሬ ፣ ምናጦስ ፣ የአንድ ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ በኢትዮጵያ ፣ ያስተማረ ፣ የኬልቄ ዶን ፣ ጉባኤ ፣ የወሰነው ፣ የኹለት ፣ ባሕርይ ፣ ባህል ፣ ከመፈጠሩ ፣ አስቀድሞ ፣ በ፫፻፴፭ ፣ ወይም ፣ ፴ ፣ ዘመን ፣ ነው ፣ የእስክንድርያው ፣ ሊቀ ፣ ጳጳሳት ፣ ዲዮስቆሮስም ፣ በፍሬ ፣ ምናጦስ ፣ ጊዜ ፣ የነበረ ውን ፣ ትምህርት ፣ በመለወጥ ፣ በኬልቄዶን ፣ የተወሰነውን ፣ የኹለት ፣ ባሕርይ ፣ ባህል ፣ አልቀበ ልም ፣ ብሎ ፣ የተለየ ፣ በ፬፻፶፭ ፣ ዓ፣ም ፣ ነው ፣ እንግዲህ ፣ ፍሬ ፣ ምናጦስ ፣ ለኢትዮጵያ ፣ ያንድ ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ ከሰበከላት ፣ ጀምሮ ፣ እስከ ፣ ጉባኤ ፣ ኬልቄዶን ፣ ድረስ ፣ አንድ ፣ መቶ ፣ ፳፭ ፣ ወይም ፣ ፳፮ ፣ ዘመን ፣ ይገኛል ፣ በዚህ ፣ ዘመን ፣ ኹሉ ፣ በእስክንድርያ ፣ ያሉ ፣ ሊቃነ ፣ ጳጳሳት ፣ በኢትዮጵያም ፣ የተላኩ ፣ ጳጳሳት ፣ ካንድ ፣ ባሕርይ ፣ ባህል ፣ ያልወጡ ፣ መኾናቸው ፣ ሲታወቅ ፣ ፍሬምናጦስ ፣ የኹ ለት ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ አስተምሮ ፣ ከርሱ ፣ በኋላ ፣ የተነሡ ፣ ጳጳሳት ፣ ለውጠው ፣ ያንድ ፣ ባሕርይን ባህል ፣ ያስተማሩ ፣ በማስመሰል ፣ የቅዱሱ ፣ ፍሬ ፣ ምናጦስ ፣ የተገቡ ፣ ወራሾች ፣ የትምህርቱና ፣ የስብ ከቱ ፣ ቀጣዮች ፣ መስለዋቸው ፣ ነው ፣ ብሎ ፣ መናገር ፣ ያው ፣ የተለመደው ፣ ማስመሰል ፣ ማጭበርበር ፣ ማደናገር ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ እውነተኛ ፣ ንግግር ፣ አይደለም ፣ ከጉባኤ ፣ ከቄልቄዶን ፣ በፊት ፣ ፍሬ ፣ ምና ጦስ ፣ የኹለት ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ በኢትዮጵያ ፣ ማስተማሩ ፣ ይቅርና ፣ በሮማም ፣ ቢኾን ፣ በአንድ ፣ አካል ፣ ኹለት ፣ ባሕርይ ፣ የሚል ፣ ባህል ፣ ለመኖሩ ፣ መረጃ ፣ አያገኙም ፣ እውነት ፣ ከኾነ ፣ ቀድሞ ፣ ፍሬ ፣ ምናጦስ ፣ የኹለት ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ ለማስተማሩ ፣ ተከታዮቹ ፣ የርሱን ፣ ባህል ፣ ሠርዘው ፣ ያንድ ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ ለመከተላቸው ፣ መረጃ ፣ አያቀርቡምን ? ኢትዮጵያስ ፣ በየጊዜው ፣ የሚ መጡ ፣ የሮም ፣ ካቶሊኮችን ፣ በመጡበት ፣ እኳኋን ፣ እያሳፈረች ፣ የምትመልሳቸው ፣ በሮማና ፣ በእስ ክንድርያ ፣ መካከል ፣ ያለውን ፣ መለያየት ፣ ከማወቅ ፣ አልፋ ፣ የተለያዩበት ን ፣ ምሥጢሩንም ፣ ዐውቃ ጠንቅቃ ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ በልበ ፣ ገርነት ፣ አይደለም ።

ኢትዮጵያ ፣ ገርነትን ፣ የዋህነትን ፣ የምትይዘው ፣ የዋህ ፣ ብእሲ ፣ ኵሉ ፣ ዘነገርዎ ፣ የአምን ፣ በተባለው ፣ መንገድ ፣ ሳይኾን ፣ ኩኑ ፣ ጠቢባነ ፣ ከመ ፣ አርዌ ፣ ምድር ፣ ወየዋሃነ ፣ ከመ ፣ ርግብ ፣ ባለው መንገድ ፣ እውነቱን ፣ ከሐሰት ፣ ጽድቁን ፣ ከኃጢአት ፣ ለይታ ፣ አውቃ ፣ ነው ። ደግሞም ፣ ምናልባት አማርኛውን ፣ ጠንቅቀው ፣ አላወቁት ፣ እንደኾነ ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ እገሌ ፣ ዐመጠ ፣ ተብሎ ፣ የሚነገር ፣ በገዢና ፣ በተገዢ ፣ መካከል ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ ትክክለኛነት ፣ ባለው ፣ ሰው ፣ ላይ ፣ አይደለም ። ስለዚህ ፣ በልበ ፣ ገርነት ፣ ነው ፣ እንጂ ፣ ከግብጽ ፣ ጋራ ፣ አብሮ ፣ ለማመጥ ፣ አይደለም ፣ ያሉትን ፣ እነጋገርዎን ያርሙ ።

፴፰/ ኢትዮጵያውያን ፣ እስከ ፣ ዛሬ ፣ ድረስ ፣ በቅዱስ ፣ ፍሬ ፣ ምናጦስ ፣ ለተሰበከው ፣ ሃማኖት ፣ ተከታዮች ፣ ነን ፣ ብለው ፣ ያምናሉ ፣ ብለው ፣ ባጠራጣሪ ፣ አነጋገር ፣ ተናግረዋል ።

፴፱/ በቅዱስ ፣ ፍሬ ፣ ምናጦስ ፣ ጊዜ ፣ የ፪ ፣ ባሕርይ ፣ ባህል ፣ በፍጹም ፣ አልተሰበከም ፣ ነበረ ስለዚህ ፣ ለኢትዮጵያ ፣ የሰበከላት ፣ ያንድ ፣ ባሕርይን ፣ ባህል ፣ መኾኑ ፣ የማያ ጠራጥር ፣ እውነተኛ

ነገር ፡ ነውና ፡ እርስዎም ፡ ያለጥርጥር ፡ ይመኑት ።

፴፮/ ኋላም ፡ ግብጽ ፡ በሙላዋ ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ እስከ ፡ ወደቀችበት ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ በሙላዋ ፡ ባይኾን ፡ በሚበልጠው ፡ ክፍል ፡ ከካቶሊክ ፡ ጋራ ፡ መገናኘትዋን ፡ በመቀጠል ፡ በእውነተኛው ፡ በካቶሊክ ፡ ሃይማኖት ጸንታ ፡ የነበረች ፡ ይመስላል ፡ ብለዋል ።

፴፯/ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ በተፈጠረበት ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ ጊዜ ፡ የእስክንድርያው ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ይህ ፡ ባህል ፡ የንስጥሮስ ፡ ባህል ፡ ነው ፡ ጉባኤውም ፡ ጉባኤ ፡ አብዳን ፡ ነው ፡ አልቀበለውም ፡ ብሎ ፡ ነቅፎ ፡ በዚኽው ፡ እስከ ፡ ሞት ፡ ያደረሰ ፡ ታላቅ ፡ ፈተና ፡ የደረሰበት ፡ መኾኑ ፡ ሲታወቅ ፡ ከዚያም ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ ግብጽ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለችበት ፡ በሴኮንድ ፡ የሚቆጠር ፡ ጊዜ ፡ አለመኖሩ ፡ ሲታወቅ ፡ ግብጽ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀብላ ፡ ቆይታ ፡ ኋላ ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ያለፈች ፡ አስመስሎ ፡ ግብጽ ፡ ወዳንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ እስከ ፡ ወደቀችበት ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ ብሎ ፡ መናገር ፡ ለዚኽውም ፡ መረጃው ፡ ይመስላል ፡ ኾኖ ፡ ሲገኝ ያው ፡ የተለመደው ፡ ማጭበርበር ፡ ማደናገር ፡ ነው ፡ ከማለት ፡ በቀር ፡ ሌላ ፡ ምን ፡ መልስ ፡ ሊሰጠው ይቻላል ።

ኢትዮጵያ ፡ በ፫፻፴ ፡ ዓ ፡ ም ፡ በፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ተቀብላው ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ተረድታው ልዩ ፡ ልዩ ፡ ፈተናዎችን ፡ እየተቀበለች ፡ ከ፲፻፮፻ ፡ በላይ ፡ የሚቆጠሩ ፡ ዘመናት ፡ ያሳለፈችበትን ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የሚል ፡ ሃይማኖቷን ፡ በመጻሕፍት ፡ አስረጅነት ፡ ሳይኾን ፡ በይመስላልና ፡ በይኾናል ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ አስለቅቃታለሁ ፡ ብለው ፡ ማሰብዎ ፡ ሞኝነት ፡ የቱን ፡ ያኽል ፡ ቢሠለጥንብዎ ፡ ነው ፡ በእውነቱ ፡ ያሳዝናል ።

፴፰/ በ፬ነኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ ከእስክንድርያ ፡ የሚመጡትን ፡ ጳጳሳት ፡ የመቃወም ፡ መንፈስ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ ተገልጦ ይታይ ፡ ነበረ ፡ በአባ ፡ ዮሴፍም ፡ ጊዜ ፡ የተላከላትን ፡ አባ ፡ ዮሐንስን ፡ አልቀበለውም ፡ ብላ ፡ አበራ ፡ ሌላ ፡ መርጣለች ፡ ስለዚህ፡ ፻ ፡ ዓመት ፡ ያህል ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ካንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ጳጳስ ፡ ሳይቀበሉ ፡ ተቀመጡ ፡ በ፲ረኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ መጨረሻ ፡ ለእስክንድርያ ሊቃነ፡ ጳጳሳት ፡ የሚቃወሙ ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሳትና ፡ ቀሳውስት ፡ ከሞቱ ፡ በኋላ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክና ፡ ከሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ጋራ ፡ እንዳትገናኝ ፡ በእስላሞችና ፡ በግብጻውያን ፡ መንገድ ፡ ስለተዘጋባት ፡ ወደ ፡ እረመኔነት ፡ እንዳትወድቅ ፡ ብላ ፡ ከእስክንድርያ ፡ መታረቅና ፡ የምትልካቸውን ጳጳሳት ፡ መቀበል ፡ ሳትወድ ፡ እሺ ፡ ማለት ፡ ግድ ፡ ኾነባት ፡ ስለዚህ ፡ ፊሎቴዎስ ፡ የተባለው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ንጉሥ ፡ ከእስክንድርያ ፡ ጋራ ፡ አስታርቀሀ ፡ እኔና ፡ ሕዝቤን ፡ ከግዞት ፡ አስፈታን ፡ የሚመራንም ፡ ጳጳስ ፡ እንዲሰጠን ፡ ለምንልን ፡ አገራችን ፡ ፪ ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳት ፡ ምንም ፡ ሳያስቡላት ፡ ስላለፉና ፡ ኤጲስ ፡ ቆጶሶቻችን ፡ ቀሳውስቶቻችን ፡ ኹሉ ፡ ስለሞቱ ፡ ያለጠባቂ ፡ ተጥላ ፡ ቀርታለች ፡ የሚል ፡ ደብዳቤ ፡ ጽፎ ፡ ለኖባው ፡ ንጉሥ ፡ ለጊዮርጊስ ፡ ላከ ። በኖባው ፡ ንጉሥ ፡ አስታራቂነት ፡ ዳንኤል ፡ የሚባለው ፡ ጳጳስ ፡ መጣ ፡ ከዚህም ፡ መታረቅ በኋላ ፡ በኢትዮጵያውያኖችና ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ጳጳሳት ፡ መካከል ፡ ግጭት ፡ አልታጣም ። በሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ገብርኤል ፡ ዳግማዊ ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ጳጳሳት ፡ ይሾሙልኝ ፡ ብላ ፡ ጥያቄ ፡ አቅርባ ፡ ነበረ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ መለያየትን ፡ ያስከትላል ፡ በሚል ፡ ምክንያት ፡ ሳትሰማ ፡ ቀረች ፡ ይህም ፡ እስከ ፡ ፲፱ተኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ በኢትዮጵያ ፡ ይነስ ፡ ይብዛ ፡ በቅብጥ ፡ ቤተክርስቲያን ፡ ላይ ፡ የመቃወም ፡ መንፈስ ፡ መኖሩን ፡ ያስረዳል ፡ ብለው ፡ በሰፊው ፡ ካተቱ ፡ በኋላ ፡ የዚህ ፡ ምርምር ፡ ፍሬ ፡ ነገር ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተለይታ ፡ የኬልቄዶንን ፡ ጉባኤ ፡ የሚቃወም ፡ ባህል ፡ ይዛ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ ለመደገፍ ፡ የተሰለፈችበት ፡ ጊዜ ፡ መቼ ፡ እንዲኾን ፡ በእርግጥ ፡ አይታወቅም ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ብለው ፡ እውነቱን ፡ በሐሰት ፡ ሊለውጡ ፡ ሞክረዋል ።

፴፱/ ኢትዮጵያ ፡ ከጥንት ፡ ጀምራ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ጳጳስ ፡ ይሾምልኝ ፡ ብላ ፡ ስትጠይቅ ፡ የቅብጥ ፡ ቤት ፡ ክርስቲያን ፡ የራሷን ፡ ጥቅም ፡ ብቻ ፡ በመፈለግ ፡ መከልከሏን ፡ በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ግጭት ፡ መነሣቱና ፡ መልሳ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከግብጽ ፡ ዕርቅ ፡ መጠየቁ ፡ የማይካድ ፡ነገር ፡ ነው ።

ርስዎም ፡ ራስዎ ፡ በአባ ፡ ገብርኤል ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ጳጳስ ፡ ይሾምልኝ ፡ ብላ ፡ ጠይቃ ፡ ነበረ ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ሳትሰማና ፡ መብቷን ፡ ሳታገኝ ፡ ቀረች ፡ ብለው ፡ ጥሉ ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ መኾኑን ፡ አስረድተዋል ፡ ይህም ፡ ግብጽ ፡ የሚገባትን ፡ መብቷን ፡ ስትከለክላት ፡ ከሮማ ፡ ወይም ፡ ከሌሎች፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ልገናኝ ፡ ሳትል ፡ መልሳ ፡ እርቅ ፡ መጠየቁ ፡ ኢትዮጵያ ፡ በጥንተ ፡ ስብከት፡ ከግብጽ ፡ ያገኘችውን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ወዳጅ ፡ መኾኗን ፡ ለመረዳት ፡ በቂ ፡ ምስክር ፡ ነው፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባዮች ፡ ጋራ ፡ ግንኙነት ፡ ስላላት ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ባዮችን ጳጳሳት ፡ አልቀበልም ፡ ብላ ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ አሳለፈች ፡ የሚል ፡ መሠረተቢስ ፡ ሐሳብዎን ፡ የሚደግፍ ፡ አይደለም ፡ እውነት ፡ ከኾነ ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ ያለጳጳስ ፡ ብቻዋን ፡ ስትቀመጥ ፡ ከሮም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ጳጳስ ፡ አታስመጣም ፡ ኖሯልን ። ይልቁንም ፡ እንደነ ፡ አባ ፡ ማትያስ ፡ ያሉት ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ ፩ ፡ ፩ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሊቃውንት ፡ ጸጋ ፡ ቅብዓት ፡ በሚለው ፡ የርስ በርስ ፡ ግጭት ፡ ምክንያት ፡ ብስጭት ፡ ባገኛቸው ፡ ጊዜ ፡ ይህን ፡ መግቢያ ፡ አገኘን ፡ መስሏቸው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀበሉን ፡ ከሮሙ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ተላልከን ፡ የጵጵስና ፡ መዓርግ ፡ እናሰጣችሁ ፡ እያሉ ፡ እንዳባበልዋቸውና ፡ እነርሱም ፡ በሹመት ፡ ተደልለን ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የምትል ፡ ሃይማኖታችንን ፡ የምንለውጥ ፡ አይደለንም ፡ እያሉ ፡ እያሳፈሩ ፡ እንደ ፡ መለሰዋቸው ፡ ታሪክ ፡ ይነግረናል ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከሃይማኖቷ ፡ ክብሯን ፡ የምትወድ ፡ ኾና ፡ ቢኾን ፡ ግብጽ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ጳጳስ ፡ አልሾምም ፡ ባለቻት ጊዜ ፡ ከሮማ ፡ ወይም ፡ ከማንም ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባይ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሔዳ ፡ ሹመቱን ፡ለማ

ምጣት ፡ ሥልጣን ፡ ነበራት ፡ ነገር ፡ ግን ፡ ባህሉን ፡ ጠንቅቃ ፡ የተረዳችው ፡ ዐውቃ ፡ የያዘችው ፡ ስለ ኾነች ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ መሔድን ፡ አልፈቀደችም ፡ ኹመቱንም ፡ በራሷ ፡ ሥልጣን ፡ መርጣ ፡ እንዳትሾም፡ አልቦ ፡ ዘይነሥእ ፡ ክብረ ፡ ለርእሱ ፡ ዕብ ፡ ፰ ፡ ቍ ፡ ፬ ፡ የሚለውን ፡ ቃል ፡ የምታውቅ ፡ ስለ ኾነች ፡ ምንም ፡ ብትበደል ፡ መልሳ ፡ ዕርቅን ፡ ከግብጽ ፡ ብትጠይቅ ፡ ከእስክንድርያ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ የምትኾ ንበትን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ለውጣ ፡ በማናቸውም ፡ ምክንያት ፡ ከእስክንድርያ ፡ ልትለይ ፡ የማትፈቅድ ፡ መኾኗን ፡ በግልጽ ፡ ስለሚያስረዳ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ተለይታ የኬልቄዶንን ፡ ጉባኤ ፡ የሚቃወም ፡ ባህል ፡ ይዛ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ ለመደገፍ ፡ የተሰለፈችበት ፡ ጊዜ፡ መቸ ፡ እንደኾነ ፡ በርግጥ ፡ አይታወቅም ፡ ብለው ፡ የጻፉት ፡ ጽሑፍ ፡ ማንም ፡ ሊቀበለው ፡ የማይችል ፍሬቢስ ፡ ትችት ፡ መኾኑን ፡ ይረዱልኛ ።

፴፮/ እኛ ፡ ከምናውቃቸው ፡ ጽሑፎች ፡ ጥንታዊ ፡ የኾነ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ ትምህርት ፡ እንደማትቀበለው ፡ የሚያስረዳን ፡ በ፲፬ኛ ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ መጨረሻ ፡ ከዐረብኛ ፡ ወደ ፡ ግእዝ ፡ የተተረጐመው የስንክሣር ፡ መጽሐፍ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፴፯/ በዚህ ፡ አነጋገርዎ ፡ በላይኛው ፡ መሥመር ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከእስክንድርያ ፡ የመጡትን ፡ ጳጳሳት ፡ መቀበሏ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በኋላ ፡ በሮማና ፡ በእስክንድርያ ፡ መካከል ፡ የኾነውን ፡ ሳታውቅ ፡ በልበ ፡ ገርንት፡ ነው ፡ እንጂ፡ከግብጽ ፡ ጋራ ፡ አብሮ ፡ በማመጥ ፡ አይደለም ፡ ኢትዮጵያ ፡ በሚበልጠው ፡ ክፍሏ ፡ ከካቶሊክ ፡ ጋራ ፡ መገናኘቷን ፡ በመቀጠል ፡ በእውነተኛው ፡ በካቶሊክ ፡ ሃይማኖት ፡ ጸንታ ፡ የነበረች ፡ ይመስላል ፡ እያሉ ፡ የተቹት ፡ ትችት ፡ መሠረት ፡ የሌለው ፡ ፍሬ ፡ ቢስ መኾኑን ፡ አረጋግጠው ፡ መስክረዋል ።

ስንክሣርም ፡ ጥንታዊ ፡ መጽሐፍ ፡ መኾኑን ፡ አረጋግጠዋል ። በዚህም ፡ ላይ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከጥ ንት ፡ ጀምራ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ መስላ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ይዛ ስትገኝ ፡ ከዚህ ፡ የበለጠ ፡ ምን መረጃ ፡ ይገኛል ፡ ብለው ፡ ነው ፡ ከግብጽ ፡ የተላኩ ፡ ጳጳሳትን ፡ አልቀበልም ፡ ብላ ፡ ነበረ ፡ ዲዮስቅሮ ስን ፡ ለመደገፍ ፡ የተሰለፈችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ እያሉ ፡ ሰውን ፡ ለማሳሳት ፡ ይህን ፡ ያህል ፡ የሚጣጣሩ ፡ ስለምንድን ፡ ነው ፡ ወይኩን ፡ ነገርክሙ ፡ ፩ ፡ እመኒ ፡ እወ ፡ እወ ፡ ወእመኒ ፡ አልቦ ፡ አልቦ ፡ ወፈድ ፈደሰ እምእሉ ፡ እምእኩይ ፡ ውእቱ ፡ ማቴ ፡ ፭ ፡ ፴፯ ፡ እውነቱን ፡ እውነት ፡ ሐሰቱን ፡ ሐሰት ፡ በማለት ፡ ንግግራችሁ፡አንድ ፡ ይኹን ፡ እንጂ ፡ ከዚህ ፡ አልፎ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ እውነት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ሐሰት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ አዎን ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ አሌ ፡ ማለትስ ፡ ከሰይጣን ፡ የተገኘ ፡ ነው ። ያለ፡ እግዚ አብሔርን ይህ ፡ አነጋገር ፡ ደስ ፡ የሚያሰኘው ፡ መሰለዎን ።

፵/ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ውስጥ ፡ በነሐሴ ፡ ፯ ፡ ቀን ፡ ላይ ፡ ለዲዮስቆሮስ ፡ መስተጋድልና ፡ ቅዱስ ፡ የሮሙ ፡ ጳጳስ ፡ ልዮን በግፍ ፡ ያሳደደው ፡ ተብሎ ፡ ተጽፎለታል ፡ በማለት ፡ የሽሙጥ ፡ አነጋገር ፡ ተናግረዋል ።

፵/ በስንክሣርም ፡ ኾነ ፡ በሌሎችም ፡ የታሪክ ፡ መጻሕፍት ፡ ኹሉ ፡ የሮሙ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ልዮን ፡ በአንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ጠባይዕ ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ ኹለት ፡ ሥምረት ፡ መለኮት ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፡ ትስብእት ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ የሚል ፡ ደብዳቤ ፡ ጽፎ ፡ ቢልክ ፡ የእስክንድርያው ፡ ሊቀ ፡ ጳጳሳት ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ይህን ፡ ባህል ፡ በመቃወም ፡ ጠማሩን ፡ ቀደ ደው ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ጥርሶቹ ፡ እስኪሰበሩ ፡ ድረስ ፡ በጥፊ ፡ ተመታ ፡ በደሴተ ፡ ጋግራ ፡ ታስሮ ፡ ተግዞ ፡ ሞተ ፡ የሚል ፡ ጽሑፍ ፡ እናገኛለን ፡ ይህንንም ፡ ታሪክ ፡ እርስዎ ፡ ራስዎ ፡ ኢትዮጵያውያን እንዲህ ፡ ይላሉ ፡ ብለው ፡ በማስተባበል ፡ መልክ ፡ ከ፹፩—፹፬ ፡ ገጽ ፡ ባሉት ፡ መሥመሮች ፡ ዘር ዝረው ፡ ከጻፉት ፡ በኋላ ፡ ስሕተት ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ብቻ ፡ አልፈውታል ፡ እንጂ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ይህ ፡ ግፍ ፡ አልደረሰበትም ፡ በደሴተ ፡ ጋግራ ፡ ታስሮ ፡ አልሞተም ፡ ወይም ይህ ፡ ግፍዕ ፡ የደረሰበት ፡ በሌላ ፡ ምክንያት ፡ ነው ፡ ብለው፡ በዚህ ፡ ምትክ ፡ ማፍረሻ ፡ የጻፉት ፡ ታሪክ ፡ የለም ። በቂ ፡ ማስረጃ ፡ ሳይተኩ ፡ ሊንቅፉት ፡ የቃጡ ፡ በነሐሴ ፡ ፯ ፡ የተጻፈው ፡ ስንክሣር ፡ እርግጠኛ ፡ መኾኑን ፡ ይወቁት ። ይህነንም ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ የሚለውን ፡ አነጋገር ፡ አካል ፡ ለመለኮት ፡ እንጂ ፡ ለትስብእት ፡ የለ ውም ፡ ለትስብእት ፡ ያለው ፡ ባሕርይ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ በማለቱ ፡ አፍርሶታል ።

፵፩/ በዚሁ ፡ ወር ፡ በ፳፮ ፡ ም ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሕዶ ፡ ያስተማረው ፡ ትምህርት ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ባስልዮስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ጎርጎርዮስና ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ትምህርት ፡ ኦርቶዶክሳዊ ፡ ማለት ፡ የቀና ፡ ነው ፡ ተብሏል ፡ በማለት ፡ ሹሙጥምን ፡ ቀጥለዋል ።

፵፪/ የዚህን ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ለማወቅ ፡ ብንፈልግ ፡ አስቀድመን ፡ የዲዮስቆሮስ ፡ ባህል ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ የተወሰነው ፡ የልዮን ፡ ባህል ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ መርምረን በየራሳቸው ፡ ከመደብን ፡ በኋላ ፡ የኒህ ፡ የ፪ቱ ፡ ሊቃውንት ፡ ባህል ፡ ከማናቸው ፡ ወገን ፡ ተስማሚ ፡

እንደ ፡ ኾነ ፡ ማመዛዘን ፡ አለብን ። የዲዮስቆሮስ ፡ ባህል ፡ መሠረቱ ፡ አካላዊ ፡ ቃል ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ ሥጋ ፡ ቢለብስ ፡ ምንታዌ ፡ የሌለበት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ፈቃድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በምንም ፡ በምን ፡ ኹለት ፡ አይባልም ፡ ማለት ፡ ነው ።

በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነው ፡ የልዮን ፡ ባህልም ፡ መሠረቱ ፡ ቀዳማዊ ፡ ቃል ፡ ሰው ፡ ቢኾን ሥጋ ፡ ቢለብስ ፡ አካላዊ ፡ ተዋሕዶ ፡ ተዋሐደ ፡ እንጂ ፡ ባሕርይ ፡ ትስብእትን ፡ አልተዋሐደም ፡ ስለ ዚህ ፡ ክርስቶስ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ፈቃድ ፡ ማለት ፡ ነው ፡ እንግዲህ ፡ የሊቃውንቱን ፡ ቃል ፡ እናመዛዝን ።

፩ኛ/ ከኒህ ፡ ከተጠቀሱት ፡ ሊቃውንት ፡ አንዱ ፡ ባስልዮስ ፡ በሃይማኖተ ፡ አበው ፡ ወኢንሬስዮ ፡ ለዝንቱ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ክልኤተ ፡ ወኢንቤ ፡ ከመ ፡ መለኮት ፡ በህላዌሁ ፡ ወትስብእትሂ ፡ በህላዌሁ ፡ አላ ፡ ንብል ፡ ፩ ፡ ህላዌ ፡ ወ፩ ፡ አካል ።

አንድ ፡ ልጅ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እንናገራለን ፡ እንጂ ፡ መለኮት ፡ በባሕርዩ ፡ ለብቻ ፡ ትስብእትም ፡ በባሕርዩ ፡ ለብቻ ፡ እንዳለ ፡ አድርገን ፡ ኹለት ፡ የምንለው አይደለም ።

ወጴጥሮስሂ ፡ ሐዋርያ ፡ ኢዘከረ ፡ ክልኤተ ፡ ህላዌ ፡ ወባሕቱ ፡ አምነ ፡ ወይቤ ፡ እስመ ፡ ክርስቶስ ሐመ ፡ በእንቲአነ ፡ በሥጋ ።

ሐዋርያ ፡ ጴጥሮስም ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ኾነ ፡ አምኖ ፡ ክርስቶስ ስለእኛ ፡ በሥጋ ፡ መከራ ፡ ተቀበለ ፡ አለ ፡ እንጂ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ እንደ፡ ኾነ አልተናገረም ፡ ብሏል ።

፪ኛውም ፡ ሊቅ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ እኅወ ፡ ባስልዮስ ፡ እስመ ፡ ክርስቶስ ፡ ኢፍጡር ፡ ወፍጡር ፡ ኅቡሩ በ፩ ፡ ህላዌ ፡ ወ፩ ፡ አካል ፡ ኅቡረ ። ንብል ፡ በእንቲአሁ ፡ ኢፍጡር ፡ እስመ ፡ ውእቱ ፡ ቀዳማዊ ፡ እምቅድመ ፡ ዓለም ፡ ወእስከ ፡ ለዓለም ፡ ውእቱ ፡ ፈጣሬ ፡ ኵሉ ፡ ዘሀሎ ፡ ወዘሰ ፡ ንቤ ፡ ፍጡር ፡ ውእቱ ፡ በእንተ ፡ ዘተሳተፈ ፡ ሥጋ ፡ ድካምነ ፡ በሥርዓት ፡ ዘገብሮ ፡ በእንቲአነ ።

ፈጣሪ ፡ መለኮትና ፡ ፍጡር ፡ ትስብእት ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ስለኾኑ፡ ክርስቶስ ፡ ተባለ ። ያለውን ፡ ኹሉ ፡ የፈጠረ ፡ ቅድመ ፡ ዓለም ፡ የነበረ ፡ ቀዳማዊ ፡ ስለኾነ ፡ ፈጣሪ ፡ እንለዋለን ።

ስለእኛ ፡ ብሎ ፡ ባደረገው ፡ በተዋሕዶ ፡ ደካማ ፡ ሥጋችንን ፡ ስለተዋሐደ ፡ ፍጡር ፡ እንለዋለን ፡ ብሏል ። በ፩ዱ ፡ ህላዌ ፡ ወአካል ፡ ብሎ ፡ በአካልም ፡ በባሕርይም ፡ አንድ ፡ መኾኑን ፡ እንዳስረዳ ፡ ማስተዋል ፡ ነው ።

በሉላም ፡ አንቀጽ ፡ ኢተሐልዩ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘኮነ ፡ ብእሴ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ብእሲ ፡ ክፉል እመለኮቱ ፡ አላ ፡ እመኑ ፡ ከመ ፡ ፩ ፡ ውእቱ ፡ ባሕቲቱ ፡ አምላክ ፡ ወውእቱ ፡ ብእሲ ፡ ኅቡረ ።

በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ብቻ ፡ የኾነ ፡ አምላክና ፡ ሰው ፡ እንደኾነ ፡ እመኑ ፡ እንጂ ፡ ሰው ፡ የኾነ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመለኮቱ ፡ የተለየ ፡ ዕሩቅ ፡ ብእሲ ፡ እንደኾነ ፡ አታስቡ ፡ ብሏል ።

በዚህም ፡ አንቀጽ ፡ አምላክ ፡ ወሰብእ ፡ ለሚለው ፡ ለክርስቶስ ፡ ፩ ፡ የሚባል ፡ አንድነቱን ፡ የሚያመለክት ፡ ቅጽል ፡ እንጂ ፡ ኹለትነትን ፡ የሚያመለክት ፡ ክልኤቱ ፡ የሚል ፡ አኀዝ ፡ እንዳልተቀጸለለት ፡ ማስተዋል ፡ ነው ።

ከዚህም ፡ እልፍ ፡ ብሎ ፡ በሚገኘው ፡ ወሶበ ፡ ርኢኮ ፡ ለዝንቱ ፡ ወልድየ ፡ እንዘ ፡ ይፌውስ ፡ ድውያነ ፡ ወያነጽሕ ፡ እለ ፡ ለምጽ ፡ በቃሉ ፡ ወይገብር ፡ አዕይንተ ፡ እምጽቡር ፡ ወያጸግብ ፡ ለ፶፻ ፡ ብእሲ ፡ እም፭ ፡ ኅብስት ፡ ወያኀድዖ ፡ በተግሣጹ ፡ ለቀላየ ፡ ባሕር ፡ ወየሐውር ፡ በእገሪሁ ፡ ዲበ ፡ ልኅት ከመ ፡ ዘየሐውር ፡ ዲበ ፡ ባሕር ፡ ወይኤዝዞሙ ፡ ለአጋንንት ፡ ወይትኤዘዙ ፡ ሎቱ ፡ ከመ ፡ እግብርት ፡ ኢትሐሊ ፡ ዘንተ ፡ ለመለኮት ፡ ባሕቲቱ ፡ ወኢትሐሊ ፡ ምግባራተ ፡ ልዑላተ ፡ ለ፩ ፡ ወዘይቴሐት ፡ ለካልኡ ፡ አላ ፡ ዝንቱ ፡ ወዝክቱ ፡ ኵሉ ፡ ለ፩ ፡ ባሕቲቱ ፡ ቦቱ ፡ ኵሉ ፡ ዘመለኮት ፡ ወዓዲ ፡ ቦቱ ፡ ኵሉ ፡ ዘትስብእት ፡ ቦቱ ፡ ተአምራት ፡ ወዓዲ ፡ ቦቱ ፡ ሕማማት ።

ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ክርስቶስ ፡ ድውያንን ፡ ሲፈውስ ፡ ለምጽ ፡ ሲያነጻ ፡ ጋኔን ፡ ሲያወጣ ፡ ፭ ፡ እንጀራ አበርክቶ ፡ ለ፭ሺህ ፡ ሰው ፡ ሲያበላ ፡ አጋንንትን ፡ ሲያዝዛቸው ፡ እነርሱም ፡ እንደ ፡ ባሪያ ፡ ሲታዘዙለት ፡ ብታይ ፡ ይህን ፡ የመሰለውን ፡ ሥራ ፡ ለመለኮት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ ብለህ ፡ አታስብ ። የመለኮት ሥራ ፡ ተአምራት ፡ ማድረግ ፡ የትስብእት ፡ ሥራ ፡ መከራ ፡ መቀበል ፡ ኹሉም ፡ ለአንድ ፡ ለእርሱ

ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ የአምላክነት ፡ ሥራ ፡ ለመለኮት ፡ የሰውነት ፡ ሥራ ፡ ለትስብእት ፡ ነው ፡ ብለህ አታስብ ፡ ብሏል ።

ይህም ፡ አነጋገር ፡ መለኮት ፡ የመለኮትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ ትስብእትም ፡ የትስብእትን ፡ ሥራ ፡ ይሠራል ፡ የሚለውን ፡ አነጋገር ፡ የሚቃወም ፡ መኾኑን ፡ መገንዘብ ፡ ነው ።

፪ኛ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ ነባቤ ፡ መለኮትም ።

ወኢፈለሰ ፡ ህላዌ ፡ መለኮቱ ፡ ኀበ ፡ ህላዌ ፡ ትስብእቱ ፡ ወኢህላዌ ፡ ትስብእቱ ፡ ኀበ ፡ ህላዌ ፡ መለኮቱ ፡ አላ ፡ በ፩ ፡ አካል ፡ ወለደቶ ፡ ማርያም ፡ ድንግል ፡ ወበ፩ ፡ ህላዌ ፡ ሰገዱ ፡ሎቱ ፡ ሰብአ ፡ ሰገል እኮ ፡ ዘይትበሀል ፡ ተዋሕዶተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ፪ህላዌ ፡ ወ፪ ፡ አካል ፡ መለኮት ፡ ምስለ ፡ ትስብእት ፡ በከመ ፡ ይቤሉ ፡ ሰብእ ፡ ኀሡራን ፡ ወርኩሳን ፡ እለ ፡ ይሬስይዎ ፡ ለመለኮት ፡ ነኪረ ፡ እምልደተ ፡ ሥጋ ።

ድንግል ፡ ማርያም ፡ በአንድ ፡ አካል ፡ ወለደችው ፡ ሰብአ ፡ ሰገልም ፡ ባንድ ፡ ባሕርይ ፡ ሰገዱ ለት ፡ እንጂ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮቱ ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ወደመኾን ፤ ባሕርየ ፡ ትስብእቱ ፡ ባሕርየ ፡ መለ ኮት ፡ ወደመኾን ፡ አልተለወጠም ። መለኮትን ፡ ከልደተ ፡ ሥጋ ፡ ልዩ ፡ የሚያደርጉት ፡ ወራዶችና ፡ ርኩሳን ፡ የኾኑ ፡ ሰዎች ፡ እንደሚናገሩት ፡ መለኮት ፡ ከትስብእት ፡ ጋራ ፡ ፪ ፡ አካል ፡ ፪ ፡ ባሕርይ ፡ የሚባል ፡ አይደለም ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ብሏል ። -

፫ኛ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስም ፡ ወቦ ፡ በኢያእምሮቶሙ ፡ ይሬስይዎ ፡ ለክርስቶስ ፡ ፪ ፡ ህላዌ ፡ እንዘ ፡ ይብሉ ፡ እስመ ፡ መለኮት ፡ ተፈልጠ ፡ እምትስብእት ፡ ጊዜ ፡ ይርኅብ ፡ ወይጸምዕ ፡ ጊዜ ፡ የሐምም ፡ ወይደክም ፡ ሰበሰ ፡ ህልው ፡ መለኮቱ ፡ ምስሌሁ ፡ እምገብረ ፡ ኃይላተ ። ወእለ ፡ ይብሉ ፡ ከመዝ ፡ ፍሉ ጣን ፡ እሙንቱ ፡ እምሃይማኖተ ፡ ክርስቲያን ፡ ርትዕት ። ንሕነሰ ፡ ንትአመን ፡ በ፩ ፡ ህላዌ ፡ እንበለ፡ ፍልጠት ።

በተራበ ፡ በተጠማ ፡ በታመመ ፡ በደከመ ፡ ጊዜ ፡ መለኮት ፡ ከትስብእት ፡ ተለይቷል ። ሲራብ ፡ ሲጠማ ፡ መለኮት ፡ ከትስብእት ፡ ባይለይስ ፡ ኖሮ ፡ ተአምራት ፡ ባደረገ ፡ ነበረ ፡ እያሉ ፡ ባለማወቃ ቸው ፡ ክርስቶስን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ የሚሉት ፡ አሉ ፡ እንዲህ ፡ የሚሉ ፡ ሰዎች ፡ ከቀናችቱ፡ ከክርስቲያን ፡ ሃይማኖት ፡ የወጡ ፡ ናቸው ፡ እኛስ ፡ መለኮትንና ፡ ትስብእትን ፡ ሳንለያይ ፡ ፩ ፡ ባሕ ርይ ፡ ብለን ፡ እናምናለን ።

እስመ ፡ ክርስቶስ ፡ አምላክ ፡ ፍጹም ፡ ኢሐማሚ ፡ ወለሊሁ ፡ ብእሲ ፡ ፍጹም ፡ ሐማሚ ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ፡ ውእቱ ፡ እንበለ ፡ ፍልጠት ።

ክርስቶስ ፡ ሕማም ፡ ሞት ፡ የሌለበት ፡ ፍጹም ፡ አምላክ ፡ ሲኾን ፡ ሕማም ፡ ሞት ፡ ያለበት ፡ ፍጹም ሰው ፡ ቢኾንም ፡ ያለመለየት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ።

ወበእንተዝ ፡ ናበውእ ፡ ልቡናነ ፡ ኀበ ፡ ፩ ፡ ተዋሕዶ ፡ ዘቦቱ ፡ ወልድ ፡ እግዚእነ ፡ ኢየሱስ ፡ ክር ስቶስ ፡ ወንብል ፡ እስመ ፡ ፪ቱ ፡ ህላዌያት ፡ ኮኑ ፡ አሐደ ።

ስለዚህ ፡ ልቡናችንን ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ወደኾነበት ፡ ተዋሕዶ ፡ መልሰን ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት፡አንድ፡ ኾኑ ፡ እንላለን ፡ ብሏል ።

ወደንስጥሮስ ፡ በጻፈውም ፡ መልእክቱ ፡ ኢኮነ ፡ ዝንቱ ፡ ፩ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ክልኤተ ፡ ወለእመኒ ፡ ይትዐወቅ ፡ እም፪ቱ ፡ በኢቱሳሔ ፡ አብእ ፡ ተዋሕዶተ ፡ ህላዌ ፡ እንበለ ፡ ፍልጠት ፡ በአም ጣነ ፡ ይትዐወቅ ፡ ሰብእ ፡ በከመ ፡ ውእቱ ፡ እምነ ፡ ሥጋ ፡ ወነፍስ ፡ ወእኮ ፡ ውእቱ ፡ ፡ አላ ፡ ፩ ፡ እም፪ ፡

ሰው ፡ ከነፍስና ፡ ከሥጋ ፡ ተገኝቶ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ ሰው ፡ እንዲይባል ፡ ክርስቶስም ፡ ከኹለት ፡ አካል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ የኾነ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ኹለት ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ አይ ባልም ።

ነአምን ፡ በኵሉ ፡ ዘተብህለ ፡ በእንተ ፡ እግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ ዘኮነ ፡ ሰብአ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ፩ ፡ አካል ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ።

ሰው ፡ ስለኾነው ፡ ስለእግዚአብሔር ፡ ቃል ፡ በተናገረው ፡ ኹሉ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕ ርይ ፡ እንደኾነ ፡ እናምናለን ።

ወዝንቱ ፡ ኅሩም ፡ ወዓመፃ ፡ ዓቢይ ፡ ከመ ፡ ይትበሀል ፡ ፪ቱ ፡ ህላዌያት ፡ ለ፩ ፡ ክርስቶስ፡ ወእበዊ ነሂ ፡ ቅዱሳን ፡ ኢመሀሩነ ፡ ንእመን ፡ በክርስቶስ ፡ ዋሕድ ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ፪ቱ ፡ ህላዌ ፡ ወባሕቱ ፡ ለሊከሙ ፡ ትፈልጥዎ ፡ እንዘ ፡ ትብሉ ፡ ከመ ፡ እሙንቱ ፡ ይቤሉ ፡ እስመ ፡ ለክርስቶስ፡ ቦቱ ፡ ፪ ፡ ህላዌ ያት ፡ እምቅድመ ፡ ይትዋሐድ ፡ ወእምድኅረ ፡ ተዋሕዶ ፡ ገብሩ ፡ ተዋሕዶተ ፡ ወእሙንቱሰ ፡ መሀሩነ ፡ በኵሉ ፡ ጊዜ ፡ ወአጠየቁ ፡ ከመ ፡ ፩ ፡ ህላዌ ፡ ውእቱ ።

አንድ ፡ ክርስቶስን ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ማለት ፡ እጅግ ፡ የከፋ ፡ ታላቅ ፡ በደል ፡ ነው ፡ ቅዱ ሳን ፡ አባቶቻችንም ፡ አንድ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ እንደኾነ ፡ እንድናምን ፡ አላስተማሩንም ። እናንተ ፡ ለክርስቶስ ፡ ከተዋሕዶ ፡ በፊት ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ከተዋሕዶም ፡ በኋላ ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ እንደሚሉ ፡ አድርጋችሁ ፡ እንዲህ ፡ ይላሉ ፡ እያላችሁ ፡ ትለያዩታላችሁ ፡ እንጂ ፡ እነርሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ኹልጊዜ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አስረዱ ።

ወለእመኒ ፡ ንቤ ፡ እስመ ፡ ፪ቱ ፡ ህላዌያት ፡ ኀብሩ ፡ በከዊን ፡ ፩ ፡ ህላዌ ፡ እምድኅረ ፡ ተዋሕዶሰ ፡ ኢንፈልጦሙ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወኢንከፍሎ ፡ ለዋሕድ ፡ ዘኢይትከፈል ፡ ከመ ። ንሬስዮ ፡ ክልኤተ ፡ አላ ፡ ንብል ፡ ከመ ፡ ውእቱ ፡ ፩ ወልድ ፡ ዋሕድ ።

ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብእት ፡ ኹለቱ ፡ በክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ኾኑ ፡ ተዋሐዱ ፡ ብን ልም ፡ ማለት ፡ በተዋሕዶ ፡ አንድ ፡ የኾኑ ፡ ኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ ከተዋሕዶ ፡ በፊት ፡ ኹለት ፡ ነበሩ ፡ ብንልም ፡ ከተዋሕዶ ፡ በኋላ ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ አንለያያቸውም ።

እርሱ ፡ ክርስቶስ ፡ አንድ ፡ ወልድ ፡ እንደኾነ ፡ እንናገራለን ፡ እንጂ ፡ የማይከፈል ፡ አንድ ፡ ክርስ ቶስን ፡ ኹለት ፡ እናደርገው ፡ ዘንድ ፡ የምንከፍለው ፡ አይደለንም ። እስመ ፡ ንሕነ ፡ ፍጡራን ፡ እምነፍስ ወሥጋ ፡ ወኢንሬሊ ፡ ክልኤተ ፡ ህላዌያተ ፡ ፩ ፡ ዘሥጋ ፡ ወ፩ ፡ ዘነፍስ ፡ አላ ፡ ፩ ፡ ውእቱ ፡ ብእሲ ፡ በተ ዋሕዶ ፡ እምክልኤቱ ፡ ወኢይትበሀል ፡ ፪ቱ ፡ እደው ፡ በከዊኖቱ ፡ እም፪ቱ ፡ ህላዌያት ፡ አላ ፡ ፩ ፡ ብእሲ ፡ ውእቱ ፡ዘኮነ ፡ እምነፍስ ፡ ወሥጋ ።

እኛ ፡ ከነፍስ ፡ ከሥጋ ፡ የተፈጠርን ፡ ነን ፡ ሰው ፡ ከኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ የተዋሐደ ፡ አንድ ፡ ነው፡ እንጂ ፡ ከኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ ስለተገኘ ፡ አንዱ ፡ የነፍስ ፡ አንዱ ፡ የሥጋ ፡ ባሕርይ ፡ ኹለት ፡ ኾነው ፡ አናይም ፡ ከነሀ ፡ ከኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ የተገኘ ፡ ሰውም ፡ ከነፍስ ፡ ከሥጋ ፡ የተገኘ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ይባላል ፡ እንጂ ፡ ከኹለቱ ፡ ባሕርያት ፡ በመገኘቱ ፡ ኹለት ፡ ሰው ፡ አይባልም ።

ወእመ ፡ ንሬኢ ፡ ዘንተ ፡ ነአምር ፡ ከመ ፡ እግዚእነ ፡ ክርስቶስ ፡ ፩ ውእቱ ፡ ዘኮነ ፡ እም፪ቱ ፡ ህላዌ ያት ፡ እለ ፡ ኢየኀብሩ ፡ በበይናቲሆሙ ፡ ወእምድኅረ ፡ ተዋሕዶሰ ፡ ኢይትፈለጡ ።

ሰው ፡ ከነፍስና ፡ ከሥጋ ፡ ከኹለቱ ፡ ተፈጥሮ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ እንዲባል ፡ ካወቅን ፡ እርስ ፡ በርሳቸው ፡ ከማይገናኙ ፡ ከተዋሕዶም ፡ በኋላ ፡ ከማይለያዩ ፡ ባሕርየ ፡ መለኮትና ፡ ባሕርየ ፡ ትስብ እትን ፡ የተዋሐደ ፡ ክርስቶስም ፡ አንድ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ እናውቃለን ፡ እናምናለን ፡ ብሏል ።

የነሀ ፡ የተጠቀሱት ፡ ሊቃውንት ፡ ባህል ፡ እንደ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ አንድ ፡ ፈቃድ ፡ ማለት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ በተጠቀሱት ፡ ጥቅሶች ፡ በሰፊው ፡ ተረድተናል ። ከዚህ አልፈው ፡ እንደ ፡ ኬልቄዶን ፡ ውሳኔ ፡ ክርስቶስ ፡ እግዚእ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ በ፪ኤ ፡ ባሕርያት ፡ ሲሉ፡ አይገኙም ፡ እንግዲህ ፡ እንዲህ ፡ ከኾነ ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ትምህርት ያስተማረው ፡ ልክ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ባስልዮስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ጎርጎርዮስ ፡ እንደ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ነው ፡ ቢባል ፡ ምን ፡ ቅር ፡ የሚያሰኝ ፡ ነገር ፡ ተገኝቶበት ፡ ያሽሟጥጣሉ ።

፵፩/ በዚህ ፡ መጽሐፍ ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ ያስተማረውና ፡ የዲዮስቆሮስ ፡ ባህል ፡ አንድ ፡ ነው ፡ ሲባል ፡ የቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ትምህርት ና ፡ የኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ ውሳኔ ፡ እንደሚቃረኑ ፡ በማስመሰል ፡ ተጽፏል ። ብለዋል ።

፵፪/ ቄርሎስና ፡ ዲዮስቆሮስ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ተዋሕዶ ፡ ያስተማሩት፡ አንድ፡ መኾኑን፡ በላይኛው፡ መሥመር ፡ ከቄርሎስ ፡ መጽሐፍ ፡ እየጠቀስኩ ፡ አስረድቻለሁ ፡ እርስዎ ፡ የሚናገሩት ፡ እውነት ፡ ከኾነ ፡ እንደሚቃረኑ ፡ በማስመሰል ፡ ተጽፏል፡ብሎ ፡ ከማለፍ ፡ ከቄርሎስ ፡ መጽሐፍ ፡ በ፩ ፡ አካል ፡ ፪ ፡ ባሕ ርይ ፡ የሚል ፡ ንባብ ፡ ጠቅሰው ፡ የቄርሎስ ፡ ትምህርት ፡ ከኬልቄዶን ፡ ውሳኔ ፡ ጋራ ፡ ተስማሚ ፡ መኾ ኑን ፡ አያስረዱ ፡ ነበርን ፡ ማስመሰል ፡ የሚባል ፡ እንዲህ ፡ እንደርስዎ ፡ ለነገሩ ፡ ማስረጃ ፡ ሳይሰጡ ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ ይኾን ፡ ይኾናል ፡ እያሉ ፡ መሳ ፡ እየጣሉ ፡ መናገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ለነገሩ፡መረጃ ሰጥቶ ፡ መናገር ፡ ማስመሰል ፡ አይባልም ።

፵፫/ ነገር ፡ግን ፡ ይሀን ፡ የመሰለ ፡ አስተያየት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ክርስቲያኖች ፡ ውስጥ ፡ ወዲያውኑ ፡ ተዘርግቶ ፡ ሥር ፡ ሰዶ የታመነ ፡ አይመስልም ፡ ስለኢትዮጵያ ፡ ክርስቲያኖች ፡ መጀመሪያ ፡ የተገኙ ፡ ወሬዎች ፡ የኾኑትን ፡ የጸጋ ፡ ዘአብና ፡ የንጉሥ ፡

ገላውዴዎስ ፡ ደንበኞች ፡ ምስክሮች ፡ ለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ተቃራኒ ፡ ከኾነው ፡ ከስንክሣር ፡ አስተያየት ፡ በጣም ፡ የተራራቁና ፈጽመው ፡ የተለያዩ ፡ ናቸው ፡ ብለዋል ።

፺፫/ ስንክሣር ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በደንብ ፡ የተቀበለችው ፡ መጽሐፍ ፡ መኾኑ የማይካድ ፡ ነው ። ለስንክሣር ፡ ተቃራኒ ፡ አድርገው ፡ የጠቀሷቸው ፡ ወሬዎች ፡ ግን ፡ ፩ኛ ፡ የጸጋ ፡ ዘአ ብን ፡ ወሬ ፡ አሁን ፡ እርስዎ ፡ በዚህ ፡ መጽሐፍዎ ፡ ውስጥ ፡ ሲያውሩት ፡ ከመስማት ፡ በቀር ፡ በፍጹም፡ አታውቀውም ፡ ስለርሱም ፡ የሚሰጠው ፡ መልስ ፡ ርሱ ፡ በተጠቀሰበት ፡ አንቀጽ ፡ በሰፊው ፡ የተጻፈ፡ ስለኾነ ፡ አሁን ፡ ኹለተኛ ፡ መድገም ፡ አላስፈለገም ፡ ገጽ ፡ ፶፬ ።

ስለንጉሥ ፡ ገላዎዴዎስም ፡ የታሪክ ፡ መጽሐፋቸው ፡ እንደሚነግረን ፡ በግራኝ ፡ ጦርነት ፡ ጊዜ ፡ ተልኮ ፡ ፖርቱጊዞችን ፡ ለርዳታ ፡ ያመጣቸው ፡ ቤርሙዲዝ ፡ የተባለው ፡ ካቶሊክ ፡ ግራኝ ፡ ገና ፡ በሕ ይወት ፡ ሳለ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ገሚሱ ፡ ለፖርቱጊዝ ፡ መንግሥት ፡ ይሰጥ ፡ አቡንም ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ከእስክ ንድርያ ፡ መምጣቱ ፡ ቀርቶ ፡ ከሮማ ፡ ይምጣ ፡ እኔም ፡ ለኢትዮጵያ ፡ መጀመሪያ፡ አቡን ፡ ልኹን ፡ ብሎ ቢጠይቃቸው ፡ ወዳጅ ፡ ለወዳጁ ፡ እንደሚረዳ ፡ ክርስቲያኑ ፡ የፖርቱጊዝ ፡ መንግሥት፡ለክርስቲያ ኒቱ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ ርዳታ ፡ ባደረገበት ፡ ምክንያት ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ኦርቶዶክስ ፡ ሃይማኖትን ወደ ፡ ካቶሊክነት ፡ ሊለውጥ ፡ አይችልም ፡ ብለው ፡ የመጨረሻ ፡ ቃላቸውን ፡ ሰጥተውታል ፡ ከሊቃ ውንቱም ፡ ዝክሬና ፡ ጳውሊ ፡ የተባሉ ፡ የጎጃም ፡ ሊቃውንት ፡ ስለተዋሕዶ ፡ ሃይማኖትና ፡ ወደ ፡ ካቶ ሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ መደባለቅ ፡ አይቻልም ፡ ብለው ፡ አጥብቀው ፡ እንደተቃወሙት ፡ ይነግ ረናል ፡ እንጂ ፡ የካቶሊክን ፡ ባህል ፡ ለመቀበል ፡ ከስንክሣር ፡ አስተያየት ፡ የራቀ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ አይ ነግረንም ፡ የዝክሬና ፡ የጳውሊንም ፡ ታሪክ ፡ በመቅድሙ ፡ ላይ ፡ በሰፊው ፡ ገልጸነዋል ።

ስለዚህ ፡ የጸጋ ፡ ዘአብንና ፡ የንጉሥ ፡ ገላውዴዎስን ፡ ወሬ ፡ ምክንያት ፡ በማድረግ ፡ ወዲያውኑ፡ ተዘርግቶ ፡ ሥር ፡ ሰዶ ፡ የታመነ ፡ አይመስልም ፡ ብለው ፡ የተኾት ፡ ትችት ፡ ከእውነት ፡ የራቀ ፡ ፍሬቢስ ፡ አስተያየት ፡ ነው ።

፺፬/ እስከዚያ ፡ ጊዜ ፡ ድረስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያሁኑ ፡ አስተያየት ፡ ተፈጥሮ ፡ አልነበረም ፡ የኢትዮጵያም ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን፡ ዛሬ ፡ በእውነት ፡ ተለይታ ፡ እንደምትገኘው ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እርቃ ፡ ትገኝ ፡ አልነበረችም ፡ የሚያሰኝ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፺፭/ ኢትዮጵያ ፡ ከመሠረቷ ፡ ጀምራ ፡ ፩ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ጸንታ ፡ የዲዮስቆሮስን ፡ ባህል ተቀባይ ፡ ለመኾኗና ፡ የልዮንን ፡ ባህል ፡ የማትቀበል ፡ ለመኾኗ ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ በማለት ፡ ጸንታ ፡ ከመገኘቷም ፡ በላይ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ እንደነባስልዮስ ፡ እንደነጎርጎርዮስ ፡ እንደነቄርሎስ ፡ ንጹሕ ፡ ክቡር ፡ ብፁዕ ፡ ቅዱስ ፡ እያለች ፡ ስትጽፍለት ፡ ስለ ፡ ልዮን ፡ ተኩላ ፡ መሠሪ ፡ የሚለውን ፡ ንባብ ፡ በመቀበሏና ፡ ከንስጥሮስ ፡ ጋራ ፡ ልዮንን ፡ እያጫፈረች ፡ የምትደርሳቸው ፡ ቅኔዎች ፡ በቂ ፡ መረጃ ፡ ለመኾን ፡ ይችላሉ ።

- እንዲህ ፡ ጎልቶ ፡ የታወቀውን ፡ ነገር ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ርቃ ፡ ትገኝ ፡ አልነበረ ችም ፡ የሚያሰኝ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ የሰውን ፡ ልቡና ፡ እለውጠዋለሁ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ይቀበ ለኛል ፡ ብሎ ፡ ማሰብ ፡ እንዱን ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ ወይም ፡ ዘሬን ፡ ትውልዴን ፡ ተወልጄ ፡ ያደግሁበትን፡ ሀገርና ፡ ዛሬም ፡ ያለሁበትን ፡ ሀገር ፡ አጣርቼ ፡ የማውቀውን ፡ ዘርህ ፡ ትውልድህ ፡ ኢጣልያ ፡ ነው ፡ ተወልደህም ፡ ያደግህ ፡ ሮማ ፡ ነው ፡ ዛሬም ፡ ያለህ ፡ ሮማ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ አዎን ፡ ብሎ ፡ ይቀበለኛል ብሎ ፡ እንደ ፡ ማሰብ ፡ የሚቈጠር ፡ ነገር ፡ ነው ።

፺፮/ እንደኛ ፡ አሳብ ፡ ይህን ፡ አለመስማማት ፡ የፈጠረ ፡ የካቶሊክ ፡ ሰባኪዎች ፡ በኢትዮጵያ ፡ ያልተለመደውን ፡ የኬልቄ ዶን ፡ ጉባኤ ፡ እንጋገር ፡ ለሳገቡና ፡ በማያምር ፡ አደራረግ ፡ የማያስፈልገውን ፡ ሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ ለማግባት ፡ ሞከሩ ። ኢትዮ ጵያ ውያኖቹን ፡ ብዙ ፡ አበሳጭዋቸው ፡ ይህን ፡ የመጣላት ፡ መንፈስ ፡ ለማንግት ፡ ምክንያት ፡ ኾነባቸው ፡ ከዚህም ፡ በላይ ፡ የኢ ስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትና ፡ እስላሞች ፡ በሚጥሏቸው ፡ አደጋዎች ፡ ምክንያት ፡ እንዲሁም ፡ የውጭ ፡ አገር ፡ ሰዎች ፡ መጥተው ነዋንታችንን ፡ ይነጥቁብናል ፡ ብለው ፡ ከመፍራት ፡ የተነሣ ፡ ይልቁንም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክህነት ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ በኩል ፡ በጣም ፡ የቀዘቀዘ ፡ ኾኖ ፡ ከመገኘቱ ፡ የተነሣ ፡ ይህ ፡ አሳዛኝ ፡ መለያየትና ፡ መራራቅ ፡ እያደር ፡ እንዲብስና ፡ ጸንቶ ፡ እን ዲኖር ፡ ኾነ ፡ ብለዋል ።

፺፯/ ሀ/ የማያስፈልገውን ፡ ሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ ለማግባት፡ ሞከሩ ፡ ስለሚሉት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የኹለት ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ተቀብለው ፡ በሌላው ፡ ሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ የተበሳጩ ፡ አስመስለው ፡ ተናግረ ዋል ፡ እርስዎ ፡ እንደሚሉት ፡ በሥርዓተ ፡ አምልኮ ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በጠቅላላው ፡ ኹለት ፡ ባሕ ርይ ፡ ከሚለው ፡ ውሳኔ ፡ ጀምሮ ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የወሰነውን ፡ ሁሉ ፡ የማይቀበሉ ፡ መኾና ቸው ፡ የተረጋገጠ ፡ ነገር ፡ ነው ።

(ለ) የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትና ፡ እስላሞች ፡ በሚጣሉት ፡ አደጋ ፡ ነው ፡ ያሉት ፡ ፍጹም ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያውያንና ፡ ካቶሊካውያን ፡ በሃይማኖት ፡ ስምምነት ፡ አግኝተው ፡ የመገናኘት ፡ ፈቃድ ፡ ኖሯቸው ፡ የእስክንድርያ ፡ ሊቃነ ፡ ጳጳሳትና ፡ እስላሞች ፡ የከለከሉበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ እን ከልክልም ፡ ቢሉ ፡ የሚከለክሉበት ፡ ሥልጣን ፡ የላቸውም ፡ ምክንያቱም ፡ ኢትዮጵያም ፡ ሮማም ፡ ራሳቸውን ፡ የቻሉ ፡ ማንም ፡ የማያዝዛቸው ፡ ነፃ ፡ መንግሥቶች ፡ ስለኾኑ ፡ ነው ፡

ሐ/ ነፃነታችንን ፡ ይነጥቁብናል ፡ ብለው ፡ ነው ። ስለሚሉት ፡ ከጥንት ፡ ጀምራ ፡ ሮማ ፡ ሰባኪዎቿን ፡ እየላከች ፡ ኢትዮጵያን ፡ የምትጐበኛት ፡ ነፃነቷን ፡ ለመንጠቅ ፡ ለምታደርገው ፡ ዝግጅት ፡ የሚላኩት ፡ ሰላይዎች ፡ ያለችግር ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሊመግባት ፡ ለመውጣት ፡ እንዲመቻቸው ፡ የታቀደ ፡ ዘዴ ፡ መኾኑ ፡ ግልጥ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ይኸውም ፡ በ፲፭፻፸፫ ፡ ዓ ፡ ምና ፡ በ፲፱፻፳፰ ፡ ዓ፡ም በሥራ ፡ ተገልጧል ። ሮማውያን ፡ ለሃይማኖት ፡ ቅናት ፡ አድሮባቸውስ ፡ ቢኾን ፡ አስቀድመው ፡ ባጠገባቸው ፡ ከሃይማኖተ ፡ ወንጌል ፡ በአፍዓ የሚገኙትን፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ አምልኮ ፡ ጸንተው ፡ ያሉትን ፡ ወገኖች ፡ ለማስተማር ፡ በተገባ ፡ ነበረ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ግን ፡ የሀገር ፡ ነፃነት ፡ አስፈላጊ ፡ እንደመኾኑ ፡ የሃይማኖት ፡ ነፃነትም ፡ አስፈላጊ ፡ መኾኑን ፡ ስለምታውቅ ፡ የመንግሥቷን ፡ ነፃነት ፡ ሊያጠፋ ፡ የሚመጣውን ፡ ጠላት ፡ በአርበኞቿ ፡ ቀስት ፡ ግንባር ፡ ግንባሩን ፡ ብላ ፡ እንደምትመልሰው ፡ የሃይማኖቷንም ፡ ነፃነት ፡ የሚያጠፋ ፡ መናፍቅ ፡ ሲመጣ ፡ ከሊቃውንቶቿ ፡ አንደበት ፡ በሚወረወር ፡ ልብን ፡ እንደ ፡ ፍላጻ ፡ በሚስነጥቅ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ትመለስዋለች ፡ እንጂ ፡ ነፃነቴን ፡ እነጠቃለሁ ፡ ብላ ፡ አትሰጋም ።

መ/ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክህነት ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ የቀዘቀዘች ፡ ስለኾነ ፡ ነው ፡ ስለሚሉት ፡ በየጊዜው ፡ የመጡ ፡ ካቶሊካውያንን ፡ በመጡበት ፡ መንገድ ፡ ኹሉ ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ግንባር ፡ ግንባራቸውን ፡ እያለች ፡ ስትመልሳቸው ፡ የኖረች ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ብትቀዘቅዝ ፡ ነውን ። ይህ ፡ ያልታረመ ፡ ንግግር ፡ ነው ። ከልደተ ፡ ክርስቶስ ፡ አስቀድማ ፡ በሕገ ፡ ልቡና ፡ ተመራምራ ፡ አምልኮተ ፡ እግዚአብሔርን ፡ ይዛ ፡ የተገኘች ፡ ኢትዮጵያን ፡ በነቅዱስ ፡ ጴጥሮስና ፡ በነቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ በሌሎችም ፡ ሰማዕታተ ፡ ክርስቶስ ፡ ደም ፡ ስትታጠብ ፡ የነበረች ፡ ሮማን ፡ ለማጐልመስ ፡ ብለው ፡ በሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ የቀዘቀዘች ፡ ነበረች ፡ ቢሏት ፡ የርስዎን ፡ ግብዝነት ፡ ያስገምታሉ ፡ እንጂ ፡ ይህነን ፡ ዕውነት ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ የሚቀበል ፡ አይገኝም ።

፶፯/ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ በደንብ ፡ የተለየችበት ፡ ዘመን ፡ ምንም ፡ አይገኝም ፡ እያሉ ፡ እየመላለሱ ፡ ይናገራሉ ።

፶፯/ እኔም ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ መላልሼ ፡ እንዳስረዳኹዎ ፡ ከኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ ጋራ ፡ የተገናኘችበት ፡ ጊዜ ፡ ሳይኖር ፡ የተለየችበት ፡ ጊዜ ፡ የለም ፡ እያሉ ፡ መወትወት ፡ ምንም ፡ ዋጋ ፡ የማይሰጠው ፡ መሠረተ ፡ ቢስ ፡ ንግግር ፡ ነው ።

፶፯/ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ ርቃ ፡ መገኘቷ ፡ ከእምቢተኝነት ፡ ወይም ፡ ከባህልና ፡ ከትምህርት ፡ ልዩነት ፡ የተነሣ ፡ ከመኾኑ ፡ ይልቅ ፡ የግንቁን ፡ ሃይማኖት ፡ ይዞ ፡ በመመራመር ፡ ወደ ፡ ሬት ፡ ካለመግፋት ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፶፯/ ሀ/ ለመጻሕፍት ፡ ቃል ፡ አልታዘዘም ፡ ያለው ፡ እንቢተኛ ፡ መጻሕፍት ፡ በእጋዝ ፡ መስነው ፡ ፩ ፡ አካል ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ፡ ያሉትን ፡ ወስን ፡ አልፎ ፡ ፩ ፡ አካል ፡ በ፪ ፡ ባሕርያት ፡ የሚል ፡ ነው ። መጻሕፍት ፡ በደነገጉት ፡ አበው ፡ በወሰኑት ፡ ጸንቶ ፡ የተገኘ ፡ እንቢተኛ ፡ አይባልም ።

ለ/ ከባህልና ፡ ከትምህርት ፡ የተነሣ ፡ ነው ፡ ስለሚሉት ፡ ትምህርቱ ፡ በመሠረቱ ፡ አንድ ፡ ቢኾን ፡ እንዲህ ፡ ማለት ፡ ይኾናል ፡ እንዲህ ፡ ማለት ፡ ሳይሆን ፡ አይቀርም ፡ እንዲህ ፡ ያሰኛል ፡ የሚል ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ፈጠራ ፡ ብያኔ ፡ ስለተጨመረበት ፡ ትምህርቱና ፡ ባህሉ ፡ እየተለያየ ፡ መሔዱ ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ነው ። ይኸውም ፡ ይኾናል ፤ ያሰኛል ፤ ይመስላል ፡ የሚለውን፡ ፈጠራ ፡ ብያኔ ፡ ያመጣች ፡ ሮማ ፡ ነች ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ወይም ፡ እስክንድርያ ፡ አይደለችም ።

ሐ/ ከመመራመር ፡ ወደፊት ፡ [illegible] ፡ ነው ። ስለሚሉትም ፡ መጻሕፍት ፡ ከተናገሩት ፡ መምህራን ፡ ካስተማሩት ፡ አልፎ ፡ [illegible] ፡ ይመስላል ፡ ይኾናል ፡ ሳይኾን፡ አይቀርም ፡ ብሎ ፡ ከመጻሕፍት ፡ ቃል ፡ መውጣት ፡ [illegible] ፡ ስለኾነ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ይህን ፡ ነገር ፡ ከዚህም ፡ ቀደም ፡ አላደረገችውም ፡ ወደፊትም ፡ አታደርገውም ።

፶፰/ ይህም ፡ ማለት ፡ በክርስትናዋ ፡ አዲስ ፡ የነበረችው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ እንደ ፡ ሌሎች ፡ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ በድፍን ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ መምህራንና ፡ ሊቃውንት ፡ በተራቀቀ ፡ መርምረውት ፡ በኋላ ፡ እነጋገር ፡ ያልተወሰነውን ፡ የሃይማኖት ፡ ትምህርት ፡ ይዛ ፡ በእርሱ ፡ ላይ ፡ እንደቆመች ፡ ቀረች ፡ ማለት ፡ ነው ፡ ዛሬም ፡ ቢኾን ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ ትምህርት ፡ ከጉባኤው ፡ በፊት ፡ ከዛሬው ፡ ልዩ ፡ በኾነና ፡ ባረጀው ፡ አነጋገር ፡ ይታመንበት ፡ እንደነበረው ፡ ታምናለች ፡ እንጂ ፡ አነጋገሯን ፡ በተራቀቀ ፡ አኳኋን ፡ ከቀድሞው ፡ ዘመን ፡ ምንም ፡ አልለወጠችም ፡ ብለዋል ።

፵፰/ እስካሁን ፡ ድረስ ፡ ባለፉት ፡ መምህሮች ፡ ኢትዮጵያ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ ሃይማኖት ና ፡ ባህል ፡ ትታ ፡ በኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ የተወሰነውን ፡ የኹለት ባሕርይን ፡ ባህል ፡ የተቀበለች ፡ በማስመሰል ፡ የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከሮማ ፡ የተለየችው መቼ ፡ ነው ፡ እስከ ፡ ፯ኛው ፡ ፻ ፡ ዘመን ፡ ድረስ ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ አብራ ፡ የቆየች ፡ ይመስላል ፡ እያሉ ፡ በመመላለስ ፡ ሲናገሩ ፡ ነበረ ። እኔም ፡ መጀመሪያ ፡ የኬልቄዶንን ፡ ውሳኔ ፡ የተቀበለችበት ፡ ጊዜ ፡ ሳይኖር ፡ መቼ ፡ ተለየች ፡ ብሎ ፡ መጠየቅ ፡ ማጭበርበርና ፡ ማደናገር ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ እውነተኛ ፡ ጥያቄ ፡ አይደለም ፡ እያልኩ ፡ መላልሼ ፡ መልስ ፡ ስጥቻዎ ፡ ነበረ ። አሁን ፡ ግን፡ የማታ ፡ ማታ ፡ እውነት ፡ ይረታ ፡ እንደሚባለው ፡ ኹሉ ፡ ሐሰትም ፡ ቢኾን ፡ ቃሌን ፡ አልለውጥም ፡ ብለው ፡ ሳይግደረደሩ ፡ እመሰኬ ገዝኩ ፡ ዘነሥትኩ ፡ ኪያሁ ፡ ከመ ፡ አሐንጽ ፡ ዐላዌ ፡ ረሰይኩ ፡ ርእስየ ፡ ገላ ፡ ፪ ፡ ፲፰ ።

ያንን ፡ ሐሰት ፡ ነው ፡ ብዬ ፡ የነቀፍኩትን ፡ መልሼ ፡ እውነት ፡ ነው ፡ ብዬ ፡ ሳመሰግን ፡ ብገኝ ፡ ራሴን ፡ ሐሰተኛ ፡ ማድረጌ ፡ ነው ፡ ሳይሉ ፡ እውነተኛው ፡ ነገር ፡ በግድ ፡ አስገድዶዎ፡ኢትዮጵያ፡ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ የሃይማኖተ ፡ ትምህርት ፡ ይዛ ፡ ቀረች ፡ ብለው ፡ እውነቱን ፡ ስለመሰከሩ ፡ አመሰግንዎታለሁ ።

እውነት ፡ ነው ፡ ኢትዮጵያ ፡ ሃይማኖቷን ፡ አላሻሻለችም ። ያላሻሻለችበትም ፡ ምክንያት ፡ ቅዱስ ጳውሎስ ፡ አነከረክሙ ፡ እፎ ፡ ከመዝ ፡ ፍጡነ ፡ ትፈልሱ ፡ እምሃይማኖተ ፡ ክርስቶስ ፡ ዘጸውዐክሙ ፡ በጸጋሁ ፡ ውስተ ፡ ካልእ ፡ ትምህርት ፡ ዘኢኮነ ፡ ሀልወ ፡ ዘእንበለ ፡ ዘየሐውኩክሙ ፡ ወይፈቅዱ ፡ ይዕልዉ ፡ ትምህርቶ ፡ ለክርስቶስ ፡ አንትሙሰ ፡ ዐሠረ ፡ ዚአነ ፡ ትልዉ ፡ አንትሙሰ ፡ መልአክ ፡ እምሰማይ ፡ ለእመ ፡ መሀረክሙ ፡ ካልአ ፡ እምዘመሀርናክሙ ፡ ውጉዘ ፡ ለይኩን ፡ ገላ ፡ ፩ ፡ ፮-፲ ።

በቸርነቱ ፡ የጠራችሁ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ካስተማራት ፡ ሃይማኖት ፡ ወጥታችሁ ፡ የክርስቶስን ፡ ትምህርት ፡ ሊለውጡ ፡ ወደው ፡ ልዩ ልዩ ፡ እንግዳ ፡ ባህል ፡ እያመጡ ፡ የሚያውኳችሁ ፡ ሰዎች፡ ፈጥረውታል ፡ እንጂ ፡ ከመጻሕፍት ፡ ወዳልተገኘ ፡ ቀዋሚ ፡ ወዳይደለ ፡ ሃይማኖትና ፡ ባህል ፡ እንዴት፡ ተዉልጣችሁ ፡ ትሔዳላችሁ ፡ ብዬ ፡ አደንቅባችኋለሁ ፡ እናንተስ ፡ እኛ ፡ ያስተማርነውን ፡ ትምህርት፡ ያዙ ፡ እኛን ፡ ምሰሉ ፡ እኛ ፡ ካስተማርናችሁ ፡ ትምህርት ፡ ወጥቶ ፡ ሌላ ፡ ትምህርት ፡ ያስተማራችሁ ቢኖር ፡ መልአክ ፡ እንኳን ፡ ቢኾን ፡ ልዩ ፡ ይኹን ፡ ይለይ ፡ ብሎ ፡ አስጠንቅቋል ። በዚሁ ፡ መሠረት ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ያስተማረው ፡ ትምህርት ፡ ምን ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ቢመረመር ፡ አንሰ ፡ እብለክሙ ፡ አነ ፡ ውእቱ ።

እኔ ፡ እንዲህ ፡ እላችኋለሁ ። እኔ ፡ ነኝ ፡ በማለት ፡ ራሱን ፡ ባንድ ፡ ጾታ ፡ እየጠራ ፡ አንድነቱን ፡ ከመግለጥ ፡ በቀር ፡ በምንም ፡ አይነት ፡ ምንታዌ ፡ ያለበት ፡ መኾኑን ፡ ያሳየበት ፡ አንቀጽ ፡ አይገኝም።

ቅዱስ ፡ ጳውሎስም ፡ እንደዚሁ ፡ ፩ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ እያለ ፡ ፩ ፡ የሚባል ፡ አንቀጽ ፡ ብቻ ፡ ይቀጽልለታል ፡ እንጂ ፡ በማናቸውም ፡ አኳኋን ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ፪ቱ ፡ የሚል ፡ አንቀጽ ፡ የቀጸለለት ፡ ጽሑፍ ፡ አይገኝም ።

ስለዚህ ፡ ከዚህ ፡ አልፎ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ፪ቱ ፡ የሚለውን ፡ አንቀጽ ፡ እየቀጸሉ ፡ ፪ ፡ ባሕርያት ፡ ፪ ፈቃድ ፡ ፪ ሥምረት ፡ ሲሉ ፡ መገኘት ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የተዘረዘረውን ፡ የቅዱስ ፡ ጳውሎስን ፡ ዐዋጅ ፡ መጣስ ፡ መኾኑን ፡ በግልጥ ፡ ስለተረዳች ፡ ነው ።

ወዲያውም ፡ በተራቀቀና ፡ በመመራመር ፡ የሚደረስበት ፡ ሥነ ፡ ፍጥረትን ፡ እንመረምራለን ፡ የሚሉ ፡ ሳይንቲስቶች ፡ በምርመራ ፡ ደርሰውበት ፡ ፍሬው ፡ እንደ ፡ ታየለት ፡ በሰማይ ፡ እንደ ፡ መብረር ፡ በምድር ፡ እንደ ፡ መሽከርከር ፡ ያሉ ፡ ቴክኒካውያን ፡ ተግባሮች ፡ ናቸው ፡ እንጂ ፡ የሃይማኖት ነገር ፡ አይደለም ።

እንዲህም ፡ ማለት ፡ እግዚአብሔር ፡ የፈጠረው ፡ ፍጥረት ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ ተመርምሮ ፡ ይደረስበታል ፡ ባሕርዩ ፡ ግን ፡ በምርመራ ፡ አይገኝም ፡ ማለት ፡ ነው ።

የሃይማኖትስ ፡ ነገር ፡ የሚወሰን ፡ ቅዱስ ፡ ጳውሎስ ፡ አብዳኒሁ ፡ለዝ፡ዓለም ፡ ኀረየ ፡ እግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ ያስተኀፍሮሙ ፡ ለጠቢባን ። ወዘይሔሊ ፡ እምውስቴትክሙ ፡ ከመ ፡ ጠቢብ ፡ ውእቱ ፡ በዝ ዓለም ፡ አብደ ፡ ለይረሲ ፡ ርእሶ ፡ ከመ ፡ ይኩን ፡ ጠቢበ ፡ እስመ ፡ እበድ ፡ ውእቱ ፡ በኀበ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጥበቡ ፡ ለዝ ፡ ዓለም ፡ ፩ ቆሮ ፡ ፩ ፡ ፳፯ ፤ ፫ ፡ ፲፰ ።

እግዚአብሔር ፡ ዐዋቆች ፡ ነን ፡ የሚሉትን ፡ ሰዎች ፡ ያሳፍራቸው ፡ ዘንድ ፡ የዚህን ፡ ዓለም ፡ዐላዋቆች ፡ መረጠ ፡ የዚህ ፡ ዓለም ፡ ዕውቀት ፡ የዚህ ፡ ዓለም ፡ ጥበብ ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ስንፍና ፡ ድንቁርና ፡ ነውና ፡ ከናንተ ፡ ወገን ፡ ብልህ ፡ ዐዋቂ ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ የሚያስብ ፡ ሰው ፡ ቢኖር ፡ በእግዚአብ

ይህ ሥዕል ክርስቶስ በሥጋ እንደ ተነሣ ያሳያል ማቴ ፳፰ ፩—፮ ።

ሒር ፡ ዘንድ ፡ ብልህ ፡ ዐዋቂ ፡ ኾኖ ፡ ይገኝ ፡ ዘንድ ፡ ራሱን ፡ ዐላዋቂ ፡ ሰነፍ ፡ ያድርግ ፡ ባለው ፡ መሠረት ፡ ራሳቸውን ፡ በእግዚአብሔር ፡ ዘንድ ፡ ለመመረጥ ፡ የበቃ ፡ አድርገው ፡ ተገኝተው ፡ ወኢይከውን ተነብዮ ፡ ግሙራ ፡ እምፈቃደ ፡ ሰብእ ፡ ወእምሥምረተ ፡ ዕጓለ ፡ እመሕያው ፡ አላ ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ነበቡ ፡ ቅዱሳን ፡ ሰብእ ፡ ተፈኒዎሙ ፡ እምእግዚአብሔር ፡ ፪ ፡ ጴጥ ፡ ፩ ፡ ፳፩ ።

ቅዱሳን ፡ ሰዎች ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተልከው ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተገልጾላቸው ፡ ትንቢት ፡ ተናገሩ ፡ የሃይማኖትን ፡ ነገር ፡ አስተማሩ ፡ እንጂ ፡ ሰው ፡ በፈቃዱ ፡ ትንቢት ፡ ሊናገር ፡ የሃይማኖትን ፡ ነገር ፡ ሊያስተምር ፡ ቢል ፡ አይቻለውም ፡ ብሎ ፡ ቅ ፡ ጴጥ ፡ እንዳስረዳን ፡ ከእግዚአብሔር ፡ ተልከው ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተገልጾላቸው ፡ ሐዋርያት ፡ ከጻፉት ፡ መጽሐፍ ፡ ከተናገሩት ፡ ቃል ፡ ሳይወጡ ፡ በፍጹም ፡ ልቡና ፡ ከማመን ፡ በቀር ፡ ዐጠረ ፡ ብሎ ፡ የማይቀጥሉበት ፡ ረዘመ ፡ ብሎ ፡ የማይቀንሱት ፡ መኾኑን ፡ እንዲገነዘቡት ፡ አሳስብዎታለሁ ።

፺፱/ የማይታመን ፡ ይመስላል ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የምትቃወመው ፡ በ፬፻፶፩ ፡ ዓ ፡ ም ፡ የተሰበሰበውን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ አይደለም ፤ ያኑ ፡ የመሰለ ፡ ስም ፡ ያለው ፡ የንስጥሮስንና ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ተቀብለው ፡ አጸደቁት ፡ የሚባለውን ፡ ሌላ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ጉባኤ ፡ ነው ፡ ብለዋል ።

፺፱/ ምንም ፡ ርስዎ ፡ እንዳሉት ፡ የንስጥሮስንና ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ አለመቀበሏ ፡ መቃወሟ ፡ እርግጠኛ ፡ ነገር ፡ ቢኾን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ አልተቃወመችም ፡ ብለው ፡ ደፍረው ፡ የጻፉትን ፡ ስመለከት ፡ የኾነውን ፡ አልኾነም ፡ ያልኾነውን ፡ ኾነ ፡ የሚያሰኝ ፡ ምን ፡ መንፈስ ፡ አድሮባችዋል ፡ ይኾን ፡ ብዬ ፡ በጣም ፡ ተገረምኩ ። የኢትዮጵያ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንስ ፡ በጣም ፡ አጥብቃ ፡ የምትቃወመው ፡ የአውጣኪንና ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ብቻ ፡ ሳይኾን ፡ በ፬፻፶፩ ፡ ዓ/ም ፡ የተደረገውን ፡ የኹለት ፡ ባሕርይ ፡ ባህል ፡ የተፈጠረበትን ፡ መልኩን ፡ አጠይሞ ፡ የንስጥሮስን ፡ ባህል ፡ ይዞ ፡ ብቅ ፡ ያለውን ፡ የልዮን ፡ ውሳኔ ፡ የተገለጠበትን ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤንም ፡ መኾኑን ፡ እኛ ፡ ባለቤቶቹ ፡ እናረጋግጥልዎታለንና ፡ አይጠራጠሩ ።

፻/ ይህ ፡ እውነት ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ለወደፊት ፡ በሰፊው ፡ ልናየው ፡ እንወዳለን ፡ ብለዋል ።

፻/ ያው ፡ እንደለመዱት ፡ እንዲህ ፡ ሳይኾን ፡ አይቀርም ፡ እንዲህ ፡ ይኾን ፡ ይኾናል ፡ እያሉ ምኞትዎ ፡ የሚቃናበትን ፡ መንገድ ፡ ለማግኘት ፡ ከሚፈጥሩት ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ንግግር ፡ በቀር ይህን ፡ የሚያስረዳ ፡ የተጨበጠ ፡ ነገር ፡ አያገኙም ፡ እንጂ ፡ የሚያገኙ ፡ ከኾነስ ፡ ዐይንዎን ፡ አፍጠው ይመልከቱ ፡ እኛም ፡ ነቅተን ፡ ተግተን ፡ እንጠባበቅዎታለን ።

፻፩/ ኢትዮጵያውያን ፡ የኬልቄዶኑን ፡ አነጋገርና ፡ አገላለጥ ፡ በቃል ፡ አንቀበለውም ፡ ሲሉ ፡ በተግባርና ፡ በእውነት ፡ በእርሱ ፡ የሚነገረውንና ፡ የሚገለጠውን ፡ ትምርት ፡ በማመናቸው ፡ ይታወቃል ። ይኸውም ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ጉባኤ ፡ አነጋገርና ፡ የኢትዮጵያውያንን ፡ አነጋገር ፡ ቢያነጣጥሩት ፡ በበለጠ ፡ አኳኋን ፡ ይታወቃል ፡ የኬልቄዶኑንም ፡ አነጋገር ፡ በ፫ኛው ፡ ምዕራፍ ፡ እናመጣዋለን ፡ ብለዋል ።

፻፩/ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በመላዋ ፡ ከጉባኤ ፡ ኬልቄዶን ፡ በፊት ፡ በምሥጢረ ፡ ሥላሴ ፡ በኩል ፡ አብ ፡ ወልድን ፡ ወለደ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስን ፡ አሠረጸ ፡ የወልድና ፡ የመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ መሠረት ፡ መገኛ ፡ አብ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ስለምሥጢረ ፡ ሥጋዌም ፡ ክርስቶስ ፡ ቱሳሔ ፡ ውላጤ ፡ ቡዐዴ ፡ ምንታዌ ፡ የሌለበት ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ በማለት ፡ ጸንታ ፡ በሥርዓተ ፡ ቍርባንም ፡ በኩል ፡ ጌታችን ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ሥጋዬን ፡ ብሉ ፡ ደሜን ፡ ጠጡ ፡ ብሎ ፡ ባዘዘው ፡ መሠረት ፡ ለካህናትም ፡ ለምእመናንም ፡ አስተካክላ ፡ ሥጋውንም ፡ ደሙንም ፡ በማቀበል ፡ ጸንታ ፡ ከዚህ ፡ ባህል ፡ የሚናወጡ ፡ እነመቅዶንዮስን ፡ እነንስጥሮስን ፡ እያወገዘች ፡ እየለየች ፡ ትኖር ፡ ነበረ ፡ ኋላ ፡ ግን ፡ ሮም ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ በ፬፻፶፩ ፡ ዓ/ም ፡ በ፩ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ ባሕርይ ፡ የሚል ፡ ምንታዌን ፡ የተመረኰዘ ፡ እንግዳ ፡ ባህል ፡ ፈጠረች ። እንዲሁም ፡ በየጊዜው ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረጸ ፡ ካህናት ፡ ሥጋውንም ፡ ደሙንም ፡ ይቀበሉ ፡ ምእመናን ፡ ግን ፡ ሥጋውን ብቻ ፡ ይቀበሉ ፡ እንጂ ፡ ደሙን ፡ አይቀበሉ ፡ እያለች ፡ ከመጽሐፍ ፡ ያልተገኘ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ትምህርት ፡ አስተምራለች ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ሥራት ፡ ሠርታለች ።

ኢትዮጵያ ፡ ግን ፡ ይህን ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ትምህርትና ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ሥራት ፡ አልቀበልም ፡ ብላ ፡ ከተመሠረተችበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምራ ፡ ተለይታ ፡ ትኖራለች ።

እንግዲህ ፡ እንደእሙት ፡ አነጋገርዎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክስቲያን ፡ በየጊዜው ፡ የፈጠረችውን ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ባህል ፡ የደገፈችበት ፡ መንገድ ፡ ካለ ፡ መረጃ ፡ ያቅርቡ ፡ እንቀበልዎ፡ ክርስቶስ ፡ ሰው ፡ ቢኾን ፡ አልተለወጠም ፡ አልተቀላቀለም ፡ አልተጠፋፋም ፡ በማለት ፡ ከካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ አልተለየችም ፡ ብለው ፡ እንደ ፡ ኾነ ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ትምህርት ፡ ለቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጥንተ ፡ ትምህርቷ ፡ ስለኾነ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ሌላውን ፡ ስትለውጥ ፡ ይህንን ፡ አልለወጠችውም ፡ ያሰኛታል ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያስ ፡ በጥንታዊው ፡ ትምህርት ፡ ጸንታለች ፡ ምንም ፡ አልለወጠችም ፡ ከማለኘት ፡ በቀር ፡ የካቶሊክን ፡ ባህል ፡ ተቀበለች ፡ እያሰኛትም ።

፶፪/ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ አዋሕድ ፡ ሲናገሩ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ የነበሩትን ፡ አበው ፡ በተለይም ፡ የቅዱስ ፡ ቄርሎስን ፡ አነጋገር ፡ ስለሚይዙ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ እውነት ፡ ነገር ፡ ተናግረዋል ።

፶፫/ ኢትዮጵያ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ የነበሩት ፡ አበውን ፡ ቃል ፡ አክብራ ፡ መያዟ እርግጥ ፡ ነው ፡ ይህን ፡ የአበውን ፡ ቃል ፡ የሮማ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንም ፡ ብትኾን፡ በጉባኤ ፡ኬልቄዶን፡ ባህሏን ፡ እስክትለውጥ ፡ ድረስ ፡ ትቀበለው ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ የታመነ ፡ ነገር ፡ ነው ፡ ምክንያቱም ፡ ይህ ፡ የአበው ፡ ቃል ፡ ከቅዱስ ፡ ወንጌልና ፡ ከሌሎችም ፡ የሐዋርያት ፡ መጻሕፍት ፡ ግብ ፡ ያልወጣ ፡ ኾኖ ፡ ስለተገኘ ፡ ነው ፤ የኬልቄዶን ፡ ውሳኔ ፡ ግን ፡ ከመጻሕፍት ፡ ቃል ፡ የወጣ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ውሳኔ ፡ ስለኾነ ፡ ኢትዮጵያ ፡ አትቀበለውም ።

፶፬/ የቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ አነጋገር ፡ ምንም ፡ እንኳን ፡ በራሱ ፡ የቀና ፡ ቢኾን ፡ ለይቶ ፡ ለማያውቅ ፡ ሰው ፡ ወደ ፡ ስሕተት ፡ የሚመራ ፡ አተረጓጐም ፡ ሊሰጠው ፡ የሚቻል ፡ ነው ። ብለው ፡ ቅዱስ ፡ ቄርሎስንም ፡ ለመንቀፍ ፡ ሞክር ፡ አድርገዋል ።

፶፭/ እሰስ ፡ አልበሙ ፡ ትምህርት ፡ እለ ፡ ኢለበዉ ፡ ይመይጥዎ ፡ ለቃለ ፡ መጽሐፍ ፡ ከመ ፡ ሜጥዎን ፡ ለብዙኃት ፡ መጻሕፍት ፡ በግእዘሙ ፡ ወያማስኑ ፡ ብሎ ፡ እንደ ፡ ተናገረ ፡ ፪ ፡ ጴጥ ፡ ፫ ፡ ፲፮ ትምህርት ፡ የጐደላቸውና ፡ ያላስተዋሉ ፡ ሰዎች ፡ ለባህላቸው ፡ እንዲስማማ ፡ ሲሉ ፡ በድፍረት ፡ ይለውጡት ፡ ይኾናል ፡ እንጂ ፡ ኢትዮጵያስ ፡ ወእንትሙሰ ፡ አኀዊነ ፡ አቅድሙ ፡ አእምሮ ፡ ወተዐቀቡ ፡ ከመ ፡ ኢትስሐቱ ፡ በዘኢይበቍዕ ፡ ትምህርት ፡ ከመ ፡ ኢትደቁ ፡ እምነ ፡ ምጽናዕክሙ ፡ ፪ ፡ ጴጥ ፡ ፫ ፡ ፲፯ ።

ወንድሞቻችን ፡ እናንተስ ፡ አስቀድማችሁ ፡ የመጻሕፍትን ፡ ምሥጢር ፡ ዕወቁና ፡ በማይረባ በማይጠቅም ፡ ትምርት ፡ ተሳስታችሁ ፡ ከጽኑ ፡ እምባችሁ ፡ እንዳትወድቁ ፡ ተጠንቀቁ ፡ ያለውን ስለምታውቅ ፡ የቅዱስ ፡ ቄርሎስን ፡ ቃል ፡ ጠንቅቃ ፡ ትተረጕመዋለች ፡ እንጂ ፡ የኾነ ፡ ቢኾን ፩ ፡ አካል ፡ ወ፩ ፡ ህላዌ ፡ ብሎ ፡ ያነበበውን ፡ ንባብ ፡ አሐዱን ፡ በክልኤቱ ፡ ለውጣ ፡ ኹለት ብላ ፡ አትተረጕመውም ።

፶፮ ኢትዮጵያ ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እንደ ፡ ተቀበለች ፡ በግልጥ ፡ የሚናገሩ ፡ እርግጠኞች ፡ ምስክሮች ፡ አላገኘንም ፡ እውነተኛውን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ግን ፡ ጊዜም ፡ በደንብ ፡ አላመነችውም ፡ ብለዋል ።

፶፯/ ምነው ፡ አሁን ፡ ከዚህ ፡ ከፍ ፡ ብለው ፡ በሚገኙት ፡ መሥመሮች ፡ ኢትዮጵያ ፡ እንደሌሎቹ አብያተ ፡ ክርስቲያናት ፡ ከኬልቄዶኑ ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ በድፍን ፡ ይታመን ፡ የነበረውን ፡ ሃይማኖት ትምርት ፡ ይዛ ፡ ቀረች ፡ ዛሬም ፡ ቢኾን ፡ ከዛሬው ፡ ልዩ ፡ በኾነና ፡ ባረጀ ፡ አነጋገር ፡ ይታመንበት ፡ እንደነበረው ፡ ታምናለች ፡ እንጂ ፡ አነጋገሯን ፡ በተራቀቀ ፡ አሻሽላ ፡ ምንም ፡ አልለወጠችም ፡ የዚህም ፡ ምክንያት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ ሲናገሩ ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ የነበሩትን ፡ አበው ፡ በተለይም ፡ የቅዱስ ፡ ቄርሎስም ፡ አነጋገር ፡ ስለሚይዙ ፡ ነው ፡ ብለው ፡ የኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ ውሳኔ ፡ ከርሱ ፡ በፊት ፡ ከነበሩ ፡ አበው ፡ የሃይማኖት ፡ ባህል ፡ ልዩ ፡ መኾኑንና ፡ ኢትዮጵያም ፡ በንቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ ባህል ፡ ጸንታ ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ውሳኔ ፡ ያልተቀበለች ፡ መኾኗን ፡ እያረጋገጡ ፡ መላልሰው ፡ ተናግረው ፡ አልነበረምን ፡ የኬልቄዶኑስ ፡ ጉባኤ ፡ ከርሱ ፡ በፊት ፡ ከነበሩ ፡ አበው የተለየበት ፡ እነርሱ ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ሲሉ ፡ እርሱ ፡ ባንድ ፡ አካል ፡ ኹለት ፡ባሕርይ በማለቱ ፡ አይደለምን ፡ ከመቼው ፡ ረሱትና ፡ ኢትዮጵያ ፡ ምን ፡ ጊዜም ፡ ቢኾን ፡ ያንድ ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ አልተቀበለችም ፡ ይላሉ ፡ አሁን ፡ ተናግረው ፡ አሁን ፡ ለምን ፡ ይረሳሉ ፡ ያየ ፡ የሰማ ፡ ሰው ባንድራስ ፡ ኹለት ፡ ምላስ ፡ ይለኛል ፡ አይሉምን ፡ ይተው ፡ ቃልምን ፡ ያከብሩት ፡ ይጠብቁት ።

፶፰/ ይህንም ፡ ስንል ፡ ለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ አልታዘዘም ፡ ብላ ፡ የተቃወመችበት ፡ ጊዜና ፡ በግልጥ ፡ ለመለየት ፡ የፈለገበት ፡ ጊዜ ፡ እንዳለ ፡ የሚገልጥ ፡ በታሪክ ፡ ውስጥ ፡ ስለማይገኝ ፡ ነው ። ብለዋል ።

፶፱/ ኢትዮጵያ ፡ሕገ ፡ ክርስትናን ፡ ከተቀበለች ፡ ጀምሮ ፡ እስክንድርያን ፡ መስላ ፡ ከእስክንድርያ ፡ ጋራ ፡ አንድ ፡ ኾና ፡ ትኖራለች ፡ እንጂ ፡ ከማናቸውም ፡ ሌላ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ጋራ ፡ ግንኙነት ፡ የላትም ፡ የኬልቄዶኑንም ፡ ውሳኔ ፡ በታሪክ ፡ ብቻ ፡ አጥንታው ፡ ጉባኤውን ፡ ማኅበረ ፡ አብዳን ፡ ሊቀ ፡ ጉባኤውን ፡ ተኩላ ፡ መሣጢ ፡ እያለች ፡ በመንቀፍ ፡ ዲዮስቆሮስን ፡ መስላ ፡ መኖሯ ፡ መጻሕፍቶቿና ፡ ድርሰቶቿ ፡ ይመሰክራሉ ፡ በጊዜው ም ፡ ጊዜ ፡ ሮማውያን ፡ መጥተው ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ እንስበክ ፡ ቢሉ ፡ ደም ፡ እስከመፋሰስ ፡ ደርሳ ፡ ጠራርጋ ፡ እንዳስወጣቻቸው ፡ ብዙ ፡ የታሪክ ፡ መጻሕፍቶች ፡ ይመሰክራሉ ፡ እንግዲህ ፡ ለኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ አልታዘዝም ፡ ብሎ ። መቃወም ፡ ከዚህ ፡ ሌላ ፡ ምን ፡ ሊደረግ ፡ ኖሯል ፡ ኢትዮጵያ ፡ የኬልቄዶኑን ፡ ውሳኔ ፡ አልቀበልም ፡ ብላ ፡ በግልጥ ፡ መቃወሟ ፡ እንዲህ ፡ ግልጥ ፡ ነውና ፡ ይተው ፡ አያጭበርብሩን ፡ አያደናግሩን ።

፶፮/ ከጉባኤ ፡ ተለከው ፡ የሚመጡ ፡ ጳጳሶች ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ከኬልቄዶን ፡ ጉባኤ ፡ በፊት ፡ ያምኑት ፡ ከነበረ ፡ ልዩ ፡ የኾነ ፡ አዲስ ፡ ትምርት ፡ ሊሰብኩና ፡ ሊያስፋፉት ፡ አልቻሉም ፡ የአውጣኪንም ፡ ትምርት ፡ ለመስበክና ፡ ለማስፋፋት ፡ ብሎ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የገባ ፡ ሳይባረር ፡ የቀረ ፡ ማንም ፡ አይታወቅም ፡ ብለዋል ።

፶፯/ ኢትዮጵያ ፡ በእውነት ፡ በአምልኮተ ፡ እግዚአብሔር ፡ በኩል ፡ ከቤተ ፡ እስራኤል ፡ በቀር ፡ ተቀዳሚ ፡ የሌላት ፡ ሮማም ፡ ግብጽም ፡ ሌሎችም ፡ ሀገሮች ፡ የማይተካከሏት ፡ ተመራምራ ፡ ያመነች ፡ ሀገር ፡ ናት ፡ አስቀድማ ፡ መጻሕፍተ ፡ ብሉያትን ፡ የተቀበለች ፡ በመኾኗ ፡ ስለክርስቶስ ፡ ሰው ፡ መኾን ፡ የተነገረውን ፡ ትንቢት ፡ የተቈጠረውን ፡ ሱባኤ ፡ ታውቅ ፡ ስለነበረ ፡ ሥጋዌ ፡ መቸ ፡ ይደርስ ፡ ይኾን ፡ እያለች ፡ ስታወጣ ፡ ስታወርድ ፡ ፊትም ፡ ሕጽዋ ፡ ለሕንደኬ ፡ ኋላም ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስ ፡ ተስፋ ፡ ደረሰ ፡ ሥጋ ፡ ለበሰ ፡ ብለው ፡ ቢነግሯት ፡ የሚያጠምቅ ፡ የሚየቈርብ ፡ መምህር ፡ ላኩልን ፡ ብላ ፡ ስንቅ ፡ ጨምራ ፡ ፍሬ ፡ ምናጦስን ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ ልካለች ፡ እንጂ ፡ ግብጽ ፡ መጥታ ፡ አስተምራ ፡ ያሳመነቻት ፡ ሀገር ፡ አይደለችም ።

ከፍሬ ፡ ምናጦስም ፡ በኋላ ፡ አልበ ፡ ዘይነሥእ ፡ ክብረ ፡ ለርእሱ ፡ ሥልጣነ ፡ ክህነት ን ፡ ሀብተ ፡ ክህነትን ፡ በገዛ ፡ ሥልጣኑ ፡ ገንዘብ ፡ ማድረግ ፡ የሚቻለው ፡ የለም ፡ የሚለውን ፡ ኃይለ ፡ ቃል ፡ ስለምታውቅ ፡ ጳጳስ ፡ ሲሞት ፡ በገዛ ፡ ሥልጣኔ ፡ ሾሜ ፡ ልተካ ፡ ሳትል ፡ ጳጳስ ፡ ላኩልኝ ፡ እያለች ፡ ወደ ፡ እስክንድርያ ፡ ከመላክ ፡ በቀር ፡ ሃይማኖቷን ፡ ረስታና ፡ ዘንግታ ፡ መምህር ፡ የምትፈልግ ፡ አይደለችም ።

ስለዚህ ፡ አሁንም ፡ ቢኾን ፡ አንድ ፡ አካል ፡ አንድ ፡ ባሕርይ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ የሚል ፡ ሃይማኖቷን ፡ ጾም ፡ ጸሎት ፡ ምግባር ፡ ትሩፋት ፡ ሕግ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ሥነ ፡ ምግባሯን ፡ የሚለውጥ ፡ ከኾነ ፡ ግብጻዊ ፡ ሮማዊ ፡ ሳትል ፡ ማንንም ፡ የማትቀበል ፡ መኾኗ ፡ እርግጥ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ በኢትዮጵያ ፡ የኹለት ፡ ባሕርይን ፡ ባህል ፡ ሊሰብክ ፡ መጥቶ ፡ ሳይባረር ፡ የቀረ ፡ እንደሌለ ፡ በእርግጥ ፡ ሲያውቁ ፡ የአውጣኪን ፡ ባህል ፡ ሊሰብክ ፡ መጥቶ ፡ ሳይባረር ፡ የቀረ ፡ የለም ፡ እንዳሉት ፡ የኹለት ፡ ባሕርይንም ፡ ባህል ፡ ሊሰብክ ፡ መጥቶ ፡ ሳይባረር ፡ የቀረ ፡ የለም ፡ ባለማለትዎ ፡ ከእውነት ፡ የራቀ ፡ ሐሳባቸውን ፡ ብቻ ፡ ደጋፊ ፡ ናቸው ፡ ብዬ ፡ ታዘብኩዎ ።

፶፰/ ኢትዮጵያንና ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያንን ፡ ለያይቶ ፡ ያለው ፡ መጋረጃ ፡ በጣም ፡ የረቀቀ ፡ ነው ፡ አሁን ፡ ቀጥሎ ፡ ባለው ፡ ምርመራ ፡ ክፍል ፡ ይህን ፡ መጋረጃ ፡ ገልጠን ፡ ከባለቤቶቹ ፡ በቀጥታ ፡ የተገኙና ፡ የተረጋገጡ ፡ ማስረጃዎች ፡ እያመጣን ፡ ስለክርስቶስ ፡ ባሕርያት ፡ አዋሐድ ፡ የምታምነው ፡ ትምርት ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ መኾኑን ፡ መርምረን ፡ እንወስናለን ፡ ብለዋል ።

፶፱/ ኢትዮጵያውያንና ፡ ካቶሊካውያን ፡ የተለያዩበት ፡ መጋረጃ ፡ ምንም ፡ የረቀቀ ፡ አይደለም ፡ በጣም ፡ የጎላ ፡ ነው ። ይኸውም ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ከመምህራን ፡ ከመጻሕፍት ፡ ያልተገኘ ፡ ልብ ፡ ወለድ ፡ ትምህርት ፡ አምጥታ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ከወልድ ፡ ሠረጸ ፡ ወልድ ፡ ዋሕድ ፡ ክርስቶስ ፡ ሁለት ፡ ባሕርይ ፡ ነው ፡ ብላ ፡ ስታስተምር ፡ ምእመናን ፡ ሥጋውን ፡ ይቀበሉ ፡ እንጂ ፡ ደሙን ፡ አይቀበሉ ፡ ብላ ፡ ስትበይን ፡ ኢትዮጵያ ፡ ይህ ፡ ሕገ ፡ ወጥ ፡ ነው ፡ አልቀበልም ፡ በማለቷ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

ይህነንም ፡ መጋረጃ ፡ ገልጦ ፡ ማሳየት ፡ የሚቻል ፡ ይህ ፡ የካቶሊክ ፡ ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ የወሰነችው ፡ ኢትዮጵያ ፡ አልቀበልም ፡ ያለችው ፡ ውሳኔ ፡ ከመጻሕፍት ፡ የተገኘ ፡ መኾኑን ፡ ከቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ እየጠቀሱ ፡ በማስማማት ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በሌላ ፡ መንገድ ፡ አይደለም ።

ደግሞ ፡ ከባለቤቶቹ ፡ የተገኙትን ፡ ማስረጃዎች ፡ መርምሬ ፡ እወስናለሁ ፡ ስለሚሉት ፡ በሕይወት ፡ ታሪክዎ ፡ እንደ ፡ ገለጹልን ፡ ስንኳንስ ፡ በተማሪ ፡ ቤት ፡ የቆዩበት ፡ የተወለዱበትም ፡ ቢኾን ፡ ጊዜው ፡ በጣም ፡ አጭር ፡ ነው ፡ ያነንም ፡ በካቶሊክ ፡ ሚሲዮን ፡ ተማሪ ፡ ቤት ፡ አሳልፈውታል ፡ እንጂ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ ስንኳን ፡ የተማሩበት ፡ ቃል ፡ ለቃል ፡ የተጨዋወቱበት ፡ ጊዜ ፡ እንኳ ፡ የለምትም ፡ ከኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ ቃል ፡ ለቃል ፡ ጠይቀው ፡ ምሥጢር ፡ መረዳት ፡ ይቅርና ፡ ከፊታቸው ፡ ደርሰው ፡ ፊታቸውን ፡ አይተው ፡ በማያውቁበት ፡ በዚህ ፡ ባጭሩ ፡ ዘመንዎና ፡ በጠባቡ ፡ ምርመራዎ ፡ የኢትዮጵያ ፡ መምህራን ፡ መላ ፡ ዘመናቸውን ፡ አንገታቸውን ፡ አቀርቅረው ፡ መጻሕፍት ፡ በመመልከት ፡ ሲያጣሩት ፡ የኖሩትን ፡ ባህል ፡ አንዳንድ ፡ የተቆራረጡ ፡ የመጻሕፍት ፡ ቁርጥራጮችና ፡ መውጫ ፡ መግቢያቸውን ፡ የማያውቋቸውን ፡ ቅኔዎች ፡ አጠራቅሜ ፡ እወስናለሁ ፡ ማለትዎ ፡ ፍጹም ፡ የውሸት ፡ ውሸት ፡ ነው ፡ አይችሉም ፡ አቅምዎም ፡ አይደለም ። ይህነን ፡ ለመወሰን ፡ ብዙ ፡ ዘመን ፡ በመጽሐፍ ፡ ትምህርት ፡ ቤት ፡ መቆየትና ፡ የሊቃውንትን ፡ መምህራን ፡ አስተያየት ፡ ጠይቆ ፡ መረዳት ፡ ያስፈልጋል ፡ ይህም ፡ በምርመራ ፡ ደረስኩበት ፡ የሚሉት ፡ አስተያየት ፡ ኹሉ ፡ ስሕተት ፡ መኾኑን ፡ በያንቀጹ ፡ እገልጽልዎታለሁና ፡ ልብ ፡ ብለው ፡ ይመልከቱ ።